wij
vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16, pcr. 1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1 - Redaktie : Sylvain Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar bij alle dagbladverkopers. VOLKSUNIE

Weekblad - Dertiende jaargang - nr 7 - 18 februari 1967

KOEPELWET MET VOLMACHTEN

STRAATSBURG ?

Het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens te Straatsburg — alhoewel slechts uitspraak doende over de voorafgaande kwestie van de bevoegdheid van het Hof — heeft in Vlaanderen een grote ontstemming en een begrijpelijke onrust veroorzaakt.
Een grote ontstemming omdat men niet begrijpt, niet kan begrijpen hoe het mogelijk zou zijn dat juist de Vlamingen, in hun afweer van het taal- en kultuurimperialisme der franstaligen zouden getroffen worden door een veroordeling van taalwetten die ten slotte slechts een minimale beveiliging beogen van onze taal- en kultuurgemeenschap, bij gebrek aan waarachtige kulturele autonomie.
Een dergelijke veroordeling, die een aanmoediging zou betekenen voor het taal- en kultuurimperialisme en destruktieve gevolgen zou hebben voor de integriteit van onze kultuurnatie, zou strijdig zijn met het rechsgevoel van de Vlaamse gemeenschap.

De eerste vraag die spontaan gesteld wordt is : hoe is dit mogelijk ? Wij staan hier m.i. voor het gevaar van een rechtspraak in het luchtledige, voor wat wij kunnen noemen « gedesinkarneerd denken », waar juristen geroepen worden uitspraak te doen over abstrakte beginselen zonder iets af te weten van de konkrete omstandigheden. De Romeinen kenden reeds het « summum ius, summa iniuria »; de ontaarding van het recht in onrecht. Een goede rechtspraak veronderstelt niet alleen een kennis van het recht, maar ook van de feiten en de omstandigheden. Deze laatste voorwaarde is te Straatsburg klaarblijkelijk niet vervuld.

Het werkt ontnuchterend maar ook heilzaam, vast te stellen dat internationalisme en overdracht van bevoegdheden aan supra-nationale instellingen niet zonder risico's en gevaren is en niet zonder voorbehoud of waarborgen mag onder ogen genomen worden.

Het lijdt geen twijfel dat de Belgische Staat in dit opzicht al te voortvarend is te werk gegaan. Na de tweede wereldoorlog, onder de indruk van de excessen van het totalitarisme heeft men, terecht, groot belang gehecht aan de bescherming van de menselijke persoon, van de enkeling. Aan dit prijzenswaardig streven beantwoordde de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

In tegenstelling echter met de periode na de eerste wereldoorlog werd veel minder of geen aandacht geschonken aan de rechten en de bescherming van de gemeenschappen.

Na de eerste wereldoorlog lag de klemtoon op het zelfbeschikkingsrecht der volken en de Volkenbond heeft bv. pogingen gedaan om te komen tot een statuut ter bescherming van de « minderheden ».

In de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens lezen we wel in artikel 29: «De enkeling heeft verplichtingen tegenover de gemeenshap in wier schoot alleen een vrije en volledige ontplooiing van zijn persoonlijkheid mogelijk is ».

En in een rezolutie hebben de Verenigde Naties vooropgesteld dat het Handvest van de Rechten van de Mens inhoudt dat « alle volkeren en naties het recht hebben op zelfbeschikking, dat is het recht hun politieke, sociale, ekonomische en kulturele struktuur vrij te bepalen ».

Het is nu wel biezonder betreurenswaardig dat hiervan niets terug te vinden is in de Europese Verklaring van de Rechten van de Mens !

Door het proces te Straatsburg worden wij gekonfronteerd met een probleem waaraan te weinig aandacht geschonken werd tot nu toe. Het is het probleem van de toekomstige rechtspozitie van hetgeen wij kunnen noemen de « kultuurnaties » in het Europa van morgen. Het proces te Straatsburg is in dit opzicht een waarschuwing : het is beslist noodzakelijk dat wij, vooraleer verder gegaan wordt op de weg van de Europese eenmaking en de overdracht van bevoegdheden aan supranationale organen, waarborgen krijgen voor het veilig stellen van ons bestaan als kultuurnatie.

De pozitie waarin wij verkeren is onrustwekkend en verward omdat de Vlaamse gemeenschap geen enkele publiekrechtelijke struktuur heeft, zelfs geen statuut dat haar kulturele autonomie waarborgt.

De Belgische Staat, die de bevoegdheid van het Hof te Straatsburg erkend heeft, bevindt zich thans in een biezonder moeilijke situatie. Kan hij zich neerleggen bij een eventuele veroordeling ?

In de onmogelijkheid om nog een juridisch voorbehoud te formuleren, heeft de Belgische Staat in 1965 een politiek voorbehoud gemaakt toen hij de bevoegdheid van het Hof voor een nieuwe termijn van twee jaar erkende. Volgens het standpunt van de Belgische regering behoren de taalwetten tot de politieke en administratieve struktuur van de Staat en vallen als dusdanig buiten de toepassing van de Konventie.

Doch dit standpunt werd door het Hof reeds impliciet verworpen daar het zich uitdrukkelijk bevoegd verklaard heeft. Nuchter beschouwd kan men zich thans afvragen of het denkbaar is dat het Hof te Straatsburg zo ver zou gaan het beginsel van de individuele vrijheid te laten prevaleren op het evidente hoger belang van de gemeenschap.

Kan men zich indenken dat ieder enkeling — zelfs een vreemdeling — het recht zou hebben om onderwijs op kosten van de gemeenschap op te eisen voor zijn kinderen in de taal die hij willekeurig kiest ?

Het gevaar is — zoals wij reeds aanstipten — dat de rechters te Straatsburg aan rechtspraak « in het luchtledige » doen, zonder zich te bekommeren om de feitelijke omstandigheden of de implikaties van hun arrest. Zeker is het, en daarover kan geen twijfel bestaan, dat de Vlamingen in geval van een eventuele veroordeling verplicht zouden zijn hieruit de konsekwenties te trekken. Wanneer de taalwetgeving zou veroordeeld worden, blijft er ons slechts over de voorwaarden te scheppen waarin de taalwetgeving in haar huidige vorm overbodig wordt, dat beteknt onze gemeenschap dusdanig afgrenzen en politiek struktureren dat wij het imperialisme der franstaligen niet meer moeten vrezen.

Wat ons betreft zijn en blijven wij voorstanders van de Rechten van de Mens. Ik hoop echter dat dit artikel duidelijk gemaakt heeft dat de Europese Verklaring van de Rechten van de Mens dringend moet aangevuld worden om ook de rechten van de taal- en kultuurgemeenschappen veilig te stellen in de geest van de Universele Verklaring en de rezoluties van de Verenigde Naties.

Ondertussen vergt de rechtspraak van het Hof te Straatsburg om de redenen hoger uiteengezet alle voorbehoud. Het komt ons wenselijk voor dat de Belgische regering het initiatief zou nemen om de toetreding tot de Konventie te schorsen — alhoewel in deze mogelijkheid strikt juridisch niet voorzien is — tot wanneer de toestand rechtgezet is.

F. VAN DER ELST.

D. 66

De Nederlandse kiezer heeft op de verkiezingen die verleden woensdag gehouden werden, een zware en duidelijke stempel gedrukt : die van het protest. De K.V.P. (katolieken) en de P.v.d.A. (socialisten) kregen een zware dreun op het hoofd, zonder dat de V.V.D. (liberalen) er kon van profiteren. De C.H.U. (protestants) behoort eveneens tot de verliezers, terwijl de A.R. een zeer relatief succes boekte dank zij het zgn. Zijlstra-effekt (Wim Kan's « Jelle sal het sien » dééd het hem).

Voor deze vijf « traditionele » partijen (te vergelijken met de drie « traditionelen » in België) is het geen prettige dag geworden. De uiterst-linkse P.S.P. kreeg eveneens een klap, boer Koekoek handhaafde zich beter dan verwacht, de C.P.N. (kommunisten) won lichtjes aan en de heel kleine partijtjes speelden geen rol.

Grote overwinnaar (7 zetels) werd de nieuwe groep Demokraten-66. Men heeft D.66 vóór de verkiezingen verweten, een Koekoek-partij voor intellektuelen te zijn. Het verwijt heeft niet aangeslaan : de Nederlandse kiezer — en daaronder inderdaad vooral de jonge intellektueel — heeft D.66 aan een fikse overwinning geholpen. D.66 heeft het in de kiesstrijd opgenomen tegen de « traditionelen », tegen de grote partijen die van de politiek een monopolie hadden gemaakt. D.66 overtuigde de kiezer ervan dat, wanneer hij stemde voor één der groten, hij eigenlijk voor alle vijf stemde : hoe fraai ook de « grote » programma's, ze worden onmiddellijk verloochend en verraden wanneer het er op aan komt koalities te sluiten. De Nederlandse kiezer heeft duidelijk willen maken, dat hij genoeg heeft van de koehandel der traditionelen, dat hij volkomen lak heeft aan de kompromissen die gesloten worden zonder dat de man in de straat er nog bij betrokken is.

D.66 is een groep die zich eventjes links van het centrum bevindt : vooruitstrevend, maar wars van alle linkse dogma's en ideologie. D.66 heeft vooral de intellektuelen en de jongeren aangesproken. D.66 is een reaktie tegen het monopolie van de traditionelen.

Iedere vergelijking loopt altijd ergens mank, maar toch is het duidelijk dat D.66 in Nederland op hetzelfde vlak een rol heeft gespeeld als waarop de Volksunie dat doet in Vlaanderen. (t.v.o.).

WIJ en gij

vlaams nationaal

SUGGESTIES

In verband met de suggesties waar u om verzocht in het nummer van 21 januari : 1. Graag een T.V.-programma, zowel van BRT, Nederland I en II, als van RTB. 2. Nog veel liever : een meer verzorgde taal, minder taalfouten en schrijffouten, minder dialektisch klinkend Zuid-Nederlands, kortom : meer Algemeen Nederlands.

S.V., Wilrijk.

WANNEER VLAAMS ONGEDULD ?

Als antwoord op een parlementaire vraag maakt de heer Wigny, minister van de Franse kultuur, gewag van platen uitgezonden door de R.T.B. gedurende de maand mei (testmaand).

2.435 platen van Franse oorsprong, 775 van Engelse, 11 van Italiaanse, 22 van Spaanse, 6 Hebreeuwse, 3 Duitse en een Russische. En hoeveel nederlandstalige, zal men vragen ? Geen enkele ! Zelfs een rabiate Vlaams-vijandige krant als de Libre vond dat al te kras ! En dan pakt in Brussel het F.D.F. uit met aanplakbrieven « contre la domination flamande ». Dat noemt men dan franstalige logika in Belgisch verband. Als men nu weet welke plaats er aan de franstalige platen toegewezen is bij de B.R.T. en men overweegt dat deze plaats zeker niet geminimalizeerd is zoals de Vlaamse het wel is bij de Franse uitzendingen.

Waarom steeds die tegemoetkomingen vanwege de Vlamingen, wanneer er van franstalige zijde niet de minste te bespeuren valt ? Nu ja, de beheerraad van de B.R.T.-R.T.B. is toch volgepropt met afgevaardigden uit de drie traditionele partijen. België dankt toch zijn unitair bestaan aan het geduld van de Vlamingen. Al is het opgehaalde voorbeeld slechts een nevenverschijnsel, het is er niet minder duidelijk om. Wanneer redden de Vlamingen zich met ongeduld ?

H.B., Erembodegem.

OPPORTUNISME

De lezersbrief van S.R. uit Oostende in uw nummer van 21 januari over « De Standaard » kan ik volmondig bijtreden.

Kortgeleden had ik de gelegenheid de jaargangen 1928 en 1929 van « Ons Volk Ontwaakt » (weekblad, uitgegeven door De Standaard) eens in te zien. Uit nieuwsgierigheid zocht ik in alle nummers van de maanden december 1928 en januari 1929 naar berichten en foto's over de Borms-kiezing van 8 dec. 1928.

Ik vond wel allerlei over gepensioneerde hoofdonderwijzers, jubilerende kosters, begrafenis van een burgemeester, geboorte van een dertiende kind, gouden kloosterjubileum van een moeder overste enz. Maar geen letter over de gebeurtenis die toen Antwerpen en heel het land op z'n grondvesten deed daveren. Dat zal toen toevallig ook weer eens niet in de politiek van « de familie » gepast hebben. « De Standaard » is altijd dezelfde geweest : opportunist en onbetrouwbaar tot in het merg.

J.P., Berchem.

SOCIOLOGISCHE KEUS EN TV-REKLAME

Ik zou graag even mijn mening zeggen over 2 parlementaire akties. Ten eerste : het is absoluut goed dat de VU zelfstandigen en middenstanders verdedigt ; deze mensen worden door PVV en de rest al genoeg in de rug gestoken. Maar ik meen toch dat we het op de eerste plaats van de arbeiders moeten hebben. Zij zijn immers het grootst in aantal en in feite veel onafhankelijker dan de zelfstandigen. En het is nu eenmaal een spijtige vaststelling : nog al teveel zelfstandigen zetten voor 25 centiem de huik naar de wind. Ten tweede : voor een keer sta ik eerder sceptisch tegenover de « TV-interpellatie » van Dr. Anciaux. TV-publiciteit zou heel wat opbrengen en met dit kapitaal kunnen we ons kultureel peil verhogen. Maar moeten deze kredieten eigenlijk niet van de staat komen ? Daarbij, ons bestaan wordt al meer dan genoeg vergiftigd door een niets ontziende stroom van reklame.

J.V.H., Elsene.

BRT-KULTUUR

Wat denkt u over de huidige BRT-uitzendingen ?

Men spreekt er wel Nederlands, maar zingt er meest Engels, Duits of Frans. Men zou kunnen denken dat ze op het Flageyplein onze eigen Vlaamse volkskultuur trachten te vermoorden met al hun buitenlands gejank.

Denkt u niet dat deze waanzinnige en waanzinwekkende toneelstukken, films en shows, haast zo erg zijn als de Batman ?

De B.R.T. vist met zijn haak boven water, want de Vlaamse volksmens schakelt te dikwijls over naar R.T.B. en N.T.S.

Leg uw oor maar eens te luisteren bij de volksmensen. U zult dan de overtuiging opdoen dat het kultureel voedsel van de T.V. voor de grote meerderheid onverteerbaar is. Men zou zeggen dat ze op de B.R.T. de programma's opstellen volgens hun eigen kijklust of belangstelling, zonder rekening te houden met 90 % van de kijkers. De meeste mensen in mijn omgeving klagen over de slechte uitzendingen, maar ondergaan gelaten de toestand of worden trouwe kijkers van de R.T.B.

In z'n nieuwjaarstoespraak zegde V.D.B. : « Wij hebben het kultureel einddoel nog niet bereikt ». Bedoelde hij nu de Nederlandse kultuur of de negerkultuur ? !

M.L., Mechelen.

PROPAGANDA-FONDS

In gesprekken met VU-simpatizanten komt men steeds tot het besluit dat er meer propaganda zou dienen gemaakt om het radikaal-Vlaams standpunt dichter bij de man-van-de-straat te brengen. Lezer J.L. uit Edegem pleit nogmaals terecht voor het opvoeren van die propaganda en drukt hiermede waarschijnlijk de wens uit van talrijke « WIJ »-lezers.

Is het ogenblik niet rijp om een propagandafonds op te richten dat inzonderheid de arrondissementen zou bijstaan, waar geen VU-propaganda wordt gevoerd bij gebrek aan financiële middelen ? Het VU-tegenoffensief in het parlement is verheugend, maar volstaat niet om onze ideeën bij een breed publiek te brengen. Ik ben er rotsvast van overtuigd dat honderden een oproep tot steun voor propagandadoeleinden, onmiddellijk zouden beantwoorden. Velen wachten met spanning en ongeduld op initiatieven terzake.

J.T., Brussel.

IN VLAANDEREN FRANS !

Voor de ondernemer in bouwwerken en P.V.V.-senator A. Ferret van Moeskroen, bestaat er maar één leuze : «In Vlaanderen Frans ». De h. Ferret wil waarschijnlijk de talrijke inwoners van Moeskroen, die hun inkopen gaan doen te Kortrijk, laten zien dat hij zijn lidmaatschap van de Ligue Wallonne eer aandoet. Hij, Ferret, is een echte unitaire Belg, t.t.z. een wallingant. Om dit te bewijzen prijken op zijn werf langs de weg Moeskroen-Kortrijk op het grondgebied van Aalbeke (voorlopig nog West-Vlaanderen !), twee prachtige borden met eentalige vermeldingen in het Frans : « S.A. Entreprises de Construction G. & A. Ferret, avenue de la Bourgogne, 5, Mouscron... » enz.

De eigenaar van het toekomstig gebouw richt zich ook uitsluitend tot de franstaligen voor de verkoop van de « appartements dans la résidence Sophie », door tussenkomst van het « Kantoor IMMO » te Kortrijk. Tot in Kortrijk-stad gebruikt de ondernemer-senator franstalige borden ; nl. op zijn werf in Overleie. Als voor hem het geld uit Vlaanderen goed genoeg is, dan moeten wij hem waarschuwen dat in Vlaanderen alleen de streektaal welkom is. Het gros van de blauwselkliek uit Moeskroen bestaat uit mensen van hetzelfde slag.

Soms is er een blauwe Vlaming die zich gelukkig mag achten, Frans te mogen spreken in de « Casino » !

L.D., Kortrijk.

NAVOLGER VAN BREL TE MOESKROEN

Jacques Brel, de « merdeman », heeft in de persoon van J.P. Thiebaut, onder-direkteur aan de « Ecole Technique Supérieure de l'Etat » te Moeskroen, een ware fan gevonden.

Zoals Brel haat hij al wat Vlaams is, maar zingen kan hij werkelijk niet zo goed. Eerder op kultureel vlak valt zijn gelijkenis met de « merdezanger » op.

Toen onlangs een Vlaams (-gezind) personeelslid van de school hem in het Frans en op beleefde wijze een zeer lastige vraag stelde betreffende verdachtmakingen door Thiebaut geuit, kwam het hoogstaand antwoord prompt terug, t.t.z. « merde ». Dit gebeurde in aanwezigheid van ondergeschikten tegenover het Vlaams personeelslid. Deze laatste is slechts een Vlaming, of zoals sommigen in de school het zeggen « un lourdeau », en vraagt zich meer en meer af, wat een nederlandstalige (!) afdeling aan de Ecole Technique Supérieure de l'Etat te Moeskroen blijft doen.

L.D., Kortrijk.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 16 februari 1966.
Betr. : "WIJ" als wapen.

Men kan ons weekblad voor velerlei dingen gebruiken. We kennen een visser die ooit eens in een snijdende noorderwind aan een Hollands snoekwater heeft gestaan met twee "WIJ"s onder z'n pullover. Een goedgezind behanger-garnierder plakt zijn "eerste laag" op nieuwe muren met proefdrukken en oude nummers. Een even goedgezind maceklier wikkelt zijn rundslapjes eerst in vleeshouwerspapier en dan in een vel "WIJ", met de heimelijke hoop dat deze verpakking ergens de Vlaams-nationale vonk zal ontsteken. We durven er niet op zweren dat de Vlaamse boerenbuiten reeds helemaal gebroken heeft met de gewoonte, om netjes op formaat gescheurde kranten op "het huiske" te hangen ; het zou ons dan ook geen spier verbazen dat een aantal "WIJs" hun kort bestaan wat rekken aan een kromme haak in genoemde bouwsels. Vanzelfsprekend kan men ons blad ook lezen. En men kan het zelfs als wapen hanteren. Als geestelijk wapen dan.

Een lezer uit West-Vlaanderen stuurde ons een tijd geleden als "Dokument" een brief van de Stadense socialistische mutualiteit ; de brief had een tweetalige Frans-Nederlandse hoofding; de lezer zorgde ervoor dat de "WIJ" met het gepubliceerde dokument in Stadense socialistische mutualiteitshanden kwam. Het gevolg van deze schermutseling ligt op onze redaktie-tafel : de rode broeders daar in Staden doen het voortaan met eentalig-Nederlandse briefhoofden.

Ze hebben hun houding geWIJzigd, dank zij die ene verstandige WIJ-lezer.

Wij

● *Hervorming der omzetbelasting.*

waterval van belastingen...

(a. van altena) Hoe gevaarlijk het voor een land kan zijn zich in naam van Europese of humanistische algemene beginselen vast te leggen in het vage, ervaart België momenteel te Straatsburg, waar het levenswerk van ettelijke generaties Vlaamse minimalisten à la Van Cauwelaert in de weegschaal der specialisten van het grondwettelijk recht ligt.

We willen geen vergelijking maken en zeggen dat de ministers van financiën der zes E.E.G.-landen, die vorige week te Brussel besloten het stelsel der omzetbelasting principieel gelijk te schakelen, dergelijke onaangename verrassingen te wachten staan. Maar toch hebben die ministers zich op het veeleer nevelachtige werkterrein van de fiskale specialisten verbonden tot een hervorming van de omzetbelasting waarvan de gevolgen nog niet te overzien zijn.

Op dit ogenblik passen vijf van de zes E.E.G.-staten — waaronder België — de zogeheten kumulatieve omzetbelasting toe (in het fiskaal jargon : de kaskade- of waterval-belasting).

Om het eenvoudig te zeggen bestaat dit stelsel hierin dat bij een eerste verkoop van een produkt een bepaalde omzetbelasting (x percent) aangerekend wordt aan de koper. Wanneer die koper nadien het min of meer verwerkte produkt opnieuw verkoopt, wordt er andermaal procentueel een zekere omzetbelasting toegepast (ten laste van de nieuwe koper). Die nieuwe overdrachttaks wordt niet alleen op bazis van de eerste verkoopprijs plus de toegevoegde waarde (verkregen door bewerking van het produkt) en een winstmarge berekend, maar ook op bazis van de reeds bij de vorige transaktie betaalde omzetbelasting. Zo gaat het verder : de volgende belasting wordt steeds berekend op een bazis waarin de voordien reeds betaalde belastingen inbegrepen zijn. Men betaalt steeds meer belastingen-op-belastingen.

Op hun vergadering van vorige week hebben de E.E.G.-ministers besloten, dit sisteem niet meer toe te passen (in beginsel) na één januari 1970. Van dan af zullen ze alle zes overschakelen naar de belasting op de toegevoegde waarde.

Het nieuwe stelsel wordt in beginsel in Frankrijk al ettelijke jaren toegepast : « la taxe sur la valeur ajoutée » is het meest opvallende eigen kenmerk van de Franse onrechtstreekse belastingen.

In beginsel betekent het dat de omzetbelasting bij elke transaktie alleen aangerekend wordt op bazis van de waarde die de verkoper eraan toegevoegd heeft. De belastingen die reeds in de vroegere schakels van de bedrijfskolom aangerekend waren, worden niet meer gevoegd bij de berekeningsbazis waarop de omzetbelasting voor een bepaalde transaktie berekend wordt.

We kunnen de technische details van de belasting op de toegevoegde waarde hier gerust achterwege laten. Voor onze belastingambtenaren wordt het een zware dobber. Belangrijk zijn echter tevens de algemeen-ekonomische gevolgen die voor België de overschakeling van het ene stelsel op het andere kan meebrengen.

● *Hervorming der omzetbelasting.*

... of spoorslag voor de ekonomie?

(a. van altena) We hebben de indruk dat tot nog toe slechts een kleine groep fiskale specialisten een iets of wat nauwkeurig beeld heeft van die gevolgen. Daarom is het wenselijk dat de regering zonder uitstel de volksvertegenwoordiging, de verscheidene beroepskringen en de openbare mening op de hoogte brengt.

De algemene gevolgen zijn in het vage min of meer bekend. De kumulatieve omzetbelasting, zoals we ze in België steeds gekend hebben, maakt de op elkaar volgende transakties steeds maar duurder wegens de aangroeiende fiskale lasten. Als een waterval stuwt de kumulatieve omzetbelasting al de vroeger reeds aangerekende overdrachttaksen mee naar elke nieuwe koper. In het stelsel van de belasting op de meerwaarde integendeel wordt de taks alleen op de door de verkoper toegevoegde waarde aangerekend.

Zo kan men over het algemeen zeggen dat het stelsel van de kumulatieve omzetbelasting een spoorslag is voor ekonomische koncentraties. Om de fiskale lasten te verminderen, willen de belanghebbenden zoveel mogelijk de tussenschakels verwijderen : daarom wordt de vertikale integratie nagestreefd.

Een tweede duidelijk gevolg heeft betrekking op de uitvoer, en het is vanzelfsprekend dit effekt dat de E.E.G.-Kommissie vooral op het oog gehad heeft. Vermits het in het stelsel van de toegevoegde waarde mogelijk is precies te berekenen hoeveel taksen er geheven zijn op een produkt op het ogenblik dat het het land verlaat, kan dit aan de fiskus betaalde bedrag eveneens gemakkelijk door de Staat terug betaald worden aan de exporteur, ten einde het hem mogelijk te maken aan de buitenlandse klant een produkt aan te bieden tegen een prijs waar alle fiskale heffingen uit de weg gewerkt zijn.

Voor de E.E.G. zit hierin een doeltreffende mechaniek van voortschrijdende integratie en van opheldering der normale prijsvorming : zowel de fiskale benadeling van de buitenlandse verkoper, als de verborgen premies aan de nationale exporteur kunnen aldus ontdekt en vermeden worden.

Dat zijn slechte principiële beschouwingen van zeer algemene aard. De E.E.G.-ministers hebben zich voldoende armslag laten geven om de toepassingen te serueren (b.v. inzake toepassing in de kleinhandel).

Elk land heeft ook de vrijheid behouden om het percentage van belasting op de toegevoegde waarde zélf te bepalen. België zal 15 t. h. aanrekenen. Nederland (dat door het nieuwe stelsel wel voor de zwaarste problemen geplaatst wordt) 9 à 10 t. h., Duitsland 11 à 12 t. h., Italië 10 t. h.

Hoe dan ook : voor de toekomst van ons fiskaal beleid is dit een gewichtig gebeuren, met diepgaande ekonomische en sociale verwikkelingen.

● *Cappuyns weer in het nieuws.*

het brussels fanatisme blijft razen

(mvdb) De heer Cappuyns is weer eens in het nieuws gekomen.

Na zijn verschijning voor de kommissie Meyers werd hem, ter intentie van de vaste subkommissie voor de Brusselse agglomeratie, verzocht om een nota waarin hij geen eigen voorstel mocht doen, noch kritiek mocht oefenen op de diverse voorgestelde oplossingen. Hoe voorzichtig hij het ook aan boord heeft gelegd, toch heeft hij het lelijk verkorven bij de franstalige bladen. Stel U voor dat hij met betrekking tot het aantal Vlamingen te Brussel, de cijfers van de heer Kint (meer dan 33 t. h.) en zelfs die van de heer Lindemans (minstens 50 t. h.) als ernstige bronnen vernoemt. Ge moet maar durven ! Maar dat is nog niet alles; hij zegt ook dat « de francofone propaganda » spreekt van 15 t. h. In francofone kringen heeft het grote verontwaardiging verwekt, dat hij de francofone cijfers niet ernstig schijnt op te nemen en ze als propaganda bestempelt.

Onze francofonen betogen : het cijfer van 15 t. h. Vlamingen berust op waardevolle gegevens als daar zijn : de taalkeuze van de dienstplichtige soldaten, van de huwelijken, de schoolgaande kinderen, enz.

(Vervolg op blz. 4)

beroepsHALVE bekeken

Twee gebeurtenissen op straat beheersten deze week de politiek in dit land. De politieke weerslag van de ramp van Itterbeek en de bomaanslag te Brugge haalden het met vele lengten op Straatsburg en de werkzaamheden van de Speciale Kommissie waar het meest « vervelende onderwerp van deze tijd », de belastingsverhoging en de volmachten, door wantrouwige en om allerlei uiteenlopende redenen antigezinde « knappe koppen » onder het vergrootglas wordt genomen.

De ramp te Itterbeek is een gevolg van hopeloze onverantwoordelijkheid en slordigheid, die het sociaal beleid tegenover onze bejaarden kenmerkt. De wet Eneman-Gillet — goedgekeurd in 1965 ! — werd niet eens in uitvoeringsbesluiten gegoten, zodat er vandaag nog steeds geen normen bestaan inzake bejaardentehuizen. Daar deze tehuizen voor 95 % onder partikulier beheer staan en vermits er een schromelijk tekort aan bejaardenhomes bestaat, ligt het voor de hand dat de misbruiken schering en inslag zijn. Als bovendien ook maar enige reglementering ontbreekt hoeft het niemand te verwonderen, dat hier de reinste anarchie heerst. Men geeft ten slotte een premie aan partikulieren, om van de bejaardenzorg (wat een grap) een uiterst winstgevend bedrijf te maken, met verwaarlozing van de elementairste veiligheidsmaatregelen. Over de sociale, hygiënische en louter menselijke omstandigheden waarin tal van oude mensen hun laatste levensdagen doorbrengen spreken we dan nog niet eens.

Dat het juist onder het ministerschap van een ACW-er moet zijn dat een ramp als deze van Itterbeek zich voordoet, illustreert meteen de aanfluiting van het sociaal beleid.

De bomaanslag te Brugge is een onbegrijpelijk geval. Maar men kan het ons niet wijsmaken, dat deze aanslag zou uitgaan van hen die precies de grootste eerbied onder alle landgenoten aan de dag leggen voor het kostbaarste kultureel erfgoed van Vlaanderen. Dat heeft nochtans de boterprokureur van Brugge voor de zoveelste keer pogen te doen, zonder enig sukses trouwens. Deze onverbeterlijke blunderaar wordt echter aangemoedigd door een overheid, die nooit ingrijpt omdat ze het in wezen met hem eens is en eenzelfde antivlaamse vooringenomenheid tot richtsnoer van haar politiek maakt. De krachtige, volledige afkeuring van deze gerechtelijke praktijken sluit onzerzijds ook de afkeuring van de volmaakt nutteloze en schandalige bomaanslag in.

Behalve Brugge stonden twee andere steden in de aktualiteit. Over het besluit van Straatsburg handelt partijvoorzitter Van der Elst afzonderlijk in dit blad. De Vlaamse pers was voor één keer eensgezind in haar afkeuring van het gedrag van de Straatsburgse magistraten, al even slecht geïnspireerd als de kleinere broers uit Brugge en Gent. En nota bene voorgezeten door iemand die alleen zich zelf vertegenwoordigt, vermits zijn land (Frankrijk) de Konventie van Straatsburg en de Europese Verklaring van de Rechten van de Mens weigert te erkennen. We menen dat het gejuich bij onze frankofone broeders over «het winnen van de eerste manche» spoedig zal verstommen en omslaan in pijnlijk gejank. Voorlopig hebben ze van minoriteitskompleksen geen last, al beweren ze geminorizeerd te worden. Onder meer door Walenvriend De Saeger, die zijn flikflooierij met Waalse mandatarissen en overheden slecht beloond ziet, vermits zijn Waalse vrienden — uit zijn eigen partij ! — het 5-jarenplan een Vlaamse revanche noemen en amendementen indienen, om de voorziene waterwerken (in Vlaanderen) te doen schrappen ten voordele van uitgebreider kredieten voor wegeniswerken (in Wallonië)!

UITHOLLEN OF STRUIKELEN ?

Om tot onze specifieke bezigheden terug te keren : de scherpe ACV-kritiek op het volmachtenprojekt van de regering heeft deze volmachten nog meer uitgehold. De CVP streeft de beperking ervan in tijd na, het ACV holt ze in de diepte uit. Logischer wijze zou deze taktiek moeten leiden naar een regeringskrizis wanneer de PVV niet toegeeft aan de ACV-druk. Vermits de Speciale Kommissie haar tijd neemt — het lijkt wel een oppozitie-instantie in de schoot van de meerderheid — en knaagt aan de volmachten, de belastingsomvang en ook aan de omvang van de besparingen, werkt de tijd tegen de regering. Grote zaken vergen veel tijd. Zou het zo zijn dat de regeringspartijen het springen van de koalitie een groter zaak achten dan het behoud ervan ? Ze moeten toch ook weten dat vrijwel iedereen de huidige ploeg hardstikke beu is.

OP DE TELEX

We zetten de rest van ons wekelijkse rondgang in de wandelpaden van de Belgische dorpspolitiek op de telex. Het CVP-kongres van morgen en zondag zal Houben kiezen tot voorzitter, over de verjonging van de partijkaders handelen doch de voornaamste referaten door oudvoorzitters en ex-premiers laten voordragen, apart aandacht besteden aan de buitenlandse politiek (waarop België weinig of geen vat heeft) en voor het overige nagaan, of het nog zin heeft met de liberalen en met Paul Vanden Boeynants in de regeringsschuit te blijven. Vice-goeverneur Cappuyns legt in een studie over Brussel-Hoofdstad de vinger op de wonde, waartegen de leden van de Kommissie Meyers weinig vermogen in te brengen. De interpellatie Vander Elst liet duidelijk de tekorten van de nieuwe taalwetbesluiten uitschijnen en verplichte Grootjans tot de bekentenis, dat de taalinspektie die naam niet verdient. De BSP van haar kant greep de ramp te Itterbeek aan om zich politiek interessant te maken. Even weinig prettig voor de gedevalueerde regering was de vaststelling dat de vooraf-betaalde belastingen een half miljard lager liggen in januari 1967 dan in januari 1966. Ook al weinig prettig was het Waals CVP-aandringen om de Begroting Openbare Werken te « deflamandizeren » (duivelszak is nooit vol). Typisch Belgisch het voorstel Vranckx (een hoofdkommissaris voor het Parlement en twee adjunkten in plaats van twee volwaardige kommissarissen, die gezamenlijk Brussel aanpakken). Het gaat om het instellen van het ambt van Ombudsman. Terwijl de loketbedienden van de posterijen hun zaterdagnamiddagstaking handhaven kwam het T.T.-personeel op de proppen met een eerste verwittigingsstaking.

Het FDF bekwam in de Kamer VU-steun tijdens de interpellatie Lagasse over het veto van de regering tegen de tweede BRT-uitzending over het Rapport Kint. De regering moet inderdaad de handen afhouden van radio en televizie.

Toen PVV-senator Poma Lagasse uitdaagde, een politiek debat in het Nederlands aan te gaan zoals prof. Kint in het Frans had gedaan, riep Wim Jorissen bravo en beloofde, dat iedereen zou komen luisteren, wat een lachsalvo uitlokte. Lagasse zweeg, zoals het een nederlandsonkundige frankofone taalrassist past na een dergelijke uitnodiging. Hij was op dit ogenblik het simbool van de hele Brusselse onkunde.

(Red.)

(Vervolg van blz. 3)

Al deze inlichtingen, zo beweren zij, hebben een wetenschappelijke waarde die veel minder kan betwist worden dan die van de « bevoegde zegslieden » van de heer Kint. En zij komen voor de dag met een nieuw « echt wetenschappelijk argument »: de inschrijvingen in het telefoonboek. Welnu, eenieder die te Brussel woont kan zonder moeite zo voor de vuist weg in zijn buurt tientallen winkeliers aanwijzen, die in hun huiskring en vaak ook met hun klanten Vlaams spreken, maar die toch in het Frans in het telefoonboek vermeld staan. Hoe dit mogelijk is? Wel, omdat al wie niet met aandrang vraagt om in het Nederlands te worden ingeschreven, automatisch in het Frans wordt geboekt. Een echt wetenschappelijke metode; vind U niet?

Daartegenover kunnen wij een statistiek stellen die heel wat waardevoller is en die uit een onverdachte hoek komt : in meer dan 50 t. h. van de advertenties voor plaatsaanbiedingen in de « Soir » wordt van de kandidaten de kennis van het Nederlands geeist. En dit cijfer is de weergave van de vrij uitgesproken wil van de adverteerders zelf.

Potsierlijk is ook het standpunt van de francofone kringen : « Zolang de talentelling niet opnieuw is ingevoerd, kan men met gelijk welk cijfer komen aandraven. En het is niet bij de francofonen dat men zich ooit gekant heeft tegen het organizeren van een talentelling ».

In het officieel ééntalige Vlaanderen en het officieel ééntalige Wallonië kan een talentelling slechts een louter dokumentaire betekenis hebben en in de Brusselse agglomeratie zou zij alleen een middel zijn om met allerlei ongezonde drukkingsmaneuvers een vals beeld van de werkelijke samenstelling van de bevolking te bekomen en nogmaals stukken uit het Vlaamse grondgebied te snijden. Een herhaling van de komedie die de talentelling van 1947 was, willen wij nooit meer beleven.

Wij kunnen wél een talentelling aanvaarden die, om wetenschappelijk te zijn, teruggaat tot de herkomst van de getelden, en alle waarborgen van eerlijkheid dient te geven, waarbij valse en onjuiste verklaringen strafbaar worden gesteld.

Tot besluit enkel dit : talentellingen ingericht door de Brusselse gemeentebesturen waren in het verleden geen wetenschappelijk verantwoorde tellingen en zullen dat in de toekomst nooit zijn. Daarom zijn en blijven wij voorstanders van de formule Brussel-Rijksgebied, de enige die een eerlijke, onpartijdige en wetenschappelijke regeling kan waarborgen.

● *Inderdaad :*

de derde belgen

(w. jorissen) Voor een paar weken verzorgde de Vlaamse T.V. een uitzending, gewijd aan de Oostkantons onder de veelzeggende titel : « de derde Belgen ». De titel kon moeilijk raker gekozen zijn.

Traditioneel kennen we in dit land de eersterangsbelgen, de franstaligen, en de tweederangsbelgen, de nederlandstaligen. Zelden is er echter sprake over de derde taalgemeenschap in ons land : de duitstaligen.

Toen in de Senaat het wetsontwerp voor de oprichting van de Kommissie voor de verbetering van de betrekkingen tussen de taalgemeenschappen ter sprake kwam, hebben we een amendement verdedigd waarin we vroegen dat de voorzitter van de Kommissie niet tweetalig maar drietalig zou zijn. Heel de senaat keek stomverbaasd en uitermate verveeld.

We hebben toen in de kommissie de vraag gesteld of de duitstaligen als volwaardige Belgen beschouwd worden.

Verlegen stilte.

Zo ja, gingen we verder, dan moet men ze ook als volwaardig behandelen.

Ons amendement werd afgewezen, evenals het amendement dat vroeg dat één van de 36 leden van de Kommissie een duitstalige zou zijn.

Thans beleven we inderdaad het potsierlijke feit dat in de kommissie Meyers, waar de onderlinge taalverhoudingen dienen besproken, één taalgroep volledig uitgesloten is!

Het enige wat toen aanvaard werd was, dat de kommissie vertegenwoordigers van het duitstalig gebied kon uitnodigen.

Wat niet belet dat eerste-minister Van den Boeynants enkele maanden geleden op een showreis in de Oostkantons te Eupen verklaarde dat « de duitstalige landgenoten gelijkberechtigde medeburgers zijn » en dat hij er zelfs aan toevoegde verbaasd te zijn hoe iemand daaraan kon twijfelen!

Typische lef en mentaliteit van de franstalige Brusselaars. Alle Belgen zijn volgens hen gelijk in teorie maar in de praktijk eigenen zij, franstalige Brusselaars, zich het grootste gedeelte van de koek toe, laten wat grote brokken voor de Walen, wat kleine voor de Vlamingen en wat kruimels voor de duitstaligen.

Zij vinden dat normaal in naam van de liberale vrijheid : wie het meest kan pakken, pakt het meest. Hij zou anders wel dom zijn! En wie het niet kan pakken, moet niet klagen omdat hij niet slim genoeg is om het te pakken.

Rechtvaardige verdeling? Een soort idealisme waar de franstalige Brusselaar niet bij kan. Zijn indeeën reiken zo hoog niet. Trouwens : ideeën heeft hij niet veel, wel een maag en een portefeuille.

Leeft de kleine Vlaamse Brusselaar nog onder de terreur van de franstaligen, de derde Belgen doen dat ook. Een van de gemeentehuizen in de Oostkantons draagt het opschrift « maison communale »,netjes in drie kleuren : één derde van het bord zwart, één derde geel en één derde rood. Zo kan niemand nog twijfelen aan hun Belgendom!

● *De derde Belgen.*

naamlozen

Je koopt of je huurt ergens in de buurt van de grootstad een aftandse villa, je vult een paar slordige formulieren in, je hangt aan de ingang een nieuwe naamplaat (in het Frans, dat klinkt beter en je krijgt er misschien wel een rijker « clientèle » door) en dan wacht je maar tot wanneer iemand zo goed wil zijn (gewoonlijk is het : zo slecht wil zijn) om je een lastpost van een ouwe vader of een sukkelachtig, onnuttig geworden moederke te sturen. Je hebt dan een « home » voor ouderlingen. Zo'n ding moet absoluut « home » heten, met een verre (o, een zéér verre) reminiscentie naar « home, sweet home ». Home is beter voor het geweten; het is zoveel makkelijker aan je kennissen te zeggen dat je vader naar een home is, dat daarenboven zo'n mooie en rijke naam heeft, dan gewoonweg toe te geven dat je hem ergens in een vaag ouwe-peekenshuis hebt afgeschoven.

Te cinisch, deze vaststellingen? Een ogenblikje, asjeblief. Is het niet véél en véél cinischer, de vraag naar de verantwoordelijkheid voor het drama van « Val Vert » te herleiden tot een heksenjacht op alle mogelijke en onmogelijke, rechtstreeks en onrechtstreeks verantwoordelijken?

De brandweerlui, het parlement, de minister, de reddingsdiensten, het verplegend personeel? Is het niet véél en véél cinischer, na een dergelijke tragedie flink wat aan demagogie te gaan doen en de koppen te snellen van al wie van ver of dichtbij iets met de affaire te zien heeft? Om daarna, met een bewonderende buiging voor de eigen rechtvaardigheidszin en een half oog op de maatregelen die gauw-gauw onder druk van de opinie genomen zijn, het probleem weer rats af te schrijven tot het nog eens een keer brandt en tot er nog eens een keer zware kopij onder vette titels kan geschreven worden.

Ja inderdaad, er zijn verantwoordelijkheden en ze zijn zelfs zeer zwaar. Het is juist dat « Val Vert » totaal ongeschikt was als « home » voor ouderlingen. Het is onbetwistbaar zo dat het een ouwe boel was, met een houten inboedel die vlamde als petroleum, zonder noodtrappen en speciale uitgangen. Het is even onbetwistbaar zo dat de wetgeving terzake hopeloos verouderd is en dat de gebrekkige kontrole die er in voorgeschreven wordt, niet eens werd uitgevoerd. Het is onloochenbaar dat een nieuwe wet bijna een jaar geleden gestemd werd en dat ze heel die tijd een vodje papier is gebleven, omdat men nog niet aan de uitvoeringsbesluiten toe was. Al die verantwoordelijkheden moeten inderdaad vastgelegd worden en er moet tevens vastgelegd worden, waarom het te Itterbeek zo ver kon komen : doodgewoon slordigheid, eenvoudigweg slenter, misschien grof winstbejag en noem maar op. Als dat allemaal gebeurd is en als recht zal zijn gesproken, mag je toch vooral één ding niet vergeten : eens voor je spiegel te gaan staan en naar jezelf te kijken.

Misschien kan je dan wel zeggen dat die konfrontatie je niet genoodzaakt heeft, jezelf ook maar iets te verwijten. Misschien... en dan ben je een gelukkige uitzondering. Tenminste, als je volkomen oprecht was met jezelf. Want wijzelf geloven — we geloven het, alhoewel het ons niet prettig valt — dat jij en ik, dat wij allemaal, dat de hele gemeenschap en haar manier van denken en handelen bij de verantwoordelijkheid voor Itterbeek in 1967 én voor Ukkel in 1965 én voor Wégimont in 1964 én voor de tienduizenden kleine drama's-met-ouderlingen betrokken zijn.

Kom, laat ons eerlijk zijn : welke plaats hebben wij in onze moderne welvaartgemeenschap vrijgemaakt voor de oude mensen? Zelfs als wij heel fatsoenlijke lui zijn, die hun eigen vader en moeder tot de laatste dag van hun leven omringen met de zorgen die doorgaans maar een heel kleine terugbetaling zijn op de zorgen die wij eens van hen kregen : hebben wij ons dan om het probleem an sich bekommerd? O ja, we hebben een « week van de ouden van dagen ». Maar de ervaring leert, dat zo'n weken juist ingesteld worden omdat het in de 51 overige mis loopt met de zaak : een « week van de veiligheid », een « week zonder verkeersongevallen » en dergelijke meer.

Weet je , met wiens voeten het hardst gespeeld wordt in de huidige maatschappij? Als je 65 wordt en op pensioen gaat, zul je het in alle geval weten. Niemand — de belastingontvanger niet en de arbeider niet en de ambtenaar niet en het kind niet — moet zo lang wachten op wat hem toekomt als een gepensioneerde. Misschien zal je zeggen dat het niets met Val Vert te zien heeft, maar je zal niet ontsnappen aan de vaststelling dat het tiperend is voor de wijze waarop onze razende wereld van produktie en geldverdienen omspringt met de « nutteloze monden ».

Te Itterbeek worden er vijftien begraven zonder naam, onherkennelijk verbrand. Naamlozen. De honderdduizenden met een pensioen om mee te lachen, met een koffie en een koekje als de verkiezingen komen en met voor de rest een nauwelijks geachte plaats in onze maatschappij : zij vormen het werkelijke probleem, het oeverloos verdriet waarvan Itterbeek slechts een vreselijke illustratie is.

dio Genes.

deze week in het land

- *Het Europees Hof te Straatsburg verklaart zich bevoegd om recht te spreken in de Belgische taalkwestie. De Vlaamse opinie is eensgezind in haar afwijzing.*
- *Dramatische brand in een tehuis voor ouderlingen te Itterbeek : 21 doden.*
- *Een plasticlading ontploft tegen de poort van het Brugs justitiepaleis; grote schade o.m. aan de kapel van het H. Bloed. Eenzijdige verklaringen en opzoekingen van de gerechtelijke autoriteiten.*
- *De bijzondere Kamerkommissie zet het onderzoek van het regeringsontwerp 356 voort. Het ziet er naar uit, dat het een lange en langdurige koehandel wordt.*
- *Verstrakking van de houding der geneesheren strekking Henrard.*

de arbeits-gemeinschaft ostbelgien

(w. jorissen) De streek leeft onder het angstkompleks van de repressie die er bij de bevrijding losbarstte en de « vrijdom van vrees » (die iedereen door een van de idealistische internationale handvesten gegarandeerd wordt) is er 100 t. h. dode letter.

Bij de bespreking van de nieuwe taalwetten in 1963 heeft men onder druk van de franstaligen de kolonisatie bestendigt. Over de duitstalige gemeenten in de streek van Aarlen is er zelfs geen sprake geweest. Alles blijft er Frans : scholen en administratie. Maar de grote meerderheid van de volksmensen spreekt er verder zijn Duits dialekt.

Aubel en de Platdietse streek werden eveneens aan de verdere verfransing prijs gegeven, al gaat het hier om nederlandstalig gebied dat pas in de 2de helft van de 19de eeuw en in het begin van de 20ste door de nabijheid van Aken een Duits vernis kreeg (te Aubel is het Duits zelfs nooit officiële taal geweest, maar heeft het Frans rechtstreeks het Nederlands opgevolgd).

Typische verfransers zitten et de Welkenraat, Waalse ambtenaren. Enkele jaren terug eisten zij in een motie de verfransing van hun gemeente als beloning voor hun krijgsdaden! Enkele duizenden mensen als oorlogsbuit!

Jammer genoeg bezitten we de tekst van die motie niet meer — want ze verdiend van a tot z gebloemleesd te worden — maar misschien heeft een van de lezers van dit artikel die motie in zijn archief bewaard? Hij zou me genoegen doen, de volledige tekst te sturen.

Ook de streek van Eupen wordt via de tweetaligheid verder verfranst.

Het verzet tegen de verfransing in de Oostkantons werd sinds de oorlog haast uitsluitend gevoerd door enkele intellektuelen, gegroepeerd in de « Vereinigung zum Schutz und Pflege der Muttersprache », die een gestencild blad « Der Wegweiser » uitgaven.

Thans werd deze groep uitgebreid tot de « Arbeitsgemeinschaft Ostbelgien » en wordt het interessant maandblad « Der Wegweiser » gedrukt uitgegeven. (Het abonnementsgeld, minimum 50 fr., kan gestort worden op pcr. 7644.73 van de Arbeitsgemeinschaft Ostbelgien, Neustrasse 52 Eupen).

Wat de strijd van de duitstaligen in ons land een interessante bijkleur verleent is het feit dat men tegen het Nederlands vaak het argument aanvoert van het kleinere taalgebied. Het Duits is een meer gesproken taal dan het Frans. Het belet niet dat men evenzeer de Oostkantons probeert te verfransen als Vlaams-Brabant.

Het ziekelijk taalracisme van de franstaligen laat zich door geen enkel argument beïnvloeden.

Het dient zowel in de Oostkantons als op Vlaams grondgebied en te Brussel met man en macht bestreden en met wortel en tak uitgeroeid.

Wij nazijn

vlaams nationaal

AZALEA

De stad Norfolk, Virginia (U.S.A.), organizeert een azalea-festival ter ere van de Nato. Uit alle Nato-landen worden bloemenprinsessen verwacht en één onder hen is koningin en krijgt de titel « miss azalea ».

De Amerikaanse keuze is gevallen op mejuffer Monique Van den Boeynants. Azalea V.d.B. wordt dus (naast enkele grondspekulanten, aannemers en floorshow-uitbaters) een der weinige landgenoten die aan de Nato-verhuis een goede zaak doen. Want de Amerikaanse uitnodiging aan de dochter van « our first butcher » zal wel iets te zien hebben met de vlotte wijze waarop papa zich ingespannen heeft om onze nationale poorten wijdopen te zetten voor de uit Frankrijk gejaagde Nato-diensten.

KONING NAAR DIKSMUIDE

Donderdag 9 maart brengt koning Boudewijn een officieel bezoek aan de stad Diksmuide. Hij zal om 10 u 30 officieel ten stadhuize ontvangen worden en zich ook neerbuigen voor het monument van generaal baron Jacques de Dixmude. Hij zal waarschijnlijk ook een bezoek brengen aan de « boyau de la mort », maar niet aan de IJzertoren. Die is echter hoog genoeg opdat de vorst hem zou zien...

OASIS QUINTOPHONE...

Het franstalige C.V.P.-gemeenteraadslid van Etterbeek, Hugues du Roy de Bliquy, heeft het ei van Kolombus gevonden : hij wil van Brussel een vijftalige hoofdstad van Europa maken en wonderlijk genoeg is het Nederlands bij de vijf door hem uitverkoren talen (Frans, Engels, Duits en Italiaans). De burgers van de vijf E.E.G.-landen die te Brussel werken zouden stemrecht krijgen, eerst voor de gemeenteraadsverkiezingen, daarna voor de parlementsverkiezingen ! Ze zouden dus ook in het parlement van België kunnen verkozen worden ! In afwachting zouden de vijf Europese kolonieën te Brussel een adviezeur in de Brusselse gemeenteraden mogen aanduiden. Het Brussels gebied zou vijftalig worden: alle officiële opschriften, straatnaamborden, berichten en formulieren zouden vijftalig moeten zijn.

DE BEDOELING

De Europeanen zouden ook ambten in officiële Belgische diensten mogen bekleden (leve de kumul !). Alle officiële redevoeringen en preken in de kerken zouden vijftalig moeten zijn. Dat zouden nogal boterhammen zijn, terwijl de twee radio- en TV-instituten speciale vijftalige uitzendingen zouden moeten voorzien. Ten slotte zouden de kinderen van de Europeanen kosteloze lessen in het Frans en het Nederlands ontvangen, ten einde hun integratie in de Brusselse gemeenschap te bevorderen.

Hugues du Roy verwacht van zijn voorstel een verbetering der Waals-Vlaamse betrekkingen : een « geeuropeanizeerde » stad Brussel zou inderdaad de vervlaamsing van Brussel tegenhouden. En dat zal wel de eigenlijke bedoeling van het illustere raadslid van Etterbeek zijn, gemeente (zo we ons niet vergissen) waar de frankofone taalrassisten van de C.V.P. een Szondi uitsluiten.

De tragische ramp te Itterbeek : er bleef de redders uiteindelijk slechts deze triestige taak.

VOSSEN...

Het partijbestuur van de Volksunie heeft ten scherpste geprotesteerd tegen de onverantwoordelijke lichtzinnigheid waarmede de prokureur des Konings te Brugge informaties heeft verstrekt in verband met het onderzoek naar de daders van de schandelijke bomaanslag te Brugge.

De verstrekte inlichtingen waren van aard, bij de openbare mening een volkomen ongegrond diskrediet te werpen op de Volksunie. Gelet op het feit dat de versterkte mededelingen betrekking hadden op onderzoeksmaatregelen waarvan de uitslag nog niet bekend was, levert de houding van de prokureur te Brugge, de heer Vossen, een nieuw bewijs van de politieke vooringenomenheid van sommige magistraten die nog zopas in het Parlement werd aangeklaagd in een interpellatie van V.U.-voorzitter mr. Van der Elst.

...OP HET OORLOGSPAD

Het gerechtelijk vooronderzoek is geheim en het was dan ook volkomen ongepast hierop inbreuk te maken door het verstrekken van inlichtingen over onderzoeksmaatregelen waarvan de uitslag nog volkomen onbekend was, temeer daar het verspreiden van deze ongepaste inlichtingen via radio en T.V. van aard was een volkomen ongegrond diskrediet te werpen op een politieke partij.

Het partijbestuur van de Volksunie zal dan ook niet aarzelen de nodige initiatieven te nemen om de minister van Justitie voor zijn verantwoordelijkheid te plaatsen indien moest blijken dat bepaalde magistraten nog verder misbruik zouden maken van hun bevoegdheden om hun politieke vooroordelen te laten blijken.

...SCHIET IN HET IJLE

Het is duidelijk dat Vossen de Volksunie een loer heeft willen draaien. Al wat Vlaamsbewust is werkt als een rode lap op een stier bij deze magistraat (cfr. de zaak Van Steenkiste, de onderzoekingen in andere kleine « Vlaamse kwesties »), terwijl N.A.K.-exploten door het parket te Brugge pas « achterhaald » werden toen het N.A.K.-arsenaal te Gent in de lucht vloog. Hij is er voor de zoveelste keer aan voor zijn moeite, wat niet belet dat weer tientallen eerlijke en demokratische Vlaamsgezinde mensen volkomen nodeloos met huiszoekingen geplaagd werden. Alleen in het Gentse werden 45 huiszoekingen verricht. Wanneer deze huiszoekingen bij personen van uiteenlopende gezindheid gehouden worden, waarom spreekt de h. Vossen dan alleen van de Volksunie ? Indien hij objektief wil zijn moet hij ofwel geen enkele gezindheid velmelden ofwel alle ! Indien deze huiszoekingen door de (liberale !) onderzoeksrechter werden bevolen — zoals de heer Vossen verklaart en zoals hij zich telkens achter een andere instantie verschuilt, wanneer het onderzoek niet aan de geheime verwachtingen beantwoordt — dan toch is het parket van Brugge verantwoordelijk. Wie parket zegt, zegt prokureur. De openbare mening die nochtans gemakkelijk bij de neus te leiden is, heeft het echter stilaan ook door. De heren staande en zittende magistraten zullen een ander liedje moeten zoeken. Het liedje dat ze nu al meer dan 20 jaar zingen tegen al wat Vlaams is, is inderdaad doodversleten.

POSTZEGEL-NEDERLANDS

Bij koninklijk besluit van 23 december 1963 (toen de heer Gilson minister van Binnenlandse Zaken was) kregen sommige taalvitters op het departement hun zin : voortaan moesten de plaatsnamen onvertaald in beide landstalen gebruikt worden. Zo kregen we dan in de stations te horen dat de trein naar Liège zou vertrekken of dat « le train venant de Brugge » in aantocht was. Intussen behoort die gekkernij al tot het verleden, echter niet op de wegwijzers. En nu ook niet op de postzegels. Zopas gaven de Posterijen een zegel van 2 fr uit met als opschrift « Wapenmuzeum van Liège ». Zelfs de niet van taalfanatisme te verdenken Noordnederlanders vinden dat al te bar. Schreef het « Algemeen Handelsblad » van Amsterdam: « Liège heet ten slotte in goed Nederlands Luik ».

Sinds wanneer beslist een verlicht despotenkorps van ambtenaren hoe het in Nederlands mag en niet mag ? Dat men vlug ophoude met dit zottekensspel; men maakt zich al belachelijk genoeg !

INCIVIEKEN?

Wie er rechtstreeks niets mee te maken heeft, vergeet wel wat al te gemakkelijk dat er in dit land nog altijd een aantal mensen jaarlijks bv. 20.000 fr. aan de staat moeten betalen. Het onverbiddelijk opgeëiste gedeelte van de reusachtige schadevergoedingen die aan de staat werden toegekend. Omdat de veroordeelden volgens het oordeel van de zeer wijze en zeer rechtvaardige rechters weigerden de wetten van het land te erkennen en te onderhouden, werd de staat benadeeld en kreeg hij schadevergoeding.

Valt het eindvonnis te Straatsburg tegen de Belgische staat uit dan zullen we het nog beleven (en er ironisch van genieten) dat burgers van diezelfde staat die eveneens weigerden de wetten van dit land te onderhouden, daarvoor zullen beloond worden met het recht schadevergoeding te eisen van diezelfde staat. België zal dan een nieuwe bezienswaardigheid verworven hebben : naast de incivieken die aan de staat betalen, de incivieken aan wie diezelfde staat betaalt !

Er is immers in het proces te Straatsburg een aspekt dat helemaal vergeten, verzwegen of verborgen wordt : het financiële aspekt. De benadeligde slachtoffers van de barbaarse Vlamingen, die de ziel en de kultuur van hun bedreigde kinderen willen verdedigen, hebben de prijs van deze ziel en van deze kultuur al onmiddellijk vastgesteld ! Volgens betrouwbare berichten werd die prijs geschat op 200.000 tot 300.000 fr. Dit kan beslist niet slaan op de louter materiële schade (verder vervoer of kostschool), maar is blijkbaar als morele schade bedoeld. Iemand die werkelijk en uitsluitend morele schade heeft geleden stelt zich, als hij zelfrespekt heeft, tevreden van de symbolische frank.

Hier gaat het dus duidelijk om mensen die niet enkel hun vaderlandse daden gewoonlijk duur en langdurig doen betalen, maar die nu ook nog hun uitzonderingspozitie willen laten belonen. Want krijgen zij in Straatsburg hun zin, dan moet het pakje sigaretten bv. zo maar eventjes 21 fr. duurder worden.

Dat dit geen dwaze bewering is, moge blijken uit een korte berekening. Er zijn nu te Straatsburg ongeveer vierhonderd gezinshoofden die klacht hebben neergelegd. Als blijkt dat die klachten zéker erkend worden en dat die klachten bovendien ook nog een aardig centje opbrengen, dan zal dit aantal heel zeker gemakkelijk tot 4.000 aangroeien. Dit dan nog in de veronderstelling dat (om dezelfde begrijpelijke redenen zou dit toch wel eens kunnen gebeuren) de Vlamingen in Wallonië niet hetzelfde spelletje zouden spelen. Als dan in deze 4.000 gevallen de minimum-schadevergoeding van 200.000 fr. wordt toegekend, dan geeft dit het aardige sommetje van 8.000.000.000 fr. Vermits volgens de achtbare heer Henrion, bekwaam bankier maar nederlandsonkundig en door zijn vrouw sympatizant van het FDF, een verhoging van de sigarettenprijs met 3 fr. per pakje een opbrengst geeft van 1.100.000 fr. Om tot 8.000.000.000 fr. te komen moet die verhoging dus zevenmaal groter zijn : 3 fr. x 7 = 21 fr. verhoging. De aangetrouwde FDF-meeloper zal die verhoging voor een dergelijk verheven doel graag doorvoeren. Het is een mooi, klein vraagstukje voor school en gezin, de kinderen te laten berekenen hoeveel dan een enkele sigaret in dit land kosten zal.

En dan zijn al die mooie nieuwe schooltjes nog niet gebouwd ! Modern ingerichte klaslokaaltjes voor telkens 3 tot 6 leerlingen. Maar leerlingen van een dergelijke kwaliteit kunnen het niet té goed hebben. Zij zullen ons immers onvermijdelijk een nieuwe staatsinrichting bezorgen. Want Vlamingen verdragen ontzettend, ontzettend veel — behalve hun sigaretten zo duur te betalen omwille van incivieken.

NEMROD.

Wij nazijn

vlaams nationaal

PROFICIAT !

De « Visser-Neerlandiaprijs » werd dit jaar o.m. aan de heren Flor Barbry en Bert Bijnens verleend.

Flor Barbry is de pionier en de grote bezieler van het « Volkstoneel voor Frans-Vlaanderen », dat ieder toneelseizoen ettelijke keren « over de schreve » trekt om nederlandstalig werk (in dialekt dan) op te voeren in de Frans-Vlaamse dorpen benoorden de taalgrens. Bert Bijnens schreef een gids over Frans-Vlaanderen en is op talloze andere wijzen aktief bij het instandhouden van de Nederlandse kultuur in Vlaanderen beneden onze rijksgrens.

De «Visser-Neerlandiaprijs» is een nadrukkelijke erkenning van de grote verdiensten dezer beide Westvlaamse vechters voor het behoud van onze kultuur in Frans-Vlaanderen. We wensen de heren Barbry en Bijnens van harte geluk met deze eervolle onderscheiding.

OP ZOEK NAAR EEN « VERNIEUWING »

Vandaag zaterdag komt het C.V.P.-kongres bijeen. Het zal senator Houben tot nationaal voorzitter verkiezen (na een groteske kandidaturen-komedie, die de heren niet konden volhouden en waarbij papa Houben er voor zijn moeite aan is), zich bezinnen over de buitenlandse politiek (alsof het Belgique de papa daar veel kan aan veranderen) en over « de vernieuwing van de politieke aktie ». Er zal vermoedelijk niemand zijn om het kind bij zijn naam te noemen : de C.V.P. ontplooit steeds minder aktie bij gebrek aan eenheid, eensgezindheid en politieke moed. « Doktrine » heeft de C.V.P. in overvloed. Ze lijdt aan een doktrinale inflatie, waardoor er in de praktijk zo weinig van terecht komt. Wat is er bv. van het Kerstprogramma 1945 overgebleven ? Wat van het partijprogramma zoals het enkele jaren geleden te Oostende werd geproklameerd ? Het gaat allemaal onder in de smeltkroes van de kompromissenpolitiek, die zelfs niet ophield te werken wanneer de C.V.P. de volstrekte meerderheid had. Het is nodig, bij tijd en wijle er aan te herinneren dat de C.V.P. nog niet zo lang geleden het vier jaar lang alleen voor het zeggen heeft gehad en toen zo mogelijk nog een fletser politiek heeft gevoerd dan in koalitie met andere partijen.

SINDIKALE SIGARET

Dat de regering niet vastgehouden heeft aan haar plan om meteen de prijs van de sigaretten van 13,50 fr naar 16,50 fr te verhogen, danken we aan de druk van het A.C.V.

De kristen-sindikalisten zagen met grote vreze de sindikale verkiezingen tegemoet; niet helemaal ten onrechte veronderstelden ze dat hele horden kristen-demokratische Belga- of Michelrokers zo verbolgen zouden zijn over de opslag van hun sigaret, dat ze met vliegend vaandel en slaande trom zouden overlopen naar het A.B.V.V.

« Sterke » man Van den Boeynants is gezwicht voor deze sindikale nachtmerrie en beloofde, de opslag van de sigaretten te zullen verdagen « tot wanneer zou blijken dat de financiële toestand ongunstig blijft evolueren ».

Die « tot wanneer » kunnen we nu reeds tamelijk nauwkeurig omschrijven : tot iets na 16 mei namelijk. Want op die datum worden de laatste ondernemingsraden verkozen.

Het rookgordijn rond de regeringsplannen is nogal doorzichtig !

OPPASSEN, TITO !

Een Joegoslaafse afvaardiging verblijft momenteel in ons land om er de Belgische oplossingen in verband met de taalproblemen te onderzoeken. Ze werd onder meer ontvangen door de Anderlechtse burgemeester Simonet die zijn gemeentesekretaris een uiteenzetting over de taalwetten en hun toepassing liet geven.

Het is te hopen dat de Joegoslaven niet zo naief zijn, de recepten van Simonet als zoetekoek te slikken en ze in hun land te gaan toepassen. De Balkanrepubliek heeft, dank zij een federale oplossing, min of meer een beetje orde kunnen scheppen in haar nationaliteitenchaos. Als het touwtrekken tussen Slovenen, Kroaten en Serviërs binnenkort herbegint, weten we hoe laat het is : Simonet's inzichten hebben dan gezegevierd...

TAALTOEZICHT ZONDER STRUKTUUR

Uit het antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken op een vraag van V.U.-parlementslid Mattheyssens moest blijken dat de Vaste Kommissie voor Taaltoezicht over heel wat rechten beschikt. Zo o.a. het recht om te vernemen, welke gevolgen een of andere vaststelling van de kommissie heeft gehad, bijvoorbeeld inzake een gemaakte opmerking over de toepassing van de taalwet in een gemeente. De minister hield zich onnozel en liet doorschemeren dat alles in orde is en dat Mattheyssens zich nodeloos had opgewonden. Nu blijkt echter dat er helemaal geen reden tot gerustheid bestaat. Het tweede jaarverslag van de Kommissie is verschenen (met ruime vertraging, zoals blijkbaar alle onaangename officiële drukwerken). De kommissie betreurt dat ze zelden op de hoogte gebracht wordt van het gevolg dat aan haar adviezen wordt gegeven. Ook klaagt zij over haar gering personeelskader, waardoor ze de normale afhandeling van de aanhangig gemaakte zaken niet kan waarborgen.

Over de uitslagen van de taaleksamens wordt de Kommissie ook onvoldoende ingelicht. En zo gaat het klaaglied verder.

We leren er uit, dat de minister van Binnenlandse Zaken niet om een leugen min of meer verlegen is en dat voor het overige alles om ter best in orde is in het Koninkrijk der Belgen. In orde dan met de georganizeerde wanorde...

De binnenkoer van het Brugs justitiepaleis na de ontploffing. De ergste (en onherstelbare) schade werd aangebracht aan de glasramen van de H. Bloedkapel. Radio en T.V. waren er als de kippen bij om te berichten dat huiszoekingen werden verricht « bij leden van de Volksunie ». Waarom werd niet gezegd tot welke partij de talloze anderen behoorden, bij wie huiszoeking werd verricht ?

VOOR WANNEER SPLITSING VAN OPENBARE WERKEN?

De bespreking van de begroting Openbare Werken geeft aanleiding tot tegenstrijdige kommentaren, die elk jaar hoger van toon oplopen en die trouwens bewijzen, dat de fiktie van het ene en ondeelbare België ook op dit specifiek en zeer belangrijk domein niet langer opgaat. Enkele weken geleden heeft onze hoofdredakteur het standpunt van de partij ten opzichte van deze begroting en het zogenaamd vijfjarenplan De Saeger in ons blad vertolkt. Er sprak terecht groot wantrouwen uit, waarbij niet alleen op onwaarschijnlijkheid van verwezenlijking van dit 5-jarenplan werd gewezen doch ook op de wanverhoudingen tussen Vlaanderen en Wallonië in de begroting. Het plan werd in Vlaamse middens terecht onvoldoende geacht als middel om de Vlaamse achterstand inzake infrastruktuur (bij een versnelde industrializering nota bene, die nochtans van overheidswege te Brussel wordt tegengewerkt), in te halen evenals de begroting 1967. Ook van Waals-Brusselse zijde is men ontevreden. Dit kwam vorige week tot uiting én door de tegenvoorstellen van de Waalse Ekonomische Raad én door het napraten van Waalse CVP-senatoren en Brusselse PVV-personaliteiten (steeds dezelfde reaktionairen !). Enkele Waalse CVP-ers hebben zelfs reeds enkele amendementen ingediend.

Het Vlaamse standpunt terzake moet zijn, dat Vlaanderen krachtens zijn bevolkingsaantal, op minstens 65 % van de totale gewone en buitengewone begroting van Openbare Werken recht heeft.

De ontleding der begrotingen in het verleden en ook voor 1967 leiden tot de vaststelling, dat dit nog nooit het geval is geweest. Ook nu krijgt Vlaanderen veel minder dan waarop het recht heeft en vechten de Walen en Brusselaars allernoodzakelijkste werken aan. Ofwel stellen ze waterwerken voor als plaatselijk (wat niet juist is, want wat waterwerken aangaat is van nationaal, dus ook van Waals belang) ofwel sluiten ze in hun vergelijkingen cijfers in, die ze niet in berekening mee mogen betrekken. Dit is flagrant waar het de vergelijking E3-weg-Route de Wallonie aangaat : de E3-weg wordt niet door de staat bekostigd doch door een Interkommunale ; het gaat dus om een rechtstreekse financiering door het partikulier of ondergeschikt bestuurlijk initiatief, terwijl de Route de Wallonie (waarvan het nut door autentieke Waalse ekonomisten sterk in twijfel wordt getrokken) uitsluitend door de Belgische staat bekostigd wordt. Deze vergelijking is het type-voorbeeld van de Belgische wanpolitiek inzake openbare werken. In feite wordt hier een welsprekend voorbeeld gegeven van de vaststelling die reeds herhaaldelijk door ons werd gemaakt : de Walen en de Brusselaars wensen alleen de voordelen van het federalisme en willen de nadelen van het unitarisme op de nek van de Vlamingen schuiven. Het is zoals met Leuven : het blijkt nog niet tot de grijze massa van de Waals-Brusselse verdwaasden en fanatiekelingen doorgedrongen dat de E-3 een levensader is voor Noord-Frankrijk, Vlaanderen en Antwerpen, doch ook voor Henegouwen. De Waals-Brusselse denkwijze is zo met het atavisme van totale bevoordeliging vergroeid, dat ze in een gewijzigde vizie (die toevallig aan Vlaanderen geeft, waarop het recht heeft) niet de voordelen ziet, die daaruit ook voor de eigen streek voortvloeien. In feite ligt de hond echter elders gebonden : Brussel wenst zijn centrale pozitie te behouden. Met de steun van de kortzichtige Walen wenst Brussel de verbinding Antwerpen-Ruhr te verhinderen, waardoor de verbinding tussen de in volle expansie verkerende Vlaamse industrie met West-Duitsland en met Noord-Frankrjk zou belet worden. Een dergelijke ekonomische spilpozitie zou immers grote politieke macht betekenen. En dat mag niet ! Zoals de Walen voorlopig nog niet begrijpen, dat door vestiging van Leuven-Frans te Namen zij een kostbaar geschenk van de Vlamingen zouden krijgen (waarvan de weigering niet Wallonië doch de Brusselse bourgeoisie ten goede komt), zo begrijpen ze nog niet dat ze met hun kabaal tegen zogenaamde Vlaamse « revancheplannen » op ekonomisch gebied in eigen leer snijden.

Het spekuleren op een « nationaal gevoel » komt bij nader toekijken immers niet Wallonië doch Brussel als wurgende centralistische instelling ten goede.

Men verwijt de Vlamingen dat ze Brussel willen izoleren. Men draait hierbij, nog eens vanuit een standpunt van misbruikte macht, de waarheid de nek om. Brussel is nu eenmaal niet zo gelegen dat het de draaischijf van een Westeuropese ekonomie kan worden, wat Antwerpen, dank zij zijn ligging en zijn haven (waarbij mettertijd toch Gent en Brugge-Zeebrugge zullen moeten gevoegd worden) wel reeds is en nog meer zal moeten zijn. Is het trouwens niet tipisch — en dit voorbeeld zegt alles — dat alle spoorverbindingen tussen Antwerpen en Oost- en West-Vlaanderen via Brussel moeten geschieden ?

Er bestaat nog steeds geen rechtstreekse spoorverbinding Antwerpen - Gent - Brugge of Kortrijk. Van de vooroorlogse verbindingen in die zin is met de elektrifikatie van het spoorwegnet niets of bijna niets overgebleven, nota bene in een sektor waar de uitbouw van een dergelijk elektrisch net technisch en financieel beterkoop zou uitgevallen zijn dan de vroegere stoomtreinverbindingen, die men wél duldde ! Dat probleem wordt nu, met een fatale vertraging van decennia, eindelijk aangepakt.

We stellen dus andermaal vast, dat Brussel en Wallonië twee handen op één buik zijn. Zij ageren beide samen tegen alles wat maar enigszins Vlaanderen zou kunnen bevoordeligen. Het toppunt is nu weer, dat ze stelling nemen tegen plannen die Vlaanderen zelf volstrekt onvoldoende acht. Wat we te kort gedaan worden door een De Saeger (of het weze nu een andere handige accountant die voor staatsman wil spelen), is de heren Walen en Brusselaars nog te veel. Het volstaat de som te maken van de begroting 1967, rubriek gewone wegen : Vlaanderen zou 810 miljoen krijgen, frankofonië 940, met dien verstande dat we vaststellen hoezeer Brussel het laken naar zich toe trekt (op 940 miljoen gaan er 136 naar Brussel alleen).

Wij verwerpen dan ook het Plan De Saeger evenals zijn begroting Openbare Werken 1967. Wij moeten als Vlamingen op ons stuk staan en 65 % van de koek eisen. Het is nefast vanuit Vlaams standpunt steeds op een defensief standpunt te staan. Dat doen de Vlamingen in de kleurpartijen al 136 jaar lang. Daarbij doen ze aan stelselmatige misleiding : hun geweeklaag heeft tot nog toe Vlaanderen geen stap vooruit geholpen. De dag dat wij er in slagen deze klaagmuurmentaliteit of dit grieventrommelkompleks te doen omslaan in een offensieve geest (let wel : dan nog slechts alleen op grond van onaanvechtbare bevolkingsverhoudingen), die dag zullen we krijgen wat we nodig hebben.

K.V.B.

WELKE VLEUGEL ?

De Waalse C.V.P.-vleugel organizeerde verleden zaterdag een afscheidsreceptie voor een personeelslid dat een plaats gekregen heeft in een internationaal organisme. Er waren drie ministers op deze plechtigheid aanwezig : Servais, Urbain en De Riemaecker. Het was mevrouw De Riemaecker die de gelegenheidstoespraak hield.

Zeer terecht beschouwen de Waalse C.V.P.-ers mevrouw De Riemaecker als een der hunnen en nodigen zij haar dus uit als woordvoerdster op de door de Waalse vleugel ingerichte manifestaties. Wat niet zal beletten dat madame bij de eerstvolgende verkiezingen op het Vlaams-Brabantse platteland eens te meer als «Vlaamse» kandidate zal worden aangediend.

MAGERE TROOST

Zoals men weet zijn in ons land de meeste olmen sinds lang ten prooi gevallen aan de zgn. « olmenziekte ». In 1919 stelde een Nederlandse geleerde vast dat deze ziekte door een insekt wordt verspreid. Er was tegen de plaag zo goed als niets te doen en binnen verloop van enkele decennia werden praktisch alle olmen in ons land omgehakt.

Op de Brusselse gemeenteraad werd thans meegedeeld dat er terug olmen in het stadspark zullen worden aangeplant. Het gevaar voor de ziekte is namelijk volledig geweken. Niet omdat er thans een remedie zou gevonden zijn, maar omdat de luchtbezoedeling het ziekteverwekkend insekt zo goed als uitgeroeid heeft.

Een magere troost, zouden we zo zeggen ! Wat moeten we nu liever hebben : olmen of zuivere lucht ?

WEER EEN SLUITING

In Limburg gaat het alsmaar slechter met de werkmogelijkheden. Einde december waren er gemiddeld 17.000 werklozen per dag, hetzij 5.000 meer dan in de provincie Luik. Daarbij moet het verschil in bevolkingsaantal in acht genomen !

Op 31 maart zal te Tongeren de hemdenfabriek Kordes sluiten. In december werd reeds een deel van het personeel afgedankt; de 30 overblijvenden vliegen nu binnenkort ook de straat op.

De hemdenfabriek is een filiale van een Duits bedrijf in het Roergebied; ze werd opgericht in 1961. Afzetmoeilijkheden liggen aan de oorsprong van de sluiting.

Eens te meer wordt bewezen, hoe weinig stabiel en konjunktuurvast al die buitenlandse bedrijven en bedrijfjes eigenlijk zijn en hoe gevaarlijk het is, een provincie volkomen over te leveren aan de risico's van een chaotische klein-industrializering door buitenlandse investeerders, die ieder begin van recessie opvangen door hun Limburgse vestiging te sluiten. Het zoveelste voorbeeld !

DOSSIER WATERWEGEN

Toe te voegen aan het steeds groeiend dossier van het slecht onderhoud der Belgische waterwegen : op het grondgebied Winkelomheide - Geel - Eindhout stortte over een lengte van meer dan 500 m en een breedte van 10 m de oever van het Albertkanaal in.

Dergelijk nieuws is zo banaal en dagelijks, dat het doorgaans niet eens in de krant komt. Per uitzondering geraakte het nu toch eens op een verloren plaatsje op pagina zoveel, omdat door de instorting gevaar dreigt te ontstaan voor geheime militaire telefoonkabels die in de oever liggen.

Voor één keer bracht « la grande muette » het uit !

JEUGDBELEID

Een buitenlander die verneemt hoeveel miljarden in België besteed worden aan het onderwijs, zou in de verleiding komen te veronderstellen dat de Belgische regeringen nu eens letterlijk àlles overhebben voor de jeugd. Het zou enig geduld en enige tijd vergen, hem uit te leggen dat die miljarden niet voor de jeugd worden uitgegeven, maar dat zij het gevolg zijn van een peperdure kleurpolitieke kompromis-oplossing die de naam schoolpakt kreeg.

Om het de vreemdeling wat vlugger duidelijk te maken zou het misschien volstaan, hem het bedrag te noemen van wat de huidige regering aan jeugdbeleid besteedt. Onder de post « s p o r t , vrijetijdsbesteding, jeugd » voorziet de begroting van 1967 de duizelingwekkende som van 312 miljoen, hetzij 0,13 % van het totale begrotingscijfer dat 220 miljard bedraagt. De prijs van niet eens drie straaljagers...

BOTS EN...

Reimond Mattheyssens had voor het vierde opeenvolgende jaar een amendement ingediend bij de begroting van Landsverdediging om de soldij van 15 op 20 fr te brengen.

Minister Poswick, die naar de gunst hengelt van het leger, wees het amendement af. De nationale valschermspringer voelde zich ongemakkelijk toen onze volksvertegenwoordiger hem er aan herinnerde, dat hij verleden jaar zelf had toegegeven dat de soldij diende verhoogd.

Om het niet helemaal bij de miliciens te verkerven, hadden Poswick en zijn kabinet met vereende geesteskrachten er toch wat op bedacht : ze wilden aan de troepen in Duitsland 2 dagen extra toestaan bij het tweemaandelijks verlof.

...WEERBOTS

Een stelletje C.V.P.-ers wilde dit verlengd tweemaandelijks verlof splitsen in maandelijkse verloven. De vervoerkosten zouden ten laste van het leger vallen. Onder luid spotgelach trok een van de voorstanders van de splitsing zijn handtekening terug, vlak vóór de stemming in de Kamer. Een veertigtal C.V.P.-ers, samen met de oppozitie, steunden echter de maandelijkse verlofregeling. Het amendement werd aangenomen en de regering in de minderheid gesteld. « Ontslag Poswick, ontslag Poswick » werd er geroepen naar de defensieminister, die er niet erg krijgshaftig uitzag.

Dit op zichzelf niet zo denderend incident (de regering vroeg nl. een tweede lezing van het amendement) is echter veelbetekenend voor de verhouding tussen de regeringspartijen. De elektorale maneuvers bij de kronkelende P.V.V. en de dwaas-publicitaire (valscherm-)sprongen en stunts van de nieuwbakken P.V.V.-er Poswick, zitten tal van C.V.P.-ers hoog.

Ter voorbereiding van de betoging « Leuven Vlaams », die vandaag zaterdag te Borgerhout doorgaat, hielden de inrichters verleden zaterdag een autotocht. Dat het aan humor niet ontbrak, bewezen enkele Leuvense studenten die meereden met erg opvallende teksten op hun wagentje. De betoging kende een groot sukses en genoot heel wat bijval en applaus van de Borgerhoutenaren.

KADERSCHOLING IN DE VOLKSUNIE

Met zijn onverwoestbaar entoeziasme heeft Maurits Coppieters in dit blad vorige week de opening van de eerste cyklus der kaderschool belicht. Het pas opgerichte Politiek Vormingsinstituut Lodewijk Dosfel kan zich geen beter direkteur toewensen !

Mij rest de meer prozaïsche taak, de organizatie en de betekenis van dit instituut nader te omschrijven.

De vlugge groei van de Volksunie in de breedte is een feit dat wel voldoende bekend is. Groei niet alleen voor wat de verkiezingsuitslagen betreft, maar ook de expansie van de partij na de verkiezingen op het gebied van leden, kaders en abonnementen. Slechts twee markante feiten wil ik in dit verband aanstippen : de bloei van talrijke nieuwe afdelingen in Limburg en de overdonderende abonnementenslag. Twee feiten die de illustratie zijn van een breed uitdeinen van de Vlaams-nationale partij.

Samen met de expansie der organizatie wordt dag aan dag gewerkt door propagandisten, kaderleden en mandatarissen op elk vlak. Misschien niet zo spektakulair, niet zo bekend, maar niet minder vruchtbaar voor de toekomst.

Deze expansie in de breedte eist echter ook een groei in de diepte : een vorming en een scholing. Steeds opnieuw dook dezelfde vraag op : wanneer gaat de Volksunie eens scholing geven ? Gaat men het kontakt tussen de top en de afdelingen vestevigen ?

Plannen hiervoor bestonden reeds lang. De middelen en de tijd ontbraken tot nog toe, want ook aan de top wordt belangloos gewerkt door een aantal mensen dat steeds te klein is. Hoe scherp ook werd aangevoeld dat de periode van improvizatie plaats moest maken voor die der organizatie (op de eerste plaats door de pioniers en de grootmeesters van die improvizatie zelf) toch was het tot voor kort niet mogelijk het hele raderwerk van een scholing in gang te zetten.

Nu is dan eindelijk de kogel door de kerk : het startsein werd gegeven... Het kaderblad is er gekomen en zal regelmatig uitgroeien tot een onmisbaar Vade-Mecum; de kaderdagen van 1966 waren een onverhoopt sukses; het Dosfelinstituut opent zijn (simbolische) deuren. De mooiste beloning voor hen die mede hielpen de wagen aan het rollen te brengen, is wel de dankbaarheid die ze reeds mochten ondervinden vanwege het partijkader.

Er kwamen vragen los en opbouwende kritiek. En waar elders in dit blad de praktische details voor de kaderscholing gegeven worden, wil ik hier reeds een paar door enkele arrondissementen naar voor gebracht punten verduidelijken.

De korte tijdspanne waarin de lessen van de voorjaarscyklus werden samengebracht, brengt misschien voor sommigen mede dat ze zich geen vier weekeinden na elkaar kunnen vrijmaken.

Na enkele gedwongen uitgestelde vertrekpunten hebben we gemeend nu in het voorjaar 1967 te moeten doorzetten. En daar we als bekroning het overhandigen van brevetten op het partijkongres wensten, waren we in de tijd beperkt.

Het spreekt echter vanzelf, dat in de toekomst een veel grotere spreiding zal nagestreefd worden (bv. over 4-5 maanden), waarin zelfs een groter aantal lessen kan gegeven worden met langere tussenruimten. Wie nu niet kan inschrijven, krijgt nog genoeg gelegenheid in de toekomst !

Wie mag inschrijven ? Eerst en vooral de kaderleden. Daarnaast de hoogstudenten, leden van VNSU, en ook de VU-Jongeren van 18 jaar af. Ook kunnen niet-kaderleden onder verantwoordelijkheid van een arrondissementeel bestuur inschrijven.

De onkosten van inschrijving belopen, zoals reeds medegedeeld, 300 fr. voor kaderleden (voor wie de afdeling 150 fr. kan ten laste nemen) en 150 fr. voor de anderen. Ook bestaat de mogelijkheid losse inschrijvingen aan te nemen voor een of meer lessenparen, tegen 100 fr. per paar. De inschrijvingen worden definitief afgesloten voor het begin der 2de les.

De tekst der lessen wordt als schematische syllabus aan de leerlingen uitgereikt voor elke les. Zij kunnen verder nota's nemen. De volledige tekst kan voor de eerste cyklus niet uitgegeven worden. Later zal deze mogelijkheid overwogen worden, zodat ook niet-ingeschreven partijleden zich de tekst kunnen aanschaffen.

Het schema van een lesnamiddag ziet er uit als volgt : te 14 uur de eerste les, te 15 uur groepsgesprek, te 15 uur 30 2de les, te 16 uur 30 groepsgesprek, te 17 uur paneeldiskussie en te 18 uur einde. De paneeldiskussie zal bijgewoond worden door parlementsleden; de vragen die tijdens de groepsgesprekken naar voor kwamen zullen daar behandeld worden.

Zo hopen we dat iedereen het meeste nut zal kunnen halen uit de gegeven stof.

Als lesgevers ten slotte werden meestal personen van buiten de Volksunie genomen. In de toekomst zal het eerder uitzonderlijk voorkomen dat een eigen mandataris een les in het Dosfelinstituut geeft. Deze metode zal onze blik verruimen en het aanzien van de kaderschool doen stijgen.

Dat de schone naam van Lodewijk Dosfel door onze kaderschool terug herleeft, moge tot zinnebeeld dienen voor de groei en de bloei van ons volks demokratisch nationalisme.

E. SLOSSE,

Sekretaris Dosfel-Instituut.

PARLEMENTAIRE KRABBELS

KAMER

De regering heeft met haar koepelwet een paar keer zwaar slagzij gemaakt. De eerste keer in de schoot van het kabinet zelf. Uit het mistige inleidende debat en de wazige, tegenstrijdige ministeriële verklaringen is nu wel komen vast te staan dat minister van financiën Henrion de top van de regering heeft gealarmeerd in verband met de zorgwekkende financiële en budgetaire toestand van het land. Intussen is echter P.V.V.-minister De Clercq voor radio en T.V. doorgegaan met zijn stroperige verklaringen, om de publieke opinie zoet te houden. Toen dan de gewone en de mini-ministers door de super-excellenties van de ware toedracht en het geknoei met het begrotingsevenwicht op de hoogte werden gebracht, ontstond er een eerste tumult. De kristen-demokratische ministers werden bang voor de saneringen in de sociale sektor. Zij vreesden de woede van hun aangeslotenen als er zou gesnoeid worden in de sociale voorzieningen. De P.V.V.-excellenties met het spook van de verhoogde belastingen voor ogen, zagen zich gekonfronteerd met hun verkiezingsaffiches en voelden zich nog zwaarder gekompromitteerd dat met hun destijds schaamteloos verloochende verkiezingsbelofte van 25 t. h. belastingsvermindering.

Vandenboeynants en De Clercq konden de geschrokken heren die al over boord wilden gaan, voor politieke wanhoopsdaden behoeden en met wat wanhopige uitspraken en slimmigheidjes de ministeriële bemanning van de paniek redden.

Toen de barsten in de regering aan de buitenkant waren dichtgestreken, werden de parlementsgroepen bewerkt. Bij de P.V.V. was de opschudding het grootst. De nieuwgekozenen, vooral de Brusselaars, zonder een schilfertje staatsmanschap maar voorzien van een ministerkompleks, wilden de regering onmiddellijk torpederen en na de verkiezingen met versterkte effektieven en verhoogde persoonlijke ministeriële kansen terugkomen.

Bij de parlementaire C.V.P.-groepen stak eveneens de weerstand op tegen de koepelwet. Het werd een afmattende prestatie voor Vandenboeynants, het uiteenlopend verzet weg te praten om telkens weer nieuwe bezwaren te zien oprijzen.

Vanaudenhove kwam met zijn reklameglimlach de weerbarstige Kamergroep, opgejaagd door de wrokkige Mundeleer en de dolle De Muyter, tot in de koffiekamer nagelopen.

De regering ging dan door de knieën. Zij ziet (voorlopig) af van bepaalde nieuwe belastingen en kortte de duur van de volmachten in.

In de speciale Kamerkommissie sleept de bespreking aan. Er worden onthutsende voorstellen gebaard en de « bevoegde » ministers uitgenodigd. Minister Piers, die buiten het toerisme ook nog bevoegd is voor het openbaar ambt, vertelde zo'n piradimale onzin dat zijn eigen partijgenoten hem onder algemeen gelach voor het lapje hielden.

Hector Goemans schoot een paar scherpe pijlen af op de Verkeersminister Bertrand die rozig en bonkig, onbewust als een Lodewijk XVI, de regeringsgevaren niet eens schijnt te hebben opgemerkt.

Hij scheen even uit zijn zaligheid te ontwaken, toen de Volksuniewoorvoerder zijn kritiek op de provincie van de minister zelf richtte. Bij de bespreking van de P.T.T.-begroting trok Hektor Goemans van eer tegen de spichtige minister Maisse.

Maurits Coppieters kwam in een vinnige tussenkomst op voor een ondergronds station te St. Niklaas.

Bij de stemming over de begroting van Landsverdediging kwam het tot een incident dat onthullend is voor het klimaat tussen de regeringspartijen.

Op een amendement van Vlaamse C.V.P.-ers werd de regering in de minderheid gesteld, doordat 47 C.V.P.-ers tegen de P.V.V.-minister van Landsverdeding, Poswick, stemden.

Tal van C.V.P.-ers zijn de schaamteloze elektorale P.V.V.-drijverijen hartsgrondig beu. Dat die ontstemming zich boven het hoofd van de militaire stuntboy ontlaadde, is niet toevallig. Hij is een weggelopen C.V.P.-er die bij de blauwe konkurrent vlug carrière heeft gemaakt. Hij behoort echter, spijts zijn brani, tot de mini-ministers die door zijn voorgangers, de vinnige Gilson en de rauwe Spinoy (die er maar niet overheen kan dat aan de grote tijd van zijn vice-eersteministerschap zo schielijk een eind kwam) pijnlijke slagen heeft moeten inkasseren. Hij herstelt zich echter gemakkelijk en hernieuwt vlug de paradehouding van de vrijgevochten jonggezel. Wij kunnen ons voorstellen dat hij meer indruk maakt op de huwbare dochters van goeden huize en op de statige douairières die met ceremonieel willen worden omringd, dan op de parlementairen.

Frans van der Elst hield een geschakeerde interpellatie over de uitvoeringsbesluiten van de taalwet inzake onderwijs, waardoor de fundamentele kritiek scherp in het licht kwam. De F.D.F.-man Laloux had op de interpellatie ingehaakt en vroeg in zijn kwaadaardige onnozelheid aan minister Grootjans, hem te willen vertellen wat een Vlaming is. Oud-minister Larock, vader van de onderwijswet, greep wanhopig lachend naar zijn hoofd bij zoveel F.D.F.-onzin. En Joost weet dat deze plechtstatige baccalaureus in de wijsbegeerte niet goedlachs is.

NIK CLAES.

SENAAT

De jongste 14 dagen was het in de Senaat tamelijk rustig.

Een incident ontstond toen de C.V.P.-overloper, thans P.V.V.-er, Moreau de Melen zijn onthouding voor de begroting van sociale voorzorg kwam motiveren. De Volksunie eiste dat hij konsekwent zou zijn en zou tegenstemmen. De socialisten vielen hem aan omdat hij op een meeting in rexistische stijl de socialistische ambtenaren in de ministeries als « pouriture socialiste » aangevallen had. Minutenlang duurde het kabaal. De doorwinterde Gillon haalde de kneep uit, met Rolin te gaan praten om het rumoer te doen bedaren. Het bracht slechts een korte pauze. Het rumoer ging in een onbedaarlijk gelach over toen Moreau de Melen rechtstond, doch in plaats van naar het podium te gaan naast partijvoorzitter Vanaudenhove ging zitten!

« Geef hem een fopspeen » werd er geroepen.

Moreau de Melen bleek achteraf in de wandelgangen helemaal niet verveeld over de verwijten « fascist » en «rexist». « Dit incident zal me stemmen opbrengen »,zei hij. Misschien heeft hij wel gelijk ook.

Wie de prille lente in het bloed voelde kittelen, was senator Elaut. Tot verbazing van fraktievoorzitter Jorissen was hij al een paar maal tot onderbrekingen overgegaan o.m. om de brave Limburger Mondelaers aan te sporen al de zieke katten op te eten! Voor dit incidentje zat « La Libre Belgique » overigens op de kap van senator Jorissen, want in het Beknopt Verslag stond die uitroep op rekening van Wim Jorissen, omdat de diensten van het Beknopt Verslag bijna van het beginsel uitgaan dat, als er op de Volksuniebanken geroepen wordt, dit van de heren Jorissen of Ballet moet komen.

Een paar dagen nadien zou senator Elaut dan zijn beste speech houden over de medische sektor en over de bejaarden. Hij sprak op het podium zoals hij praat in priveegesprekken : geestig, met een opeenvolging van rake zetten en met een grote kennis van zaken. De senaat zat geboeid te luisteren. Men ontdekte de echte Elaut.

Senator Elaut ontdekte de beste toon, de volkomen natuurlijke normale praatstijl; de meeste senatoren ontdekken hem nooit of durven die toon nooit gebruiken. Daarom dat de vergaderingen vaak saai zijn.

Senator Elaut zal voortaan een graag beluisterde spreker zijn, want ook de senatoren houden van geestige speeches. Zelfs Monseigneur Philips die lachend in de handen klapte toen de V.U.-senator het over de zuster-oversten had, die moeilijk te bevredigen zijn. Monseigneur Philips schijnt ze ook te kennen. Hoe? vroegen een reeks senatoren zich af.

Tussen de regering en de Senaat enerzijds, tussen de meerderheidsgroepen anderzijds vlot het niet erg meer. Een amendement van de P.V.V.-er Lahaye en de C.V.P.-er Van Cauwelaert om één rechter meer te krijgen in de rechtbank te Veurne kreeg met de steun van de B.S.P. en van de V.U. een meerderheid tegen minister Wigny in.

Anderzijds merkt men in de wandelgangen veelvuldige gesprekken op tussen de voorzitters van C.V.P. en P.V.V. Voorzitter Houben, die een dogmaticus is en geen diplomaat, laat daarbij duidelijk zien waarmee hij akkoord is en waarmee niet. Zijn hoofd schudt ja en neen. Naargelang het aantal vertikale en horizontale schuddingen leiden de kenners af of het goed gaat of niet met de regeringskoalitie. Ook een duidelijke barometer!

De begroting van Buitenlandse Handel verliep in alle kalmte. Minister De Winter vertelde over zijn reizen, werd geïnterpelleerd door de Antwerpse socialist De Keyser over de handelsbetrekkingen met de Oosterse landen en in het bijzonder met Oost-Duitsland. In dit debat kwam senator Ballet tussen beide, o.m. om het feit aan te klagen dat bij buitenlandse tentoonstellingen het officieus Belgisch organisme, dat ruime toelagen trekt, er voor zorgt dat alles voor België zoveel mogelijk in het Frans gebeurt om de indruk te wekken dat België een Franse staat is.

Woensdagavond kwam dan de interpellatie van de F.D.F.-er Lagasse over het verbod van wederuitzending van het debat over het verslag Kint.

Senator Lagasse is nog de minst opgehitste van de F.D.F.-parlementariërs. Hij beseft dat hij niet te dwaas mag doen, om ook nog ernstige mensen bij zijn partij te krijgen.

In dit debat kwamen ook nog tussen beide de heren Housiaux en Wiard van de franstalige B.S.P.-vleugel en senator Poma van de P.V.V., die betreurde dat uitzending en wederuitzending de goede verhoudingen tussen de Belgen schade berokkend hadden.

Senator Jorissen ging nog eens het taalracisme van de franstaligen aanklagen. Hij meende dat deze uitzending de Vlamingen zou leren vooraf ernstige waarborgen van objektiviteit te eisen eer ze nog op het scherm van de R.T.B. zouden verschijnen of anders liever verstek te maken. Een goede verontschuldiging zou zijn te eisen, dat men Nederlands zou mogen praten.

De R.T.B. zou dan wel van de uitzending afzien vermits ze niet wenst dat het franstalig scherm met Nederlands zou worden bezoedeld.

Donderdag begon de senaat met de begroting van justitie en volgende week komt openbare werken aan de beurt.

De senaat heeft op dit ogenblik geen tekort aan gespreksstof.

- Na de interpellatie van FDF-er Lagasse over het regeringsveto tegen een heruitzending van « Faire le point » over het rapport Kint, besteeg senator Jorissen de tribune, om zich namens de VU in principe tegen alle censuur te kanten. Hij wees nochtans op het verschil tussen Mijnalarm in de BRT en Kint in de RTB. De reportage van De Wilde werd tweemaal uitgesteld, werd gecensureerd en kreeg dan nog Spinoy als milderende inleiding.
- Senator Ballet kwam bij de bespreking van de Begroting Buitenlandse Handel tussenbeide om de taaltoestanden in een organisme aan te klagen, dat ruime rijkstoelagen betrekt voor het inrichten van tentoonstellingen in het buitenland, dat de indruk verwekt als zou België ééntalig Frans zijn. De senator lichtte ook het VU-standpunt inzake de Kennedy-ronde toe.
- In de bespreking van de begroting van Verkeerswezen hield volksvertegenwoordiger Mik Babylon een pittige doch inslaande tussenkomst over de tekortkomingen van ons toeristisch beleid, na de minister van Verkeer herinnerd te hebben aan beloften inzake streven naar groter veiligheid in het busverkeer.
- Volksvertegenwoordiger Coppieters interpelleerde de minister van Verkeer over de ontmantelingspolitiek van de regie van Luchtwegen tegenover het vliegveld van St. Denijs Westrem. De stad Gent voelt er niets voor zulk een ontmantelde luchthaven van de staat over te nemen, hoewel Gent als centrum van 1 miljoen inwoners en Oost-Vlaanderen met zijn industriële expansie dringend behoefte heeft aan een volwaardige luchthaven. De interpellant ziet op de achtergrond van deze politiek ook het centralisme van de Sabena.

onze mannen in het parlement

- Kamerlid Goemans kloeg tijdens zijn tussenkomst in het debat over de begroting van PTT de wanverhoudingen tussen Vlaanderen en Wallonië inzake aantal ambtenaren van 1e en 2e kategorie en gewone postkantoren aan. Hij had het verder over strukturele fouten in de posterijen en stelde scherp de benoemingswillkeur van de PVV aan de kaak.
- Mr. Vander Elst interpelleerde de minister van Nationale Opvoeding en Kultuur over de inhoud en de draagwijdte van de koninklijke besluiten van 30 november 1966, ter uitvoering van de wet van 30 juli 1966 op de taalregeling in het onderwijs. Hij waarschuwde de minister dat de oprichting van nieuwe scholen in het Brusselse moet gepaard gaan met een strengere taalinspektie, zoniet zou de minister lelijk ontgoocheld worden. Daarover verstrekte het — uitvoerig — antwoord van de minister geen opheldering, zoals Mr. Vander Elst in een repliek deed opmerken.
- Op een vraag van senator Jorissen betreffende de uitgaven voor E3 en Route de Wallonie in 1966 en de voorziene uitgaven voor 1967 verstrekte minister de Saegher volgende cijfers : E3 : 1.747.952.932 (66) en 5.200.000.000 (1967) ; Route de Wallonie : 2.941.209.270, 3.952.067.086 en 4.050.000.000. Totaal voor de E3: 10.726.412.375 fr. en voor de Route de Wallonie: 10.943.276.365 fr. hetzij 217 miljoen minder voor de E3 dan voor de Route de Wallonie ! De kommunisten hebben in de Senaat een amendement ingediend om voor 1967 het bedrag voor de Route de Wallonie even hoog te begroten als voor de E3. De Volksunie maakte echter een amendement klaar om voor de E3 nog 217 miljoen fr. meer uit te geven, opdat minister De Saeger op 3 jaar evenveel zou uitgeven voor beide autosnelwegen, als eerste stap naar de rechtvaardige verdeling 60-40 ten voordele van de E3.
- Bij het wetsontwerp 127, houdende afschaffing van de vrijstellingen van de bekwaamheidsakte tot het houden van een openbare biblioteek diende de VU-fraktie in de Senaat een amendement in om de Duitse sektor van dezelfde tegemoetkomingen te laten genieten als de Nederlandse en Franse.

ONZE PARLEMENTSLEDEN STAAN HUN MAN!

TAALKONTROLE

De minister van Binnenlandse Zaken verwees in zijn antwoord op een vraag van volksvertegenwoordiger Mattheyssens i.z. toepassing der taalwet bij het benoemen van dokters en apotekers door de K.O.O. van Brussel en verzorgend personeel van Elsene naar zijn kollega van Volksgezondheid. Drie jaar lang werd in beide gemeenten het art. 23 van de wet van 2 augustus 1963 overtreden. In ons land is het nl. zo, dat de overheid aangezet wordt, de eigen wetten te overtreden. We zijn ons door de gewoonte van onze frankofone landgenoten niet bewust van het abnormale van deze toestand. Daarom is het goed dat onze parlementsleden voortdurend hameren op deze wetsovertredingen. Uit het antwoord vernemen we verder dat de Vaste Taalkommissie recht heeft op antwoord vanwege de overheid, over wier beleid ze aanmerkingen heeft gemaakt, dat ze ter plaatse alle vaststellingen mag doen en zich alle bescheiden of inlichtingen mag doen mededelen en dat deze kommissie uit 11 leden bestaat met een personeelskader van 30 man, w.o. 6 ambtenaren van hogere rang. En dat de franstalige leden van de kommissie hun volle aktiviteit nog niet hervat hebben. De minister hoopt deze toestand te kunnen normalizeren. Van haar kant zal de VU er wel voor zorgen dat de bevoegdheden van deze kommissies steeds uitgebreider zullen worden, in afwachting dat een herstrukturering aan de wantoestanden een einde maakt. Uit het zopas verschenen jaarverslag van de Vaste Taalkommissie blijkt intussen, dat er een enorm verschil is tussen wat de minister hierboven uitkraamt en de werkelijkheid. Proef daarover meer in onze Wijnazijn.

BESPARINGEN...

10 december jl. vierde de Nationale Vereniging van Rezerve-officieren haar 30-jarig bestaan. Het programma voorzag een banket bij inschrijving en dergelijke meer. Op 't rondschrijven stond evenwel vermeld, dat de aan het banket deelnemende rezerve-officieren een wederoproepingsdag zou toegekend worden. Er was een dag voorzien voor allerlei plechtigheden zoals banket, defilee in aanwezigheid van de koning, bezoek aan het legermuzeum. Achteraf werd dit programma gewijzigd en was een reis per vliegtuig naar Oostende en een tocht in zee voorzien. De vliegtuigreis verviel. Minister Poswick was van oordeel dat aan de deelnemers een dag wederoproeping moest toegekend worden (met « passende » vergoeding) wegens de luister, die men aan de herdenking wou geven, « omdat passende maatregelen moeten getroffen worden zowel op moreel als professioneel plan ter bevordering van de vervolmaking van de rezerve-officieren, omdat de deelnemers een dag lang hun beroepsbezigheden moeten verwaarlozen (het kwam blijkbaar in niemands hoofd op, de herdenking op een zondag te doen plaats grijpen) en om zoveel mogelijk officieren van alle graad gelegenheid tot bijwonen te geven. De minister beschouwde deze « prestatie » als voldoende, om de deelnemende officieren als in werkelijke dienst te beschouwen en diensovereenkomstig een vergoeding toe te kennen. Het is uit zijn antwoord op de desbetreffende vraag van volksvertegenwoordiger Schiltz niet duidelijk, wat de deelnemers voor hun « prestaties » hebben ontvangen. Vast staat in elk geval, dat hun reiskosten voor 50 % werden vergoed, indien ze per trein gereisd hebben en voor 100 % van de prijs spoor 1ste klas indien ze met een persoonlijk voertuig de verplaatsing maakten. Doch vermits het bijwonen van deze plechtigheden meer dan 5 uur heeft geduurd mogen we aannemen, dat ze nog bijkomend 29,37 fr ontvangen hebben en wanneer dat langer dan 8 uren duurde : 52,87 fr. We laten het aan de zorg der militaire accountants over, die 37 resp. 87 centiemes uit te betalen, doch we stellen vast, dat onze fameuze legerleiding weer eens een kans heeft gemist, om aan besparingen te doen. Indien U regelmatig wenst feest te vieren en daarvoor op de koop toe nog wil betaald worden, wordt rezerve-officier ! De belastingsbetaler (straks 3,5 miljard meer op zijn nek) zal deze « prestaties ter verdediging van het vaderland » wel betalen. En nu maar voortzwammen over het driemaal heilige legerbudget, waar geen frank kan bezuinigd worden...

BRUSSELSE NORMALE VERHOUDINGEN...

Aansluitend bij het Verslag Kint was een vraag van senator Wim Jorissen interessant, die per taalregime wou weten, hoeveel leerlingen er waren in het lager- en in het middelbaar normaalonderwijs in de Brusselse agglomeratie, zowel vrij als rijksonderwijs. Het antwoord van minister Grootjans (N.O.K.) luidde als volgt :

Voor het Nederlands taalstelsel in het normaal lager onderwijs : gemeentelijk 144, vrij 449, rijksonderwijs 371; in het middelbaar normaal onderwijs : gemeentelijk 0, vrij 302, rijksonderwijs 93.

Voor het Frans taalstelsel : in het normaal lager onderwijs : gemeentelijk 568, vrij 654, rijksonderwijs 601; in het middelb. normaal onderwijs : gemeentelijk 155, vrij 216, rijksonderwijs 202.

Vooral op gemeentelijk vlak is de achterstand van het Nederlandstalig onderwijs in het Brusselse ontstellend. Het bevestigt het Verslag Kint en de steeds vaker geuite protesten van Vlaamse zijde, dat de Brusselse gemeentebesturen het nederlandstalig onderwijs, dat in hun bevoegdheid ligt, saboteren en aan een verfoeilijke denationalizatiepolitiek doen, waardig van ketterjagers en volksverdrukkers.

In een andere vraag vroeg de zelfde senator inlichtingen nopens het aantal leerlingen per taalregime in het hoger technisch provinciaal onderwijs in het gebied Brussel-Hoofdstad. In het hoger technisch onderwijs zijn deze cijfers als volgt : Nederlands taalregime 19 jongens en 27 meisjes, in het Frans 27 en 49, in totaal 122. In het hoger technisch onderwijs luiden ze respektievelijk als volgt : Nederlands taalregime : 0, Frans 137 en 29, totaal 166 (dus volledig frankofoon) ! De brusselse diktators-burgemeesters noemen dat « de hoge beginselen van de vrijheid, die onze fierheid en onze traditie uitmaken »...

VOLDOENDE TAALKENNIS...

Het blijkt dat de voorzitter van de Centrale Raad voor Bedrijfsleven een franstalige is « met voldoende kennis van het Nederlands om doelmatig het voorzitterschap van de vergadering te verzekeren zonder hulp van vertaling », dat de sekretaris een franstalige is en de adjunkt-sekretaris een tweetalige nederlandstalige is. In de bedrijfsraad metaal is dat : tweetalig en Franse taalrol; textiel en kleding : tweetalig en Nederlandse taalrol; bouwbedrijf : tweetalig en Franse taalrol; viserij : tweetalig en Nederlandse taalrol; leder : tweetalig en Nederlandse taalrol, tweetalig. Voor de vastlegging der kriteria inzake tweetaligheid van de voorzitters werden geen formele kriteria vastgesteld. (We kunnen dus het onze van hun werkelijke tweetaligheid denken...). Geboorte- en woonplaats van de voorzitters alsmede hun studietaal werden wegens ongebruikelijkheid niet medegedeeld door de minister van Ekonomische Zaken aan vragensteller dr Anciaux. Het zou eens moeten blijken, dat het meestal Walen en Brusselaars zijn...

TAALVERHOUDINGEN IN JUSTITIE

Uit het antwoord van de minister van Justitie op een vraag van kamerlid Coppieters blijkt dat de personeelsbezetting in het departement per taalrol de volgende is : 512 franstaligen en 571 nederlandstaligen; dat er 12 strafinrichtingen in Wallonië zijn, 17 in Vlaanderen en 2 in het Brusselse (de minister vermijdt Vlaanderen en Wallonië en heeft het over « franstalige respektievelijk nederlandstalige landsgedeelten...); dat de personeelsbezetting daarvan 1605 nederlandstaligen en 851 franstaligen omvat; dat er telkens 13 centra voor opleiding en volmaking der kaders en jeugdbeschermkomitees zijn, evenals sociale diensten bij de rechterlijke overheden, dat er 4 nederlandstalige rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht zijn en 3 franstalige; dat er een filmkeuringskommissie te Brussel is (tweetalig ?) en dat de personeelsbezetting bij de sociale diensten respektievelijk 314 (N) en 253 (F) is. Er is dus een evenwicht met een lichte nederlandstalige voorsprong (wat gezien de bevolkingsmeerderheid maar normaal is...).

GEEN NEDERLANDSTALIG ONDERWIJS

Senator Jorissen vroeg naar de plannen van minister Grootjans om een einde te maken aan het feit, dat er te Elsene, Ukkel en Vorst geen nederlandstalig middelbaar rijksonderwijs bestaat, tegenover franstalige instellingen met respektievelijk 823, 1200 en 1350 leerlingen, hoewel heel wat nederlandstaligen deze gemeenten bewonen. De minister van Nationale Opvoeding en Kultuur beperkte zich tot een vaag antwoord waaruit bleek dat de regering zich eerstdaags over de plannen tot oprichting van nederlandstalige onderwijsinstellingen zou uitspreken. Voor zover ze niet struikelt over de centen. Wij wachten met zeer groot ongeduld op die plannen. In waarheid : het Vlaams geduld is uitgeput.

DOKUMENT

Cher Client,

Au cas où vous possédez plusieurs propriétés à la côte, nous voulons attirer votre attention - et ce dans votre propre intérêt - sur les points suivants :

- il faudrait remplir un formulaire par appartement ou villa
- si vous avez besoin de plusieurs formulaires, vous pouvez en obtenir aux adresses Inelgas :

Koninginnelaan 61	Blankenberge
Marktplaats 9-10	De Panne

- il s'agit bien entendu uniquement des appartements et/ou villas qui sont alimentés en gaz par l'intercommunale Inelgas

S.A. INELGAS

De Interkommunale Inelgas vindt het oirbaar, aan de Vlaamse kust eentalig Franse omzendbrieven rond te sturen aan eigenaars van villa's en appartementen, om haar goede diensten aan te bieden. Een mosselhouding die een averechtse reklame is, want daaruit moet men als Vlaming besluiten, dat deze maatschappij geen Vlaamse kliëntele wenst. Het besluit ligt dus voor de hand : doet geen beroep op de diensten van Inelgas, Vlaming, want ze wenst alleen te verdienen aan frankofonen !

Dat er reeds gedurende een paar jaren protestbetogingen tegen franstalige schooimissen aan de kust zijn geweest en dat uiteindelijk de kerkelijke overheid is gezwicht voor dit Vlaams protest ? Daar weten ze in Inelgas niets van. Misschien weten ze wel welke houding de CVP-, BSP- en PVV-frakties in de Oostendse gemeenteraad hebben aangenomen toen VU-raadslid Van de Weghe er met een gezond voorstel inzake vernederlandsing van het uitzicht van onze kuststeden en kuststreken voor de dag kwam : de houding van het zelfde soort kwallen en mossels, de houding van de Moslem, die plat op zijn buik ligt, niet voor Mekka maar voor het omnipotente Franskiljonië.

We leren daaruit dat de met nog te veel Vlaamse stemmen grootgemaakte kleurpartijen school maken. Bij Inelgas en konsoorten hoefden ze trouwens niet aan te dringen : we weten al lang welk — frankofoon — vlees we in de kuip van de Belgische gasmaatschappijen hebben. De enige konkluzie kan slechts luiden : sluit aan bij de paraprovinciale interkommunales, die op het stuk van taalpolitiek toch enige garantie bieden. In afwachting dat de volksvijandige ondernemingen in een federaal Vlaanderen mores zal geleerd worden.

de WIJ de wereld
vlaams nationaal

Hoe geheim de diplomatie ook is in een tijd van open diplomatie — men kan deze vaststelling ook omdraaien — niets blijft uiteindelijk geheim. Dat was andermaal het geval met de Vietnam-krizis, waarbij de geruchten over een nakende beslissende wending hardnekkig aanhielden.
Maar Amerika heeft blijkbaar geoordeeld, dat de militaire ontwikkeling te gunstig was, om dadelijk toe te geven en heeft dus de luchtbombardementen hervat, niettegenstaande Hanoi minder veeleisend geworden was. Als « tegengewicht » werd echter van Zuidvietnamese zijde toegegeven dat er reeds kontakt is met de Vietkong. Een ingewikkelde toestand dus.

DRAAISCHIJF IN RIJSTVELDEN

Terwijl Mao Tse Toeng in China vecht om de macht — invloedrijke partij- en legerkernen verzetten zich tegen de kulturele revolutie, sluiten overeenkomsten af en gaan zelfs tot de aanval over (Tibet) — is hij in Afrika een idool van de revolutionaire jeugd. Hier de jeugd van Brazzaville met een reuzefoto van de Chinese leider tijdens een optocht in de straten der hoofdstad.

Het feit, dat Ho Shi Minh zich thans rechtstreeks tot Paulus VI richt in een telegram, waarin hij de H. Vader vraagt, bij Washington aan te dringen op terugtrekking van de Amerikaanse troepen scheen een ommekeer te bevestigen. Zo eenvoudig is het natuurlijk niet, doch Ho handelt hierin als een typische Aziaat (of als een typische handelsman zo men wil) : hij vraagt veel om weinig te verkrijgen. Washington van zijn kant heeft zeer weinig goede wil betoond, door de opschorting van de luchtbombardementen op Noord-Vietnam met een dag te verlengen. Het blijft dus aan beide zijden bij voorzichtige zetten en tegenzetten. Moskou is ook aktiever geworden. Na zich aanvankelijk op de vlakte te hebben gehouden dringt Kossygin te Londen aan op Britse steun voor het Sovjetvoorstel ter zake. (Heruitgave van de konferentie van Genève).

Intussen zijn de Britten dinsdag even over naar Bonn gevlogen, om er hun onderbroken Europese « tournée des grands ducs » voort te zetten. De Vietnamkwestie is er natuurlijk ter sprake gekomen evenals het Westduits ekonomisch offensief, richting Oosten, dat Moskou zo mishaagt (omwille van de Oosteuropese eenheid tegenover Peking, dat zelf in zijn anti-Russische furie heeft ingebonden of op zijn minst een pauze heeft ingesteld, wellicht ook onder de indruk van de eigen verdeeldheid en van de Sovjetrussische militaire demonstraties vlakbij zijn grenzen).

We stellen vast, dat er iets broeit rond Vietnam. Wat het precies zal worden hangt van zoveel faktoren af, dat nog niet met stellige zekerheid enige evolutie in een of andere richting kan voorspeld worden. Doch de pauze in het strategische denken, met kansen op overleg, is onloochenbaar. In deze oorlog per prokuratie is het trouwens niet alleen China, dat in het rode kamp de onzekerheid heeft doen toenemen, ook in de USA dringt thans de tijd : de Amerikaanse prezidentsverkiezingen van volgend jaar moeten Johnson een gunstiger bilan verstrekken dan hij tot nog toe zonder een rezultaat in Vietnam kan voorleggen. Dat een bestand in Vietnam te verkiezen valt boven een nog krachtiger oorlogsinspanning ligt voor de hand. De tergende traagheid waarmee dit bestand zou kunnen uitgedokterd worden moet men op de koop toe nemen.

FRANCO - ERFENIS KLAAR

De ongeregeldheden van de laatste maanden in Spanje vinden hun oorsprong in verschillende richtingen. Op de achtergrond staan de regionale — of moeten we zeggen : landelijke — spanningen, latent aanwezig sinds de pogingen tot autonomie in Katalonië en in het Baskenland. Daarover spreekt de wereldpers niet, niettemin is dit latent verlangen naar autonomie vooral in Katalonië een nooit aflatende werkelijkheid. Het gaat om het rijkste Spaanse « land », dat qua autonomistische strevingen een zekere traditie heeft. Maar er zijn ook andere oorzaken, die meteen verklaren, waarom het ook te Madrid gist. Er is in de eerste plaats het streven van de arbeiders naar sindikale erkenning en onafhankelijkheid, die moet leiden naar politieke onafhankelijkheid. Er is de toenemende spanning tussen de lagere en jongere klerus en de leidende klerus die, met handen en voeten gebonden aan het Franco-regime, het aggorniamento van Vatikanum II in Spanje niet wil toepassen. Deze spanning heeft haar weerslag op het sociale en politieke vlak, als gevolg van de pozitie, die de Kerk in het Spaanse leven inneemt, Dit alles valt samen met de veroudering van Franco zelf, met wiens verdwijning men steeds meer rekening moet houden, en met een langzaam stijgende welstand als gevolg van de Amerikaanse investeringen, de toeristische explozie, de steeds sneller opeenvolgende direkte kontakten met het buitenland, de als noodzaak aangevoelde aansluiting van Spanje bij het Europa der Zes, kortom konfrontatie van een gestabilizeerde rechtse revolutie die haar eigen aanhangers heeft ontgoocheld doch Spanje een 30-jarige rust schonk, met de buitenwereld waar geen plaats meer is voor fascistische regimes en met de aansluiting waarop Spanje in de nu nakende na-Franco-tijd naar een demokratisch regime zal moeten overschakelen en ook zijn geestelijke vrijheid moet terugwinnen. Zonder tweede burgeroorlog, waarvoor iedereen, hij weze links of rechts, een heilige schrik heeft.

HETE WINTER

Het verschil met de vorige betogingen en stakingen in Spanje is thans, dat hoe hard de politiematrakken ook nog op de ruggen van betogers en stakers neerdansen, de overheid niet meer zoals vroeger met langdurige voorhechtenis en zware gevangenisstraffen kan reageren. Integendeel, de in gans Spanje populaire Kommissieleider (embryo van vakvereniging) en metaalarbeider Marcelino Camacho hield einde januari een nachtelijke perskonferentie, waarop hij het streven van zijn groep nader toelichtte. Hij werd daarop aangehouden doch na drie dagen vrijgelaten. Toppunt : de bijzondere politierechter bood hem een wagen aan, opdat hij zo vlug mogelijk naar de fabrieken in Madrid zou kunnen rijden en zijn medearbeiders van zijn daadwerkelijke vrijlating zou kunnen overtuigen !

Wat was er gebeurd ? Heel eenvoudig dat de arbeiders massaal in staking gingen. Een dertigtal kommissieleiders hadden immers ten overstaan van de rechter verklaard, geen druk te willen uitoefenen doch te moeten vaststellen, dat de druk in de situatie zelf lag. Duizenden arbeiders hadden bijvoorbeeld proviand voor een week meegenomen, ten einde « in alle komfort » hun fabrieken te kunnen bezetten en de produktie ervan lam te leggen.

De achtergrond van deze vrijlating — in plaats van jarenlange gevangenisstraf — is deze van de openlijke aktie voor sindikale vrijheid bij de Madrileense arbeiders en studenten. De mars der 100.000 te Madrid was in dit verband veelbetekenend. De situatie is ten andere in zoverre ook geëvolueerd, dat de onderbetaalde politie zelf lang niet meer zo geestdriftig aan het knuppelen gaat op arbeiders-demonstranten.

OVERGANG BEGONNEN

We beleven in Spanje een faze van overgang. De Franco-diktatuur als zodanig is van bloedige onderdrukking van alle republikeinse krachten, antiklerikalen en marxisten van lieverlede overgegaan in een personalistisch regime, dat betrekkelijk zachtaardig geworden is. Het is ieder Spanje-reiziger opgevallen, dat deze diktatuur niet te vergelijken is met deze van het Derde Rijk noch met deze van Tito of in de Sovjetlanden. Het persoonlijk gezag van Franco is onaangetast, ook al zijn velen van zijn volgelingen, voornamelijk in de Falanks, ontgoocheld en schakelen ze over naar een oppozitie, die van langsom meer als vanzelfsprekend wordt beschouwd. Dit houdt gelijke tred met een antiklerikale ontvoogding binnen in de Kerk, waarvan de lagere klerus het Spaans episkopaat nadrukkelijk wijst op de plicht, de logische konsekwenties te trekken uit het Tweede Vatikaans Koncilie. Meer en meer priesters zijn sindikaal of sociaal aktief. Ze willen dat de Kerk paraat zou zijn, de dag dat het persoonlijk bewind van Franco — thans meer dan zeventig — eindigt en Spanje overschakelt naar een eerste vorm van parlementaire demokratie. De geleidelijke inschakeling van Spanje's ekonomie op de Europese, daarin geholpen door een nooit geziene toeristische expansie en door Amerikaanse investeringen die rechtstreeks voortvloeien uit de Amerikaans-Spaanse militaire akkoorden, heeft een langzame stijging van het nationaal inkomen veroorzaakt, waardoor de scherpe sociale tegenstellingen enigszins afgerond worden. Het Spaanse proletariaat staat aldus samen met de in het verschiet liggende aflossing van het Franco-regime aan de vooravond van zijn waarschijnlijk geweldloze ontvoogding. Deze ontvoogding is lang niet bereikt als men nagaat dat nog te velen het met een minimumloon van 82 peseta's of ca 75 fr moeten stellen, waar een studie uitwees dat een gezin met twee kinderen over een inkomen van 230 peseta's of 207 fr zou moeten beschikken, als minimum.

OPVALLENDE TAKTIEKVERANDERING

Een der opvallendste feiten in het Spaanse politieke leven is de taktiekverandering van de oppozitie. Vroeger schuwde deze het daglicht, vandaag ageert ze op straat alsof er geen regime, geen politie en geen repressie bestond. Dat kan, omdat men thans massale opkomst voor betogingen kan verwezenlijken en omdat men door snelle reaktie de overheid voor de keus stelt, omvangrijke stakingen te moeten riskeren ofwel door mildering van de repressie groot produktieverlies voorkomen. Deze taktiek blijkt de juiste te zijn, ook gezien in het kader van de verandering in de geesten aan de top, bepaald door binnenlandse doch niet het minst door buitenlandse — Westeuropese en Amerikaanse — faktoren.

Bij dit alles is het jonge sindikalisme de drijvende kracht, een sindikalisme dat ongetwijfeld links is doch ook een sterke kristen-demokratische vleugel heeft. In Katalonië zal zich daarbij mettertijd een nieuwe impuls voor autonomie manifesteren, die trouwens ook op zuiver kerkelijk en op intellektueel vlak tot uiting komt. Voorlopig zal de Franco-diktatuur moeten vervangen worden door een semi-demokratisch bewind, wellicht onder Munoz-Grandes, wat dan meteen de totale overschakeling zal mogelijk maken. Een herhaling van 1936 is na 30 jaar Franco-bewind en vooral door de ook in Spanje snel wijzigende levensomstandigheden bijna uitgesloten. Ook de « verwatering » van het Europees marxisme speelt hierin een niet te onderschatten rol. Geplaatst tegenover een ekonomisch welvaartsperspektief en minder virulent geworden marxisme is ook de Spanjaard van vandaag niet meer gelijk aan deze van 1936.

deze week in de wereld

- *Na Kossygin's vertrek uit Londen bezocht Wilson Bonn.*
- *Tito brengt een officieel bezoek aan Oostenrijk.*
- *In Frankrijk werd de verkiezingskampanje officieel geopend.*
- *Verdere onrust en zuiveringen in China, waar de strekking Mao verder veld wint.*
- *Johnson zet na de korte Têt-wapenstilstand zijn luchtwapen weer in tegen Noord-Vietnam. Ondanks de vele vredesgeruchten der jongste weken nog steeds geen oplossing in het zicht.*

HEILIGE DRIEVULDIGHEID

De stem van Mao in Europa, via Radio Tirana (Albanië) had het naar aanleiding van Podgorny's ontvangst bij Paulus VI over « de nieuwe Heilige Drievuldigheid : Sovjet-Revisionisme, USA-Imperialisme, Papisme ». Podgorny viel in ieder geval meer eerbewijs te beurt dan « gewone » bezoekers van rang in het Vatikaan. Hij had zijn sigaretten vergeten, doch kreeg er eentje van de paus zelf. Zei Podgorny : « Zonder sigaretten kan ik mij niet koncentreren ». De sigaretten waren van het merk Kent en voor de eerste keer sinds de dood van Pius X (1914) steeg in pauselijke vertrekken blauwe rook omhoog. Uit Sovjet-mond.

Het blijkt dat de Sovjets voor hun 50ste jubileum een grondwetsherziening plannen, waarbij een versoepeling van het sinds Stalin opgelegd statuut aan roomskatolieken (±5 miljoen in Rusland) zou kunnen voorzien worden, in ruil voor de erkenning van de Oder-Neissegrens door het Vatikaan. De huidige grondwet laat alleen ateïstische propaganda toe en niet de geloofspropaganda.

De Goldstream Guards stappen (eindelijk) de 20e eeuw binnen : hun kantine's werden uitgerust met koffie- en teeautomaten. De Beatlepruik-avant-la-letre blijft echter behouden. Op verzoek van de Britse Verenigingen voor vreemdelingen verkeer waarschijnlijk !

Over dit alles werd in het officiële kommunikee geen woord gerept. Ook over het bijzonderste rezultaat van dit 65 minuten durende onderhoud repte de « goedingelichte » wereldpers met geen woord : Vatikaan en Rusland zouden oficieuze betrekkingen aanknopen, zonder juridisch-diplomatieke erkenning. Men is van plan, « persoonlijke ambassadeurs van de staatshoofden » uit te wisselen. Dat zou dan voor het 50 jaar oude Sovjetregime en het 2.000 jaar oude Rome een wederzijds verjaardagsgeschenk zijn.

Staande tegenover het Laatste Oordeel van Michelangelo in de Sixtijnse kapel zei Podgorny, in zwarte rok en met de ster van Held der Sovjet-Unie getooid, maar één woord : « Grandioos » ! Ars longa, vita (politica) brevis est...

ANDERE TIJDEN...

...andere zeden. Dertig jaar geleden schreven de beroemde professor Sigmund Freud (vader van de psycho-analyse) en oud-USA-ambassadeur William Bullitt samen een boek over wijlen prezident Woodrow Wilson. Het was een psychologische ontleding waarin de idealistisch getinte prezident onder het zielkundig ontleedmes werd gelegd. Er bleef weinig fraais over. Maar de auteurs beschikten dat pas 30 jaar later, wanneer alle er in behandelde figuren zouden overleden zijn, het boek mocht verschijnen. Dit is nu gebeurd. Het boek heeft zijn schandaaleffekt verloren. Maar de houding van de auteurs is dan toch heel verschillend van de moderne « lijkenvillers » die staan te trappelen van ongeduld om aan de dood van een Kennedy hopen geld te verdienen. Freud verdiende niets aan zijn boek want hij is al lang dood. En Bullitt (thans 75) wachtte met publikatie tot vijf jaar na de dood van Edith Galt, tweede echtgenote van wijlen prezident Wilson. Vroeger noemde men een dergelijk gedrag hoffelijk en menselijk. Tegenwoordig vindt men dat belachelijk. Vooral als men tot het gild der vivisektionisten behoort.

ALBERT SPEER ONDERSCHEIDEN

De vaderlandsminnenden hoeven bij dit nieuws niet op te springen want het gaat « slechts » om de zoon van de gewezen minister Albert Speer. Tenzij ze ook van mening zijn, dat zelfs zonen van oorlogsmisdadigers geen onderscheidingen moeten ontvangen. Feit is dat aan zoon Speer de Deubau-prijs 1966 werd toegekend, de hoogste Duitse onderscheiding voor architekten. Want zoon Speer drukt de voetsporen van zijn vorig jaar na 20 jaar brommen uit de Spandaugevangenis ontslagen vader Speer. Over de toekenning van deze onderscheiding hebben we in de internationale en uiteraard ook in de nationale pers geen letter gelezen. Intelligente en begaafde zonen van ex-lui zijn immers niet interessant. Wel wanneer ze zich misdragen, ergens iemand omverrijden of de « beest » uithangen. Dan zouden er vette koppen aan te pas komen...

KARL HEINZ RITSCHEL

Het probleem Zuid-Tirol levert, om redenen die ons slechts ten dele bekend zijn, weinig of geen kopij aan de politieke redakteurs van de Europese pers in het algemeen en van de Belgische pers in het bijzonder. De kwestie duikt slechts af en toe op onder de vorm van een kort berichtje, waarin dan doorgaans melding gemaakt wordt van een der talloze terreur- of tegenterreurakties benoorden of bezuiden de Brennergrens. Enkele maanden geleden hebben we er reeds op gewezen, dat de vanuit Oostduitsland geleide hampanje tegen de Zuid-Tiroolse autonomisten — kampanje die vooral ten doel had de Bondsrepubliek in diskrediet te brengen — dan toch in zoverre succes heeft gekend, dat thans bijna de hele Europese pers de « Propagandaparolen » uit Ulbrichts's berichtenfabriek nawauwelt, zij het bewust of onbewust. Het politiek klimaat in West-Europa is daarenboven de Zuid-Tirolers niet gunstig. Italië is een Navo- en EEG-partner die men in de overige Westeuropese verdragslanden liefst niet om een « kleinigheid van intern beleid » lastig valt. De Zuid-Tirolers hebben het ongeluk, dezelfde taal de spreken als degenen die de tweede wereldoorlog verloren; men stopt hen vlug en zonder enig nadenken in een pangermanistische zak en men is doorgaans zo vergeetachtig, dat men niet eens beseft dat de duitstaligen beneden de Brenner behoren tot de eerste en voornaamste slachtoffers — de in de streek gelaten en aan het fascistische Italië verkochte slachtoffers — van het Duizendjarig Rijk. Zuid-Tirol is niet « populair » in een tijd die de volkse waarden niet snel genoeg kan afschrijven. En daarom wordt er niets of alleen maar kwaad gezegd over een zaak, die eigenlijk een test-case zou moeten zijn : de toetssteen namelijk voor de mogelijkheid en de bereidheid om te bouwen aan een werkelijk verenigd Europa, dat gegrondvest zou zijn op rechtvaardigheid en wederzijds respekt tussen de volkeren.

Gelukkig zijn er zelfs onder de perslui uitzonderingen ! Zo'n witte raaf, die tot een juist inzicht is gekomen van het Europees belang en de Europese dimensie van het Zuid-Tiroler vraagstuk, is de Oostenrijkse joernalist Karl Heinz Ritschel, hoofdredakteur van de «Salzburger Nachrichten». Ritschel bekommert zich al veel jaren om de historische en aktuele aspekten van het omstreden gebied beneden de Brenner; deze jarenlange bekommering heeft nu haar weerslag gevonden in een meer dan 800 bladzijden tellend boek dat de kwestie in haar geheel stelt en dat talloze tot op heden praktisch onbekende feiten en dokumenten aan het daglicht brengt. Voor het eerst wordt in dit boek, aan de hand van geheime archiefstukken, een volledig beeld gebracht van de politieke achtergronden die geleid hebben tot het feit dat heel Europa en de rest van de wereld — in een tijd die dekolonizatie en zelfbeschikking in zijn vaandel heeft geschreven — achteloos voorbijgaan aan de strijd van 300.000 mensen.

De kwestie Zuid-Tirol behoort tot de onzalige erfenis van Versailles, die Europa in de tweede wereldoorlog en aan de rand van de ondergang heeft gebracht. Versailles moest het sluitstuk geweest zijn op het beleid van de geallieerden, die beweerden de oorlog gevoerd te hebben voor het zelfbeschikkingsrecht der kleine volkeren en voor de rechten van de mens. In werkelijkheid werd het de volledige negatie van die beweringen; inzake Zuid-Tirol bekrachtigde het verdrag van Versailles doodeenvoudig de geheime akkoorden die, tegen alle historisch en menselijk recht in, met Italië in 1915 waren gesloten.

In dat jaar werd te Londen een geheim verdrag getekend tussen de geallieerden en Italië. Met het doel de Italianen er toe over te halen, de oorlog aan de zijde der geallieerden voort te zetten, kreeg Rome de verzekering dat het erkennen van de Brenner-grens een der oorlogs-doeleinden van de geallieerden was. Bij de vredesonderhandelingen van St. Germain — waar net zoals in Versailles de kiemen van latere onzalige tijden werden gezaaid — heeft Oostenrijk vergeefs getracht, de uitlevering van Zuid-Tirol als oorlogsbuit aan Italië te verhinderen.

Ook na de tweede wereldoorlog bleven de Zuid-Tirolers de slachtoffers van de intergeallieerde afspraken en regelingen. Opnieuw was Italië tijdig van front veranderd en behoorde het tot de overwinnaars. Opnieuw was het Italiaans onrecht, dat primeerde op Zuid-Tirools recht. Een man als Roosevelt achtte echter de steun van de Italiaanse emigranten bij de prezidentsverkiezingen in de Verenigde Staten belangrijker dan het ombuigen van onrecht dat hij volkomen besefte.

Het omvangrijke werk van Karl Heinz Ritsche — dat voor bijna één vierde louter uit dokumenten, registers en bronvermelding bestaat — rukt met één slag de kwestie Zuid-Tirool uit haar beperktheid en isolement : hier werd een internationaal onrecht bedreven; hier hebben alle Europese landen een plicht tot opheffing van dit onrecht en van de kwalijke gevolgen ervan.

A.N. Tovano.

Het beruchte « rode boekje », waaruit de Chinezen momenteel zo'n heerlijk-rustige gedachten citeren, wordt in vele talen vertaald en over heel de wereld verspreid. Blijkens onze foto wordt het zelfs gelezen in Mali. Of het land er boni bij zal hebben ?

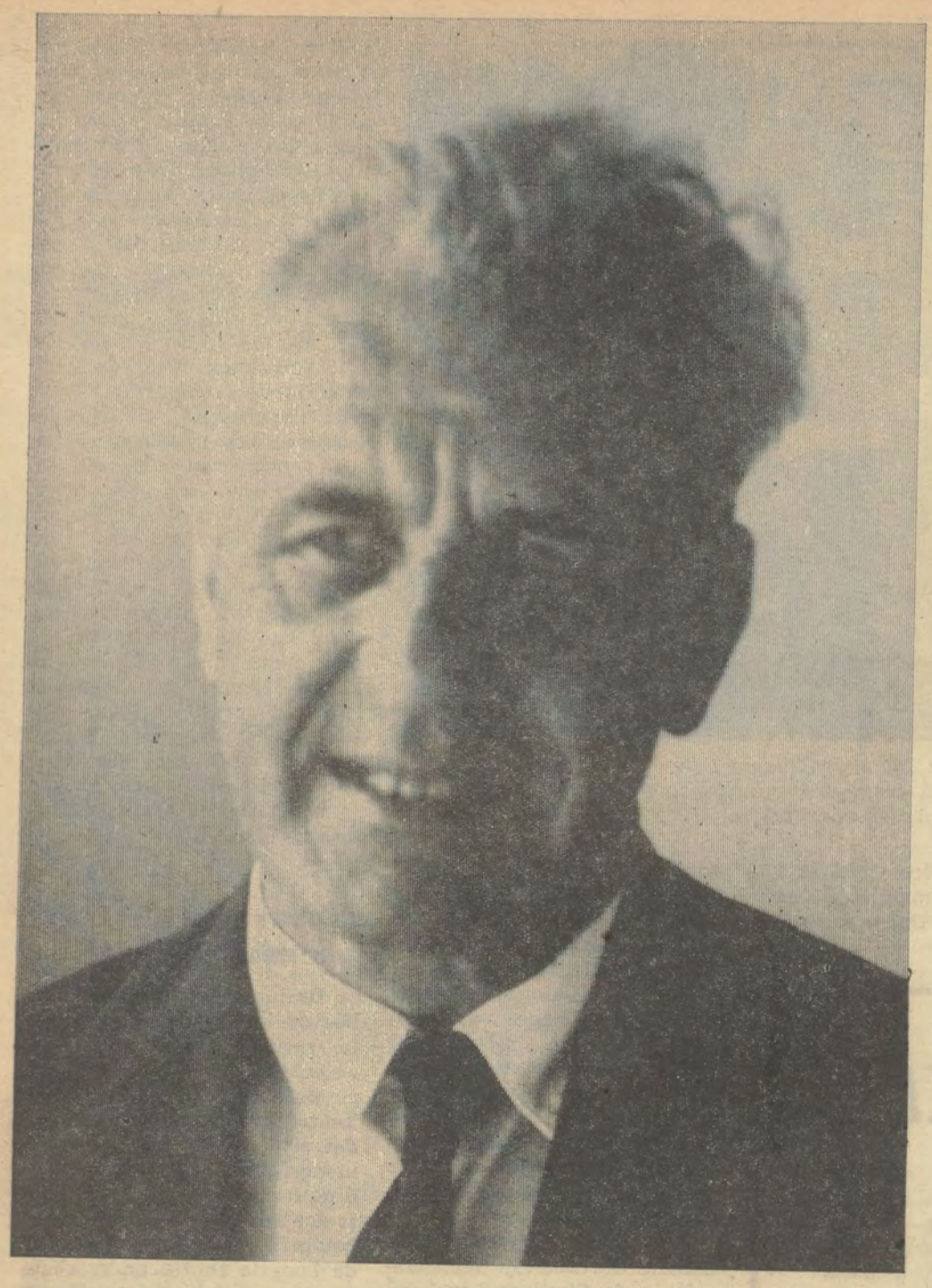

TEN HUIZE VAN GASTON ROMBAUT

« De jonge mensen van vandaag hebben het lastig om te begrijpen wat er allemaal in de voorbije driekwart eeuw gebeurd is en hoe dat gekomen is. De wereld van vandaag is ook helemaal anders dan die van onze jeugd. Ursel, mijn geboortedorp, rond het einde van de vorige eeuw en het begin van deze eeuw : dat was een andere wereld. Een arme gemeente met povere boerderijtjes waar de ellende van af droop. Veel « Fransmannen » die de kampanje in het buitenland gingen doen. Heel het Meetjesland was trouwens rond die tijd een mizeriestreek. Echt het « Arm Vlaanderen » van pater Stracke. Aan de Burgstraat te Ursel stonden nog heel wat lemen hutten en in een daarvan huisde Eedje Vincke, een jonkman en de enige « ketter » van het dorp. Eedje zette nooit een voet in de kerk, behalve wanneer er broodbedeling voor de armen was. Bij die gelegenheid maakte de pastoor hem trouwens iedere keer een verwijt van zijn onkristelijke levenswandel, waarop Eedje placht te antwoorden « dat advokaten, notarissen en al die andere geleerden naar de hel gingen en dat hij later bij het slim volk wou zitten ». Eedje was natuurlijk ook pensjager; het is trouwens met het stropersgeweer dat hij aan zijn einde kwam. Op zekere dag had hij genoeg van de armoe, de slechte jenever en het beschimmeld brood : hij stak zich de loop van het geweer in de mond en drukte af met zijn grote teen. Die van de Burgstraat hebben hem op een kruiwagen naar het kerkhof gevoerd om hem in ongewijde grond er onder te stoppen. Tussen de Burgstraat en het kerkhof sloegen zij geen enkele herberg over : Eedje Vincke rolde naar zijn ketters armengraf gelijk hij door het leven gerold was. Het waren natuurlijk allemaal geen Eedje's, daar in die streek zeventig jaar geleden. Maar zo heel veel verschil was er toch niet ».

De man die over zijn Urselse jeugd vertelt, zit tegenover ons in zijn voorkamerbureau dat versleten is door de arbeid en de bezoekers. Over het komen en gaan van die vele bezoekers kregen we reeds een aanwijzing toen we voor het huis Prins Albertstraat 87 te St. Amandsberg stonden : een bescheiden woning, met achter de vensters van het bureau waar we nu zitten een reeks kaarten waarop aankondigingen over de verkoop of verhuring van huizen en appartementen.

Hij heet Gaston Rombaut en hij wordt over enkele dagen — op 22 februari om precies te zijn — 77 jaar. Een verstandige, krachtige kop die de boerenafkomst niet loochent; diepe groeven op voorhoofd en om de mondhoeken die zoveel duidelijker dan woorden het verhaal verraden van een sterke wil die tegen veel ontgoocheling en verdriet wist op te tornen; het zilveren haar van een met waardigheid gedragen ouderdom; een paar open ogen die vrijmoedig taxeren en die schuilgaan achter een bril wanneer ergens het verhaal moet gestoffeerd worden met een citaat uit een boek of een oude krant.

Gaston Rombaut : bescheiden, zonder bitterheid, arm beboet door de repressie-rechtbanken, werkzaam en vol opvoedkundige uitstraling. Het leven van deze man kan vastgelegd worden in een kostbaar drieluik : onderwijs, V.O.S., oorlogsburgemeester.

Voor alles was (en voelt) Gaston Rombaut (zich nog steeds) een schoolvos, een onderwijsmens. Hij is zijn ouders er uiterst dankbaar om dat ze, alhoewel ze het niet te breed hadden, hem die weg lieten opgaan. De centen voor de studies moesten bijeengewroet worden door vader op het veld en door moeder, die iedere vrijdag met boter en eieren vanuit Ursel met de diligentie naar Gent kwam.

Gaston Rombaut haalde het onderwijzersdiploma voor de midden-jury, nadat de Broeders te Oostakker er hem op voorbereid hadden. Vanaf zijn 19 jaar stond hij voor de klas en, met een onderbreking van 1914 tot 1918, bleef hij « schoolmeester » tot juni 1941. In zijn vrije tijd studeerde hijzelf verder : 39 jaar oud behaalde hij, na vier jaar zeven uur per week lessen volgen en examens afleggen, het licentiaatsdiploma in de pedagogische wetenschappen aan het hoger instituut van Kan. De Hovre. Aan de Rijksuniversiteit te Gent bestond immers toen nog geen hoger instituut en geen licentiaat pedagogie. Onder zijn professoren vermeldt hij — behalve De Hovre — o.m. prof. Fransen, prof. Van Goethem, prof. Verheyen. En medestudenten 1925-1929 waren Alfons Verbist, Jef van Overstraeten, broeder Denys e.a.

EEN ROEPING

Als piepjong onderwijzer kwam Gaston Rombaut terecht eerst te Lebbeke en dan te Asse. In die jaren voor de eerste wereldoorlog was het Brabants hoppestadje in al zijn beslotenheid een kultuurcentrum, waar een Davidsfonds zeer aktief was, waar aan toneel gedaan werd en waar men de toondichters en auteurs van die periode graag op voordrachten en kunstavonden te gast zag.

Te Asse ontdekte Rombaut zijn ware pedagogische roeping.

De leerplicht bestond nog niet; ze zou begonnen zijn in 1914, was de oorlog toen niet uitgebroken. Wat er vooral haperde, wat er helemaal misliep met het onderwijs : de onverschilligheid of het onvermogen van de meeste ouders inzake opvoeding van hun kinderen.

Zeer vlug kwam de jonge onderwijzer tot het besef van dit tekort en in dat besef wortelt zijn pedagogisch levenswerk. Hij begon met zelf in zijn eigen omgeving het probleem aan te pakken; hij pionierde met oudervergaderingen in de klas. Het was hem echter duidelijk dat het vraagstuk breder en algemener moest worden aangevat. Voor en na de eerste wereldoorlog bezocht hij met de fiets de kollega's-onderwijzers in de verre omtrek van zijn standplaats en ook de ouders van zijn leerlingen. Hij werd medewerker van de enige vereniging die zich met familiale opvoeding bezighield, « L'Education familiale », waarin de toenmalige direkteur-generaal van het ministerie van Landbouw Pol de Vuyst aktief was. Het was hem echter vlug duidelijk dat een vereniging met on-Vlaamse naam en werking onmogelijk rezultaten kon boeken en hij richtte dan ook een nederlandstalige beweging op, « Gezinsopvoeding in Vlaanderen », waarvan hij eerste sekretaris en de duivel-doet-al werd.

In januari 1936 verscheen het eerste nummer van een pedagogisch tijdschrift « School en Gezin ». Gaston Rombaut nam er, geholpen door een paar onbaatzuchtige en toegewijde krachten zoals schoolhoofd Van Poucke uit St. Amandsberg en lic. Maurits Poppe uit Gent, de redaktie van waar. De oplage van dit zeer degelijk tijdschrift werd geleidelijk opgedreven tot 5.000 exemplaren. Het verdween tijdens de oorlog, in 1943, toen de Duitsers de papierlicentie ervoor introkken.

PEDAGOGISCH WERK

Daar kwamen dan jaarlijkse kongressen bij, in de Gentse « Uilenspiegel » (de huidige « Roeland »), met telkens een geleid bezoek aan een speciale schoolinrichting. Daarnaast waren er de ontelbare voordrachten in onderwijzerskringen en voor oudervereinigingen en nog was zijn leven niet gevuld. Ondanks al deze aktiviteiten, waarbij — zoals verder wordt verteld — een rusteloze V.O.S.-senaktie dient gevoegd, lanceerde Rombaut een brosjurereeks « School en Huis », waarvan praktisch alle deeltjes door hemzelf geschreven werden. Als hij de reeks uit het boekenrek heeft gehaald, vormt ze een hele stapel op de schrijftafel voor ons. Uit de vele titels citeren we : « Het Kind - Opvoedkundige wenken voor ouders », « Samenwerking tussen huis en school », « Beroepskeuze bij jongens », « Beroepskeuze bij meisjes », « Het gezin en de gezinsopvoeding », « De herklassering van de onderwijzer », « Een gids voor de ouders ». Deze indrukwekkende reeks publikaties verraadt niet alleen een grote werklust en bezieling, maar tevens een klare kijk op de mogelijkheden van dergelijk vulgarizerend werk en de wetenschappelijke norm waaraan het moet beantwoorden.

Het tweede luik van Gaston Rombaut's leven voert ons naar de IJzergrachten van 1914-1918. De onderwijzer werd brankardier. Dat was toen de algemene regel : geestelijken en onderwijzers waren in vredestijd vrijgesteld van dienst; er bestond nog niets zoals de huidige CIBI. Ze moesten een verplegersbrevet halen en in oorlogstijd werden ze brankardier. Intellektuelen en seminaristen waren de barmhartige Samaritanen van het IJzerfront; het is beslist geen toeval dat er zoveel brankar-

WIJ vlaams nationaal in vlaa

SCHO
ONDER LEIDING VAN GASTON ROMB
REDACTIE & BEHEER: PRINS
7de

diers in de Vlaamse frontbeweging stonden.

Ook aan het front bleef de jonge onderwijzer een idealistisch opvoeder. Wat hij in de klas deed, zette hij verder in de loopgrachten. Het IJzerleger bestond goeddeels uit lotelingen of gekochten; hij leerde deze jongens lezen en schrijven en organizeerde, samen met aalmoezenier Lambrechts, lessen « per briefwisseling ».

Zowel voor de Waalse als voor de Vlaamse « jassen » deed hij aan wat men vandaag Milac-werk zou noemen : de « Bonden » voor de verheffing van de soldaten stonden in voor spreekbeurten, ontspanning, briefwisseling, biblioteken... Brankardier Rombaut ontpopte zich tevens als een dinamisch joernalist. Behalve zijn regelmatige bijdragen in de « Belgische Standaard » en later in « Ons Vaderland » (dat Vlaamser en vooruitstrevender was en dus zijn voorkeur genoot), gaf hij zelf blaadjes uit voor de soldaten van een gemeente of van een streek.

DE FRONTBEWEGING

Zo verscheen eerst « Ursel boven al »; de kleine gemeente uit Meetjesland had meer dan 100 van haar 2.500 inwoners aan het front staan ! Op algemene aanvraag werd dat later « Vrienden onderéén » voor al de soldaten van het Meetjesland. Over de rol en het belang van deze soldatenblaadjes is al veel gezegd en geschreven. Ze vervulden schitterend hun eigen, onvervangbare taak van verheffing en kultuurspreiding. Ze betekenden een band met de streek. Gaston Rombaut slaagde er herhaaldelijk in, « kopij » uit het door de Duitsers bezette Ursel in zijn frontkrantje te brengen. Dat nieuws had dan eerst de helft van de wereld moeten rondreizen : een Ursels missionaris De Pauw op de Filippijnen kreeg het van thuis en stuurde het door naar zijn broer aan het front !

Deze rusteloze aktiviteiten bezorgden de brankardier vanaf 1917 de reputatie van « verdacht flamingantisme ». Grote moeilijkheden kreeg hij niet : zijn kommandant, een volbloed Waal met de merkwaardige naam Flamand, legde alle krachten over de brankardier naast zich met de opmerking « Moi aussi je suis Flamand ». De drie overige officieren in de kompagnie waren eveneens Walen; als gemobilizeerde jonge universitairen stonden ze echter open voor de Vlaamse en menselijke problemen in het frontleger.

Langs de kontaktman van de Frontbeweging (de nog in leven zijnde Broeder Willibald uit Oostakker) had Rombaut voeling met heel het verdoken en wijdvertakte net dat de Vlaamsgezinden over het frontleger gespreid hadden. Hij was een der tallozen in wie aan het front de koppige gedachte « na de oorlog als Vlaamse oudstrijders de Vlaamse rechten eisen en veroveren » groeide.

V.O.S.

In het rijkgevuld leven van Gaston Rombaut neemt V.O.S. een aparte plaats in : het werk van zijn hart ! Kort na de oorlog werd hij als lid ingeschreven te Gentbrugge door... August de Schrijver, de huidige staatsminister die toen afdelingsvoorzitter was. Rombaut vertelt met een glimlach over het flamingantisch vuur van de afdelingsvoorzitter, die verontwaardigd mopperde dat hij als advokaat niet bij « Bleu d'Outremer » binnengeraakte omdat hij vlaamsgezind was. Later zou de Schrijver dan, via de groep Jongere Katholieken, in de politiek belanden... Intussen had Rombaut in 1925 de V.O.S.-afdeling St. Amandsberg opgericht. Omwille van zijn begaafdheid, zijn organizatietalent, zijn bezieling en toewijding werd hij in 1925, op verzoek van Germain Lefever, provinciaal voorzitter van V.O.S.-Oost-Vlaanderen. In de dertiger jaren, toen de V.O.S.-senmolen op volle toeren draaide, kreeg hij er de zorg voor de sektor « Volksopleiding » bij. Hij ijverde voor toneel, zang, voordracht enz. en verzorgde in het V.O.S.-senblad de kulturele rubriek. Hij vond nog tijd om de V.V.O.S. — de vrouwenorganizatie — in het leven te roepen en op dreef te helpen en stond inmiddels volop in de aktie tegen het militair « bloedakkoord » met Frankrijk. In 1936, op het hoogtepunt van deze « Los van Frankrijk »-aktie, slaagde hij er in de tenoren van de traditionele partijen samen te doen spreken in de stadsschouwburg te St. Niklaas. Onder de kraaiende hanen o.m. Vanderpoorten (vader van de huidige minister) voor de liberalen, Rollin voor de socialisten en Fons Verbist voor de katolieken.

Wat hem in V.O.S. steeds het sterkst heeft aangesproken, zegt Gaston Rombaut, is het feit dat de organizatie de brede sociale geest van de moddergrachten heeft weten te bewaren. In V.O.S. stonden en staan de volksjongens — de mannen als een Amedee Verbruggen of destijds als een Juul Minjauw — vooraan naast de intellektueel, gedreven door eenzelfde bezieling en eenzelfde geloof.

OORLOGSBURGEMEESTER

Het wordt even stil tussen ons, wanneer we Gaston Rombaut vragen het derde — het « politieke » — luik van zijn leven te onthullen. Wat ons opvalt: hij antwoordt een beetje weigerig op onze vragen en zegt van niemand één enkel woord kwaad. Hij verdedigt zich niet, hij ontluistert niets of niemand, hij blikt rustig terug op een verleden dat hij in geweten verantwoorden kan.

Gaston Rombaut was nooit een partijman en nooit politiek mandataris. Aan K.V.V.- en V.N.V.-verzoeken om een partijpolitieke rol te spelen had hij nooit gehoor gegeven. Bij het uitbreken van de tweede wereldoorlog had hij zelfs geen partijlidkaart. Toen in de meidagen van 1940 de Duitsers Gent naderden en toen zoveel burgemeesters en schepenen uit de agglomeratie hun bevolking in de steek hadden gelaten, nam hij — samen met een afvaardiging van Vlaamse oudstrijders — zijn verantwoordelijkheid op en richtte hij zich tot de Gentse gemeentemandatarissen opdat zij zich zouden inzetten voor het behoud en de redding van stad en bevolking.

Wanneer in juni 1941 de burgemeester van St. Amandsberg de ouderdomsgrens bereikte, gaf Gaston Rombaut — na veel aarzelen en gewetensvol zelfonderzoek — toe aan de vraag van vele, vele vrienden en vooraanstaanden : hij aanvaardde het — vooral in oorlogstijd zo zware — ambt van burgemeester. De katolieke schepenen bleven met hem meewerken. Hij zette de beslissende stap omdat hij zijn leven lang had gepredikt « dat Vlaanderen door eigen volk moet bestuurd worden »; hij wilde aan zijn opvattingen trouw blijven.

Burgemeester Rombaut — de man die nooit aan politiek had gedaan — was een uitstekend burgemeester; dat zullen ook andersgezinden te St. Amandsberg toegeven. Het voedingsprobleem was zijn hoofdbekommernis; hij slaagde erin, duizend kinderen bij boeren op het platteland te plaatsen. « Dat was beslist geen heksentoer », zegt hij bescheiden, « op die boerendorpen waren er ook Vlaams-nationale burgemeesters en onze vlaamsgezinde boeren gaven het goed voorbeeld ». Hij richtte een sociale dienst op, die vrijwilligsters stuurde naar kroostrijke gezinnen en arbeidersfamilies waar nood was of waar huishoudelijke hulp dringend kon gebruikt worden. En hij werkte konsekwent mee aan zijn eigen verdwijning als burgemeester : de oprichting van de grote

agglomeratie Gent. Toen Groot-Gent er kwam, vroeg burgemeester Elias hem om schepen van de burgerlijke stand te worden. Hij aanvaarde en werd later, onder burgemeester Germain Lefever, schepen van onderwijs.

Het was een harde, ondankbare maar schone taak. Een der schepenen van Groot-Gent, de socialist Cnudde die de stadspolitiek op zijn duimpje kende omdat hij ook voor de oorlog in hét schepenkollege had gezeten, zegde honderden keren : « Ik heb nog nooit zo'n burgemeester gekend. Nu tenminste wordt er werk verzet. Dat is de schoonste tijd van heel mijn loopbaan als schepen ».

Gaston Rombaut deed zijn taak « met de wettekst op mijn werktafel; geen haartje buiten de tekst van de Belgische wet ». De Duitsers ? Van hen moest geen steun verwacht worden, wél tegenwerking. Er waren wrijvingen als het schepenkollege tussenbeide kwam ten voordele van gijzelaars en de enige keer dat Rombaut een voet in een Duitse dienst zette, vloog hij er met klikken en klakken buiten. Hij was gaan pleiten voor een aangehouden verzetsman, een oudleerling van hem : « ik moest me haasten dat ik weg was of ze zouden me er zelf achter gestoken hebben ».

Het waren tenslotte de anderen die hem « er achter staken ». In de septemberdagen van 1944 gaf hij zichzelf met zijn twee zonen — die in de jeugdbeweging hadden gestaan — gevangen : « we hadden ons immers niets te verwijten ». Wat tienduizenden toen ervoeren gebeurde ook met hem. Wie hij geholpen had, voor wie hij tussenbeide gekomen was en zich afgesloofd had, bleken plots aan geheugenverlies te lijden. Er waren er die hem destijds mee aangespoord hadden om het burgemeestersambt te aanvaarden; nu zegden zij dat ze « die man nooit gekend hadden ». En het repressie-monster sloeg toe : de Vlaamse opvoeder, de idealistische oudstrijder die nooit aan partijpolitiek deed maar zijn gemeentelijke taak als een hoge verantwoordelijke dienst had waargenomen, werd veroordeeld tot de doodstraf en tot drie miljoen fr. boete. De doodstraf werd vrij vlug omgezet in mindere straffen, maar de boete bleef... en veroordeelt Rombaut — in vrijheid gesteld met Kertsmis 1950 — praktisch tot de burgerlijke dood.

Hij is terug naar huis gekomen, naar St. Amandsberg waar hij het vertrouwen bleef genieten van de massa eenvoudige volksmensen. Hij verdient zijn schamel brood met het geven van partikuliere lessen, met het bemiddelen bij huur of verkoop van huizen, met de verkoop van sigaren. Zonder een zweem van bitterheid zegt hij « dat priester Daens in zijn donkere tijd toch ook met sigaren moest leuren en dat het dus feitelijk een ereberoep is ». Zijn pensioen — het pensioen dat hij bijeen verdiend had door tientallen van jaren een schitterende onderwijsmens en grote pedagoog te zijn — is hij kwijt. « Op die manier hebben ze toch al twee miljoen van de drie binnengerijfd », lacht hij. En hij voegt er plots ernstig aan toe : « vergis u niet, hoor ! Ik leef gelijk God in Frankrijk ».

Dat zindert nog in ons na wanneer we buiten staan. En we beseffen : we spraken met een getroffen man, die zijn evenwicht en zijn waardigheid heeft behouden omdat hij veel heeft liefgehad.

Die dienstbaar boven zichzelf is uitgestegen, naar waar « geen kleinheid valt te ontwaren ».

We hebben gedacht aan Rodenbach en de studentengeneraties die in zijn licht waren opgegroeid. Voor de besten onder hen was « ik dien » een realiteit van iedere dag, een zilveren draad door oorlog en vrede heen. Ook « aan politiek doen » lag in die lijn. De lijn van het geweten...

M. COPPIETERS
Volksvertegenwoordiger
Gemeenteraadslid St. Amandsberg.

BIJ DE ILLUSTRATIE'S

Pag. 12 : Een klare blik, een stevige kop die nog boerenafkomst verraadt en daarin om mondhoeken en op het voorhoofd de lijnen die een sterke wil verraden. *Pag 12-13 :* Hoofding van het tijdschrift waarin Rombaut vocht voor zijn pedagogische idee : samenwerking tussen school en gezin. *Pag. 13 boven :* een groep brankardiers aan het IJzerfront. Staande, tweede van links : Gaston Rombaut.

Weest gerust, lieve lezeressen : «ze » is nog altijd bij Günther Sachs. Ze heeft zich zelfs aan zijn (sportieve) zijde laten fotograferen na een Skeleton-wedstrijd te Sankt Moritz, waarbij hij de door hemzelf geschonken schaal won.

haar eigen WIJsje

HET IS MAAR EEN TEE-WEETJE...

Men beweert dat tee pas goed is wanneer hij vers geschonken wordt. In de Slavische landen heeft men echter een andere metode om altijd tee klaar bij de hand te hebben. En lekker smakende tee. Het volstaat een zeer grote hoeveelheid tee in twee tassen warm water te laten trekken gedurende maximum 5 minuten, daarna door een zeef te gieten. Dit gekoncentreerd extrakt moet men koud bewaren. Indien U die tee wil opdienen, giet U een weinig melk (indien gewenst) in een tas, daarna een weinig tee-extrakt (of veel al naar gelang de verlangde sterkte) en daarop giet men kokend water. Dan pas voegt men er een weinig suiker bij. Slaven zijn gek op dergelijke tee. Als U het ook eens probeert, zult U hem even lekker als verse tee vinden. Eens proberen ?...

LANGE HAREN EN KORTE ROKKEN

Modekenners beweren dat we terug naar het Aards Paradijs gaan. De mode voor vrouwen gelijkt meer en meer op deze voor mannen. Korte en lange broeken, uniformjakken, lange en korte mantels; het lijkt allemaal van de mannendrachten afgekeken. Het is trouwens zo, dat de japonnen eigenlijk slechts kopijen zijn van de vroegere wijde en lange gewaden zoals Griekse filozofen of Romeinse senatoren die droegen. Uiteindelijk zouden we moeten besluiten, dat de vrouwelijke mode afgekeken is van de mannelijke en slechts een aanpassing onderging aan het vrouwelijk « teder » lichaam. Alleen in het Aards Paradijs waren beide modes gelijk en beperkten ze zich tot één kledingstuk, het vijgenblad. Nu beleven we exaltante tijden, waarin we jongens niet meer van meisjes onderscheiden (Beatleharen en blue jeans voor beide geslachten). Gelukkig houden onze huisvrouwen het hoofd koel. En kunnen we hen van heel ver duidelijk als zodanig herkennen.

GEWICHTIGE AANDUIDINGEN

Een automatenfabriek in New Jersy brengt een weegtoestel op de markt dat behalve het gewicht en de datum van het wegen ook nog het... karakter van de klant aangeeft. Schreef een kandidaat-verkoopsleider bij de firma : « Ik ben knap, intelligent, diplomaat, taktvol, ondernemingslustig, onvermoeibaar, invalsrijk, betrouwbaar en eerzuchtig. Ik voeg hierbij de negen desbetreffende kaarten uit uw toestel, nadat ik mij op negen verschillende toestellen gewogen heb ». De kandidaat werd gewogen en niet te licht bevonden. Al goed en wel maar wat wordt dat nu als vrouwen zich gaan wegen en hun karakter op een ponskaart laten vaststellen ? Ze willen doorgaans fizisch lichter wegen dan ze in werkelijkheid wegen en zwaarder qua karakter...

OP ZOEK NAAR EEN MAN

Vermits het leven van de meeste vrouwen in het teken van de man staat is het normaal dat ze zich afvragen, welk soort man ze verkiezen. Onze kursiefschrijfster heeft reeds de vraag gesteld en een onzer lezeressen was zo dapper en vriendelijk, op die vraag te antwoorden. Ze verkeerde in de mening, dat de kursiefschrijfster een man was, maar ze is er glad naast. Het is wel degelijk een blondine, die het haar kort liet knippen en een lange broek draagt. Dat is immers tegenwoordig vrouwelijke mode.

De vrouwen laten het aan de jonge mannen over, lange haren te dragen. Straks kunnen kaalhoofdige mannen ook lange haren dragen, want met een urenlange behandeling en postiches stoomt men tegenwoordig uit 40-jarigen zonder haar 30-jarigen met haar klaar.

Maar de vraag was niet : verkiezen wij vrouwen een man met of zonder haar. Wel of het een jaknikker of een neenzegger moest zijn.

Onze lezeres, die Duizendpoot tekent, is een diplomate en ze antwoordt : een jaknikker verveelt me en een neenzegger maakt me zenuwachtig. Het belangrijkste element tussen twee mensen is de dialoog. De man heeft weinig tijd tot introspektie, de vrouw kan dat de lange dag door. Als ze hersenen onder haar ondulatie heeft en een koekebrood in haar boezem, dan kan een man daar veel geluk aan beleven. De vraag echter « welk soort man » is wonderlijk en onlogisch. De man wenst terecht een vrouw voor zich alleen. Hij heeft haar liefst jong, dan kan hij haar « naar eigen beeld en gelijkenis vormen ». Hij droomt van een fee en een engel met zuivere, onschuldige ogen en zachte, begrijpende gebaren. De vrouwen van de vorige generatie droomden nog van de man als man, vader, broeder, vriend, geliefde : boven alles de beschermende, onvervangbare aanwezige. In deze tijd van specializatie is dit beeld verloren gegaan. Van in de studietijd wordt de man opgefokt tot produktie-machine, een éénrichtingsvorming, waardoor de man degenereert. En vrouwen houden niet van een automaat.

De moderne man heeft een strak ingedeeld tijdsschema. Men kan van vooraf weten wat hij op een bepaald uur van de dag zal doen en wensen. Deze automaat wenst U op een bepaald uur in zijn armen te nemen en te liefkozen — als hij het niet vergeet of er nog lust toe heeft — maar men moet met één oog over zijn schouder heenkijken naar de klok, of hij het halen kan. De koncentratie lijdt er onder, lieve automaat. Zo een man wenst de vrouw niet. De vrouw is immers als een bloem (hm) en bloemen bloeien en geuren het best en het liefst onder de zorgzame hand van een tuinier. Goede wil en twee maal een kwartier per dag zijn niet voldoende om een lieve vrouw te kweken. Wensen de mannen automaten te blijven dan kunnen wij automatische genegenheid geven, gekronometreerd zo nodig, want er zijn inderdaad geen domme vrouwen. Een automaat is een nuttig en praktisch ding, als het volledig zonder eigen wil werkt. Men houdt er niet van, zo'n ding te verliezen omdat het komfortabel is en het leven vergemakkelijkt. De konkluzie zou dan zijn : trouw met een automaat en dan is je leven verzekerd.

Tot zover ongeveer de gedachtengang van Duizendpoot. Wij denken dat ze een beetje cynisch is aangelegd, maar er steekt wel een grond van waarheid in. Misschien zal die automaat weer verdwijnen de dag dat de vierdagenweek er komt om over te gaan naar de driedagenweek. Ik ken seksegenoten die zullen verzuchten, in het jaar 2020: hadden we maar de mannensoort uit Grootmoederstijd !Mannen die niet de hele dag rond je hangen en op je vingers kijken. Zo zal het vermoedelijk altijd wat zijn.

DE BETOVERGROOTTIJD

Koken op gas of op elektriciteit was in betovergrootmoeders tijd natuurlijk nog niet aan de beurt. Er werd omslachtig gebraden en gekokkereld aan gemetselde fornuizen en op ijzeren driepotten die boven open vuren of smeulende asse werden geschoven.

Deze stand van zaken gaf *eene voornaeme Mevrouwe* die in 1767 « *De Volmaeckte Hollandsche Keuken-meyd* » te Amsterdam liet uitgeven, volgend recept in de pen : « *Daer het Vuur zekerlyck nadeelig voor de Schoonheyt der Vrouwen is, zal Yeder een toestaen en dat een goede Keukenmeyd komende te trouwen een goede Huyshouwster kan maecken zal Niemant ontkennen : om haer dan, door het behouden van haer Schoonheyt, schoon dagelyks voor het Vuur zynde, van haer wettige Pretensie te dien Opzighte niet te doen afzien, zoo zullen wy tot Besluyt haer een Geheym leeren om haer Schoonheyt te behouden. Te dien einde moeten zy het Kruym van witte Broot nemen, het geen men in Melck (Geite Melck ist best) laet weecken en in een Taerte Pan half gaer laet backen. Wryft dit zo kleyn als mogelyk is, weeckt dit in Melck daer Wit van zes Eyeren in geslagen is en wascht daer het Aengezight meede dat het Vel wit en zaght zal bewaeren* ».

Zoals u ziet : ook betovergrootmoeder kende de geheimen van een huidcrème ! En haar recept was beslist niet slechter dan veel waaraan wij vandaag heel wat geld besteden...

Miguel Cervantes, de schrijver van Don Quijote, schreef het reeds : « De slechtste verzoening is te verkiezen boven de beste scheiding ».

De gescheiden vrouw vandaag wordt niet meer zoals een eeuw geleden als een schurftig schaap bekeken. Het is zelfs zo, dat de justitie te haren opzichte — althans in de Verenigde Staten, bij ons is dat nog lang niet het geval — gunstiger staat dan tegenover de man. Maar sociaal wordt de gescheiden man nog steeds bevoordeligd. Uit vraaggesprekken met gescheiden vrouwen (en ook met weduwen) is gebleken, dat de vrienden van den huize na scheiding of overlijden voor 90 t. h. niet meer bij de vrouw over de vloer komen doch de ex-echtgenoot trouw blijven. Van de 10 t. h. die overblijven zijn het meestal mannen, die in de gescheiden vrouw plots een sex-aantrekkelijkheid hebben ontdekt, welk

GESCHEIDEN

gevoel ze voor de scheiding meestal kamoefleerden (al lopen niet alle vrouwen er in). De echtgenoten van gemeenschappelijke mannelijke vrienden van het ex-gezin staan wantrouwig tegenover gescheiden vrouwen, ook wanneer deze zich deftig gedragen en niet op verovering van mannen uit zijn. Statistieken kunnen slechts onderstrepen, dat de scheiding voor de vrouw pijnlijker is dan voor de man, die zich vlugger in schakelt in zijn nieuw leven en sociaal geen wonderdier wordt zoals de gescheiden vrouw. De meeste gescheiden vrouwen houden van hun eerste echt een frustratie over en moeten zich feitelijk barrikaderen willen ze niet beschouwd worden als wild, waarop de jacht is open verklaard.

Al bij al blijkt dat de scheiding als — valse — vorm van vrouwelijke emancipatie ook in deze « moderne tijd » slechter is dan een na te streven verzoening, zoals de vader van Don Quijote reeds zei.

Het paleis voor Schone Kunsten te Brussel biedt voor elk wat wils. Tot 14 februari kon men er bij drie zeer uiteenlopende tentoonstellingen terecht : « Kunst in de Fabriek », « Laureaten van de Jeune Peinture Belge » (dat is altijd een frankofoon geval geweest met slechts korte tijd Vlaamse jongeren, die spoedig voor de eer bedankten) en het 31e salon van de Marineschilders gaan bekijken. De Jeune Peinture heeft nauwelijks een week haar laureaten te kijk gesteld en dan haar matten opgerold. Het was een uitstalling van volmaakte overbodigheid, van slechte Op en Pop en we ontslaan ons dan ook van de plicht, meer over dit patologisch geval te vertellen. Het enige spektakel dat de Jeune Peinture met deze tentoonstelling bood kon men niet in de tentoongestelde « werken » vinden doch in de verenigde jury, welker leden om het populair te zeggen waarschijnlijk « een slag van de molen gekregen hadden ». Laten we dus ernstig zijn, « fabriekssfeer » ondergaan en zeelucht snuiven.

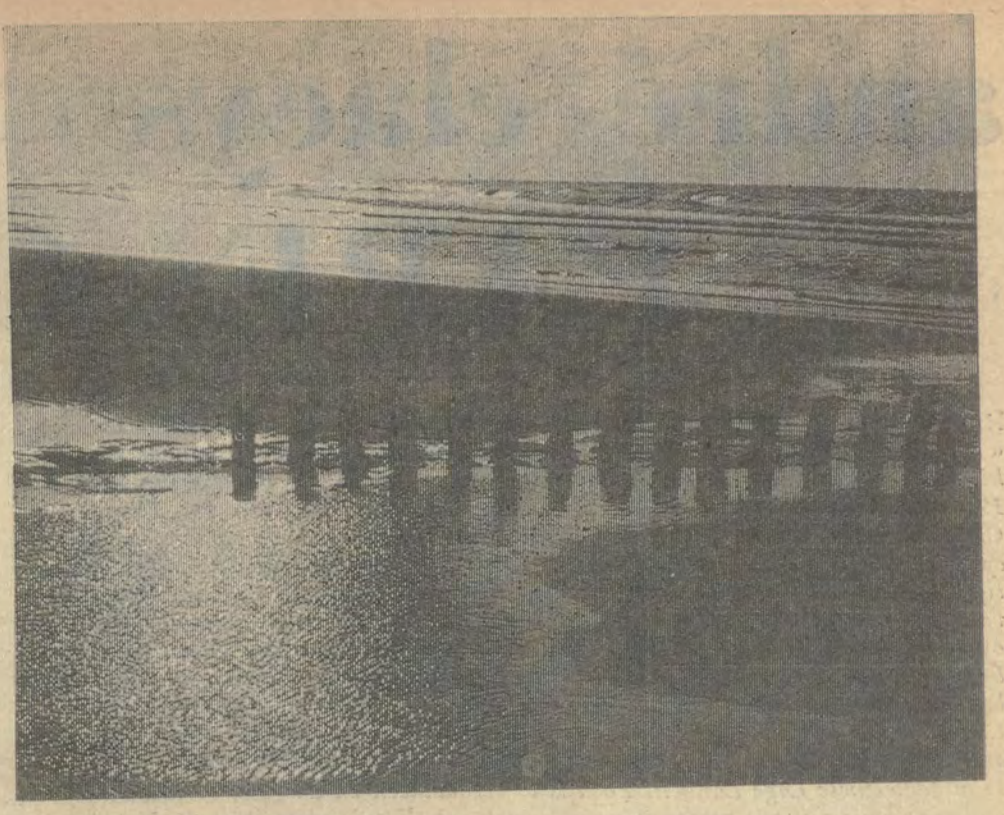

het loont niettemin de moeite deze vermoedelijk eenmalige direkte konfrontatie van moderne kunst en modern bedrijfsleven te gaan bekijken.

Een weinig verder stapt men in een andere wereld, voorbij een reuzegroot wandtapijt uit de kollektie Stuyvesant.

ZEESCHILDERS OP HET PALEIS

TWEE WERELDEN

Ons blad heeft onlangs een uitgebreide reportage gebracht over de Stuyvesantkollektie. Het is echter wel een belevenis in het Paleis voor Schone Kunsten eerst de tentoonstelling « Kunst in de Fabriek » te bezoeken en dan in de andere vleugel het salon der zeeschilders. Als men in de « fabriek » de ogen sluit en luistert naar de geluidsachtergrond, die de inrichters van deze expo erbij betrokken, dan zou men zich in een fabriek wanen, ware het niet dat het geluidsvolume toch zodanig werd afgezwakt dat het niet echt aandoet. De meestal abstrakte en informele panelen en doeken van de Stuyvesant-kollektie hangen boven grote foto-opnamen van machines en met de geluidsachtergrond heeft men toch min of meer een idee van de werkelijkheid in de Noordnederlandse fabriek, waar arbeiders en arbeidsters bijna op de voet de ontwikkeling van de moderne abstrakte richting in de beeldende kunsten kunnen volgen. Het blijkt dat sinds de fabrieksdirektie begon met deze vorm van kunstvoorlichting (die terzelfdertijd modern mecenaat genoemd wordt), het muzeumbezoek door het personeel en hun familie aanzienlijk gestegen is en dat de aankoop van modern werk — doorgaans van veel kleiner formaat en tegen een veel geringer prijs — eveneens in dit specifieke arbeidersmidden gestart is. Afgezien van de onmiskenbare vorm van moderne reklame die in een initiatief als de huidige tentoonstelling in het Paleis schuilt (gelukkig voor de inrichters is de sigarettenprijs voorlopig nog niet gestegen...) is het een boeiend experiment, ook omdat de tentoonstelling ontegensprekelijk blijkt geeft van eklektisme en van peil. Men kan redetwisten over het uiteindelijk rezultaat van een dergelijk initiatief en betreuren, dat alleen de non-figuratieve kunst genade blijkt te vinden in deze kollektie (afgevaardigde-beheerder Ollov beweert dat deze keuze door de arbeiders zelf werd opgedrongen, nadat men eerst figuratieve naast non-figuaratieve werken in de fabrieks-hallen had opgehangen; een bewering die we niet heel overtuigend achten)

Het 31e salon van de Belgische Marineschilders beantwoordt inderdaad qua strekking als qua sfeer geheel aan de klassieke voorstelling die men zich van een schilderijensalon pleegt te maken. Het kontrast is treffend, al staan we in de laatste zaal van dit salon, waar de meest progressieve deelnemers van dit overigens volmaakt traditioneel salon zich niet zo ver meer verwijderen van de abstrakten « uit de fabriek ».

EVENWICHTIG EN NOGAL BRAAF

Deze ondertitel kan misleidend zijn, want uit de inleiding van de katalogus, geschreven door Henry De Vos, spreekt de duidelijke wens van de inrichtende Belgische Maatschappij der Marineschilders de evolutie in de kunst niet te miskennen. Daarom schonk ze gelegenheid aan jongeren, hun werk in het kader van dit salon aan het publiek voor te stellen, met de medewerking der Akademieën voor Schone Kunsten van Brussel, Antwerpen en Bergen en van enkele genodigden. Men beperkte zich hierbij niet tot de schilderskunst alleen, ook de keramiek kreeg een plaats ingeruimd, w.o. we een werk aantroffen van de hier vorige week besproken jongere Hugo Heyens.

Niettemin ligt de klemtoon op het traditionele in dit salon. Daarmee wil niet gezegd zijn dat het salon peil mist. De scheepswerven van Rik Herman uit St. Jans Molenbeek hebben allure en stevige konstruktie, Ernest Van Hoorde uit Gent stelt een lichtvoetige vrouw met schelpen ten toon, Robert Buyle uit Oostduinkerke impressionistisch aandoende en koloristisch-sintetisch geziene Bretoense Vrouwen, Frans Minnaert uit Zandbergen (Ninove) huldigt een horizontalisme tegenover Désiré Haine uit Audergem die het van het vertikalisme moet hebben, Taf Wallet is o.a. met een mooi doek « Ruiters aan zee » vertegenwoordigd, Jacques Maes uit Brussel is een uitgesproken expressionist, Georgette Iserbyt ontpopt zich als een knappe koloriste, de « Avond op het strand » van René De Coninck uit Antwerpen is magisch-realistisch geladen, Somville Roger uit Tervuren is er met drie knappe tekeningen en een groot doek « Oostende-Vietnam » vertegenwoordigd. De jongeren hebben het trouwens doorgaans voorzien op kompozities van groot formaat en hier tekent zich duidelijk de scheiding der wegen tussen ouderen en jongeren af : de ouderen houden het doorgaans bij het klassiek opgevatte en geziene strand-, zee- of havengezicht, de jongeren betrekken simboliek en andere elementen in hun imaginaire voorstelling of beperkten zich tot een informele kleurenkompozitie, die nochtans suggestief door de vormbeweging en de kleur het begrip of beeld « zee » oproept. Zo is het werk van Joyce Hsi, Majo Aerts en Charles Szymkowier, allen uit Brussel. Met een soort fotografisch pointillisme neemt Jean Hoslet uit Bosvoorde een aparte plaats in dit salon in, evenals de enige beeldhouwer, Marc Macken uit Antwerpen met een voorontwerp en tekeningen.

Een werkelijke revelatie brengt dit salon niet. We missen er node het werk van Henri Victor Wolvens, toch een marineschilder bij uitstek, van een Rik Slabbinck die in zijn recente produktie enkele merkwaardige marines borstelde, van een zopas naar aanleiding van zijn 70ste verjaardag gevierde Rovert Geenens, oud-zeeman en in wiens pregnant surrealistisch oeuvre de zee direkt of via transpozitie een bijzondere plaats inneemt. Het werk van deze kunstenaars en nog een paar andere zou aan dit salon een veel reprezentatiever karakter en een hoger peil geschonken hebben. Nu is het alles bijeen een nog te braaf geval gebleven ondanks de lofwaardige inspanning, om de jongeren er bij te betrekken

R.C.

Tot 26 februari 1967.

TONEEL IN FRANS-VLAANDEREN

Onlangs werd in De Toerist en tevens in De Autotoerist (beide VTB-uitgaven) het verlangen uitgedrukt, in Frans-Vlaanderen zelf een opvoering van Vlaams toneel bij te wonen. Daartoe heeft men nu zondag 5 maart in De Moeren (Les Moëres) bij vriend-pastoor Verhaeverbeke de kans om 19 uur 30 zeer stipt. In groep doch met eigen wagen wordt naar De Moeren gereden met volgend programma : 19 uur 30 bijwonen van de voorstelling « Begin met Eva » door het Vlaams Teater van Westouter, waarna bij de « kerke-koster » (typisch Frans-Vlaams estaminet) een stukje wordt gegeten (frites, roti, salade, brood en kaas als dessert) en ten slotte onder het drinken van de fine-fleur van de Franse dranken verbroedering met de toneelgroep. De prijs daarvan bedraagt slechts 100 fr., onmiddellijk te storten op postrekening nr. 5823.00 van de h. Eli E. Balduck, Zonnebeke, lid van het komitee voor Frans Vlaanderen. Latere schikkingen volgen persoonlijk aan de inschrijvers.

Over « Begin met Eva » schreef het maandblad « Semence » niets dan lof. Onder andere over de opvoering : « pièce très belle et interpretée par les acteurs avec éclat et dans la finesse de notre lange flamande » en « c'est donc avec plaisir que nous reverrons et que nous les écouterons dans leur flamand pittoresque, notre vieux flamand, celui de nos aïeux, langue profonde, mystique même, rendant avec un sens si juste la réalité des choses ». («Semence » november 1966 en februari 1967).

In Frans-Vlaanderen staat men doorgaans opener tegenover uitingen van de Nederlandse kultuur en behoort bij vb. de Leeuwevlag tot de officiële be vlaggingsuitrusting. Niettemin voert Parijs er een strak centralistische politiek, met uitsluiting van alle rechten voor het Nederlands, waarvan o.a. het onderwijs in de scholen niet geduld wordt. Onze vrienden van « over de schreve » strijden er in de achterhoede. Het zal van Vlaanderen zelf afhangen of deze achterhoede misschien toch niet in een voorhoede zal veranderen. Daarom dienen wij alle uitingen van Nederlandse kultuur in het aloude Vlaamse land te steunen.

andré claeys
PAPE CLAUS

André Claeys, de schrijver van « Pape Claus », debuteerde met de Kongo-roman « Het duistere Rijk » in 1963. Het boek getuigde voor het talent van de auteur : hij kreeg er vorig jaar de driejaarlijkse prijs voor Afrikaanse letterkunde voor. In 1964 verscheen opnieuw een Kongo-roman van zijn hand : « De Zonen van Cham ». « Het duistere Rijk » deed enigszins denken aan de romans van Bergeyck, die wij destijds hier bespraken. Claeys probeerde, evenals Bergeyck, een tipje op te lichten van de sluier die voor ons de negerziel en de negermentaliteit verbergt. Lag het verhaal van zijn eerste roman nog buiten de aktualiteit der onafhankelijkheid en haar gevolgen, dan plaatste « De zonen van Cham » de problematiek van de negerpsyche in al haar komplexiteit en primitieve onberekenbaarheid in de aktueler situatie der « dipenda ».
Claeys' derde roman « Pape Claus » speelt zich af in een andere tijd en op een andere plaats. Hoewel niet nader aangeduid, kunnen wij het verhaal situeren in de middeleeuwse Lage Landen. Toch is de verhaalkern én de geest verwant met de vorige romans : alleen getransponeerd zowel wat tijd als plaats betreft. Het demonische en magische van de Centraal-Afrikaanse brousse van nu vertoont verwantschap met een nog door demonisch despotisme, heidense magie en kristelijk bijgeloof getekende periode zoals wij die kennen uit ons Halewijn-lied.

Twee figuren beheersen dit verhaal : Pape Claus, een student uit het Zuiden die tijdens een gevecht een kameraad heeft gedood en als lekebroeder in een klooster onderdak zocht — en Gilles, de heer van Klitevoorde, die de streek tiranizeert. De heer van Klitevoorde haalt Claus over, het priesterschap te aanvaarden en pastoor te worden in een slecht befaamd kustdorp, 't Schuyttegat.

Met de komst van een derde personage — een meisje dat Claus redt na een overval van strandjutters — neemt het konflikt een aanvang. Hij neemt haar op en doet haar voor zijn zuster doorgaan. Zij wordt door Klitevoorde verkracht en tussen haar en Claus ontstaat een liefdesverhouding...

Wanneer het kind van Klitevoorde dat haar geboren is, in het bos een ree schiet, wordt hij door de heer doodgegeseld. De vrouw die de waarheid openbaart en hem verwijt dat hij zijn eigen kind heeft vermoord, wordt eveneens uit de weg geruimd. Claus zint op wraak : een aanslag mislukt. Nu roept hij de duivel ter hulp. Klitevoorde vlucht gekwetst in de kerk, terwijl soldaten hem vervolgen. Nu meent Claus zijn uur geslagen : de machteloze Klitevoorde echter, verteerd door wroeging, wenst zijn biecht te spreken. Het is tenslotte de liefde die overwint : Claus geeft de vrouwen- en kindermoordenaar de absolutie in de brandende kerk, waarin hijzelf zal ondergaan.

Wij wezen reeds op het paralleel met de Kongo-romans : daar als in dit boek is het kristendom vaak maar alleen een formalisme, dat nog heidense magie en bijgeloof dekt. In «De Zonen van Cham» laat Claeys een oude missionaris zeggen : « ik heb hier tienduizend ingeschreven kristenen : daarvan zijn er misschien tien kristenen ». Met de opgang der mensheid uit de primitieve status naar kultuur en beschaving zou ook zijn religieuse opvatting naar een zuiverder, van formalisme ontdane vorm groeien, zouden oude vooroordelen en vormen wegvallen voor een volkomener want zuiverder religioziteit.

In hoeverre is dit objektief juist ? Wanneer in een van zijn romans Claeys laat zeggen dat de wereld in Kristus' tijd kultureel en wijsgerig voor zijn boodschap was voorbereid en dat het Afrika van nu dat niét is, dan schuilt daar zeker een kern van waarheid in. Maar elke tijd heeft zijn kristendom gehad, met zijn eigen specifieke uitwassen.

Heeft de onze, de post-conciliaire, er misschien geen ? Men maakt de vrome bondieuserie der voorbije decennia belachelijk, maar wat zullen komende generaties niet zeggen over het beeldstormende proselytisme, de « personenkultus » en het manifestatie-katolicisme van heden ?

Maar dit probleem, dat de roman indirekt oproept, is slechts bijkomstig in het verhaal. Essentieel is de eeuwige strijd tussen goed en kwaad. Er is een personage dat a.h.w. het boze inkarneert. Daartegenover staat geen belichaming van het goede als dusdanig; wél van een mens met goed en kwaad worstelend in hem, een worsteling die tot op het laatste ogenblik onbeslist blijft om dan uiteindelijk de liefde te doen triomferen. Hiermede is een zwart-wit schildering, die steeds een gevaar is bij zulk een tema, ontlopen. De mensen hebben alle hun duivel en hun engel in zich : het hele leven door blijft de strijd duren. De middeleeuwse voorstelling ervan kan nu kinderlijk lijken, maar beantwoordt niettemin aan een menselijke realiteit.

Er is nog veel in dit boek wat aanleiding zou kunnen geven tot verder uitdiepen der problematiek. Maar een roman is méér dan inhoud, méér dan de uiteenzetting van een probleem — weze dit van religieuze, sociale of individuële aard — in verhaalvorm. Er komen ook een aantal technische eisen aan te pas en hierin heeft Claeys voorzeker zijn talent bewezen. Er is vooreerst het aan de Pillecijn herinnerend sfeerscheppend vermogen : in de korte hoofdstukken weet schrijver het verhaal voort te drijven tot de klimax, daarbij de hallucinante achtergrond en het dreigend decorum van een door misdaad en kwaad bezochte menselijke gemeenschap tekenend. Het bijna filmische opeenvolgen der beelden rukt het verhaal voort tot het einde; de tragische bevrijding. Dit doet — met sfeer en verhaal — denken aan sommige films van Bergmann : er zijn scènes in dit boek die aan « De Maagdenbron » herinneren.

« Pape Claus » getuigt van Claeys' literair talent : van de ernst waarmee hij een zeer moeilijke problematiek benadert. Deze ernst steekt schril af tegen de pseudo-probleempjes van sommige moderne romans waarin wat anti-sociaal protest doorweven met sexuele puberteitsbranie als « uitdrukking van de tijdsgeest » wordt voorgesteld. Claeys heeft daarenboven qua taal — die in haar nuchterheid soepel en warm blijft — ook daar niets te leren. Het probleem dat hij behandelt zou — zelfs beperkt tot de nu in de handeling betrokken figuren — naast sommige werken uit de wereldliteratuur mogen staan — en ik denk hier aan Sigrid Undset — indien het in een grotere dimensie geplaatst werd en een groter epische stroming kreeg.

« Pape Claus » is echter onbetwistbaar een schoon en sterk boek, ook zuiver literair gezien. Wie met zijn derde roman reeds dergelijk peil bereikt, bezit het talent om in onze roman-literatuur een waardevolle plaats in te nemen.

André Claeys : « Pape Claus » - geb. 165 fr. Boekengilde De Clauwaert, Martelarenlaan 275, Kessel-Lo. Voor-inteken-prijs : 90 fr.

In het « Petit Palais » te Parijs gaat binnenkort een tentoonstelling over Egyptische kunst. Heel wat precieuze voorwerpen zijn reeds vanuit Kaïro in de Franse hoofdstad aangekomen. De foto : een der pronkstukken, het dodenmasker van Toet-Ank-Amon, wordt uitgepakt. Of de « vloek der farao's » nu ook op de jongens van de uitpakdienst zal rusten ?

FONOPLATEN

Wij willen u vandaag twee hoogtepunten voorstellen in de klassiek-romantische koncerten, die beide ook op muziekhistorisch gebied een grote rol hebben gespeeld door vernieuwing gebracht te hebben in de traditionele opvattingen.

BEETHOVEN : 3de KLAVIERCONCERT

Dit concerto uit 1800 werd door Beethoven geschreven toen hij zelf als pianovirtuoos optrad. Hij vertolkte trouwens de eerste uitvoering op 5 april 1803. Het valt dan ook te begrijpen dat het hier gaat om een tipisch virtuoos koncert voor klavier en orkest.

Nochtans staat men hier voor een keerpunt. En wel op de eerste plaats voor Beethoven zelf : zijn eerste twee klavierkoncerten hebben een losse en luchtige toon, lichte orkestratie, vrolijke motieven.

Het derde, in c klein geschreven, bezit van de eerste maten af een totaal andere kleur. Ernstige dramatiek en sterke karaktertekening worden door de solist samen met het orkest tot uiting gebracht.

Samen met het orkest : dit betekent het tweede keerpunt in de muziekgeschiedenis. Het gaat hier niet langer om een solist die afwisselend met het orkest speelt : ze hebben beide evenveel belang gekregen en moeten samen als een eenheid werken. Het is de negentiende tegenover de achttiende eeuw !

De hartstochtelijke stijl is tipisch Beethoven : zelfs het beroemde rondo (3de beweging) is waardig en krachtig. De toets van Cor de Groot, die samen met het Wiener Symphoniker onder leiding van Willem Van Otterloo het werk vertolkt, onderstreept op de juiste wijze deze eigenschappen.

Op dezelfde plaat (van uitstekende mono-kwaliteit en lange duur) werd nog de korte Koorfantazie opus 80 opgenomen door het Weense Staatsoperakoor, waarin de voorafspiegeling van het slotkoor uit de negende symfonie onmiskenbaar is.

Philips : Fontanareeks nr. 695.064 KL (prijs 139 fr.).

BRAHMS : VIOOLCONCERT OP. 77.

Dit lange concerto vond bij het begin (1878) sterke weerstand bij de violisten, die het een concerto tegen de viool noemden in plaats van voor viool. De grote scheidsrechter die de tijd is heeft hierin zulke grote verandering gebracht, dat het werk nu een der meest gespeelde vioolstukken is geworden. Elke virtuoos houdt er van, als een der hoogtepunten van de vioolliteratuur. Ook de virtuoos die David Oistrakh is en die samen met het Russisch radio-symfonieorkest een grootse vertolking brengt (Concert Hall nr. M. 2287).

De eerste beweging (allegro ma non troppo) is de langste en de meest doordachte : drie hoofdtema's worden er ontwikkeld op een wijze die de grootste vingervaardigheid van de uitvoerder vereist. De tweede beweging (adagio) is eenvoudig maar, mede door het prachtig lied van de hobo, blijft het dagen in de oren naklinken. Het laatste allegro ten slotte is een meeslepende Hongaarse dans die zijn zigeunerafkomst duidelijk laat horen.

Brahm's vioolconcerto vormt een enige kans voor een romantisch violist om zich totaal uit te leven en al zijn kunnen ten toon te spreiden. Door de volledige integratie van de solist in het orkest is het werk ook van enorme betekenis geweest in de ontwikkeling der koncertmuziek.

Te verkrijgen tegen 168 fr. te Brussel 9, Lecharlierlaan 85, of in de Nieuwe Gaanderij te Antwerpen.

STEF.

TV - TV - TV - TV : TV - TV - TV - TV - T

monpti

De bekende Duitse filmregisseur Helmut Käutner, auteur van films als « Bildnis einer Unbekannten », « Die letzte Brücke », « Ludwig II », « Des Teufels General », « Himmel ohne Sterne », « Der Hauptmann von Köpenick » en vele andere mooie films, heeft aan dit jeugddrama naar de roman van Gabor von Vaszary een lichte Franse toets weten te geven en de liefdesgeschiedenis van twee jonge eenzame mensen in een zonnig-weemoedige herinnering opgeroepen.

Het verhaal met in de hoofdrollen Romy Schneider en Horst Buchhulz speelt te Parijs en de regisseur maakte gretig gebruik van de originele beelden die de Franse hoofdstad hem bood. (Woensdag 22 februari - 20 u 25 - Brussel Ned.).

terugweg afgesneden

« Moving on » is een bikkelhard televisiespel van Bill Meilen, in beeld gebracht voor de B.B.C.-kamera's door Brian Parker. In de hoofdrollen David Collings (Taffy Thomas) en Peter Jeffrey (Tucker).

Het speelt zich af in 1952. De oorlog in Korea loopt ten einde. Een Britse legereenheid wordt van het front weggehaald voor een rustperiode. De jongens worden uitbundig en halen allerlei gekke streken uit. Taffy Thomas, brancardier, grijpt een machinegeweer en richt het op zijn vriend. Iedereen proest het uit. Doch Thomas struikelt en er gaat een schot af : zijn vriend stort neer. Dood. De krijgsraad veroordeelt Thomas tot zes maanden strafkompagnie en hij wordt naar een militaire gevangenis gestuurd in Japan. Daar komt hij terecht bij sergeant Tucker, een echte bullebak met een zonderling gevoel voor gerechtigheid. Tucker is ervan overtuigd dat Thomas niet toevallig een schot heeft gelost op zijn vriend. (Vrijdag 24 februari - 20 u 25 - Brussel Ned.).

volkskoncert

In de regie door Mark Liebrecht koncerteert zondag het Symfonieorkest van de B.R.T. voor de kamera's. Dirigent is Frederik Devreese en de cellist Edmond Daeyens is de solist in het driedelig cellokoncerto van Antonin Dvorak.

Zondag vertolkt deze virtuoos het cellokoncerto in b, op. 104 van de beroemde Tsjechische komponist Antonin Dvorak, waarvan de muziekliefhebbers ongetwijfeld zijn symfonie nr 5 «De nieuwe wereld» en zijn Slavische rhapsodies kennen.

Adagio vieren de zangerige lijnen hoogtij. In het middengedeelte hiervan wordt bijna letterlijk een van zijn liederen geciteerd. Hoewel het laatste deel, een rondo, nog in mineurtoon begint, drukt het toch duidelijk de vreugde uit over de naderende terugkeer naar zijn vaderland. Het is alsof zijn vondsten in deze finale steeds meer thuiskleur krijgen. Vooral het tweede alternatief (in het rondo worden de hoofdgegevens telkens door andere thema's afgewisseld) is van een typisch boheems karakter en de eindindruk van deze finale is er een van vreugde en levenslust. (Zondag 19 februari - 16 u 50 - Brussel Ned.).

het probleem van de vrijstijdsbesteding

« The Challenge of Leisure » is een dokumentaire van John Morgan en Reval Guest uit de B.B.C.-reeks « Report from Britain » rond de vraag « Wat zullen wij doen met onze vrije tijd als de huidige 40-urige arbeidsweek door de voortschrijdende automatisering een 20-urige werkweek zal geworden zijn ? ». (Woensdag 22 februari - 22 u 00 - Brussel Ned.).

zo begint het leven

« Sä börjar livet » is een Zweedse dokumentaire van Claes Wirsen en Bernt Bernholm over het verloop van de zwangerschap, van de bevruchting tot de geboorte, gebasseerd op de wereldbekende kleurenfoto's van Lennart Nilsson. Deze bijdrage van de Zweedse televizie tot de Italiaprijs 1966, werd bekroond met de UNESCO-prijs. (Vrijdag 24 februari - 21 u 55 - Brussel Ned.).

« Monpti » : speelfilm van Helmuth Kautner, met Romy Schneider en Horst Buchholz - voor volwassenen (Brussel Ned., woensdag 22 februari, 20 u 25).

Onze selectie

ZATERDAG 18 FEBRUARI
19 u 30 Brussel Ned.
Speurtocht door de Venen (Zesde van een serie-natuur- en dierenfilms van Theo Kubiak en Dr. Besch - programma van de N.D.R.-Hamburg).
20 u 25 Brussel Ned.
Spelevaren (Een spelprogramma met quiz en variété).
21 u 40 Brussel Ned.
Echo.

ZONDAG 19 FEBRUARI
20 u 45 Frankrijk I
Le sang à la tête (Film van Gilles Grangier naar de roman van Georges Simenon, met Jean Gabin).

MAANDAG 20 FEBRUARI
20 u 50 Brussel Ned.
Van toen en nu (70 jaar kleinkunst in Vlaanderen en Nederland (hoofdstuk IV) een reeks uitzendingen van Wim Ibo en Rik Gyles m.m.v. cabaretartiesten uit Noord en Zuid).
21 u 35 Nederland I
Film over hulp aan onderontwikkelde landen.

DINSDAG 21 FEBRUARI
20 u 25 Brussel Ned.
Beschuldigde, sta op ! (De zaak Steinmann-Van den Wouwer).

WOENSDAG 22 FEB.
20 u 25 Brussel Ned.
Monpti (Speelfilm van de bekende Duitse filmregisseur Helmut Kautner, auteur van films als « Bildnis einer Undekannten », « Die letzte Brücke », « Ludwig II », « Des Teufels General », « Himmel ohne Sterne », « Der Hauptmann van Köpenick »).
22 u 00 Brussel Ned.
Het probleem van de vrijetijdsbesteding (The Challenge of Leisure - een dokumentaire van John Morgan en Revel Guest uit de B.B.C.-reeks « Report from Britain »).

DONDERDAG 23 FEB.
20 u 50 Brussel Ned.
Wetenschap en gerecht (De wetenschap in dienst van het gerecht).
22 u 00 Duitsland I
Meine feder ins Waffenverzeichnis (Revolutionaire kunst in Rusland - Bericht van Edith Scholz, uit de reeks « Ost und West »).

VRIJDAG 24 FEBRUARI
21 u 50 Brussel Ned.
Zo begint het leven (Sa börjar livet - een dokumentaire van Claes Wirsen en Bernt Bernholm).
22 u 30 Duitsland I
Der Vater (Treurspel van August Strindberg, met Paul Dahlke, Ruth Hausmeister, Brigitte Skay, Hermann Lenschau, Helmut Peine, Ida Ehre, Kurt Postel).

Vlaamse T.V.

ZATERDAG 18 FEBRUARI

16.00 : Volksuniversiteit — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luceat, katholiek-godsdienstige uitzending — 19.30 : Speurtocht door de Venen — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Spelevaren — 21.40 : Echo — 22.10 : De man van U.N.C.L.E. 28e afl. : In het hoge Noorden — 23.00 : TV-nieuws.

ZONDAG 19 FEBRUARI

11.00 : Israëlitisch-godsdienstige uitzending — 14.50 : Cyclo-cross. Rechtstreekse reportage van de wereldkampioenschappen veldrijden voor beroepsrenners verreden te Allmend-Brunau (ZÜrich) — 16.00 : Velvet (15e afl.) — 16.25 : Het grote avontuur : Het dierenparadijs, exploratiefilm — 16.50 : Volksconcert door het Symfonieorkest van de B.R.T. — 18.35 : Klein, klein kleutertje — 18.55 : De grote reis, avonturenfilm voor de jeugd — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Zien naar Jozefien (V) met Jo Leemans, Ann Christy, Adamo, The Paramounts — 21.25 : Première-magazine — 22.15 : TV-nieuws.

MAANDAG 20 FEBRUARI

41.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Teletaalles : Frans — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Het dappere vijftal. 2e episode : De achtervolging in het woud — 19.17 : Tienerklanken — 19.45 : Openbaar kunstbezit « St.-Pieter » door Artus Quellinus de Oude (1609-1668) — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Mensen in wanhoop, een politieverhaal van Francis Durbridge. Vijfde en laatste episode — 20.50 : Van toen tot nu. 70 jaar kleinkunst in Vlaanderen en Nederland (oHofdstuk IV) — 21.30 : Pallieter — 22.15 : Gastprogramma. De liberale gedachte en actie — 22.45 : TV-nieuws.

DINSDAG 21 FEBRUARI

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Flipper. 40e afl. : Flippers vriendinnetpe (deel 1) — 19.25 : Jeugd zonder grenzen — 19.40 : Kwart-Eefje — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Beschuldigde, sta op ! De zaak Steinmann-Van den Wouwer — 22.00 : Orgelconcert in de Gotische zaal van het Brugse stadhuis door de organisten Kamiel d'Hooghe en Albert De Klerk — 22.35 : TV-nieuws.

WOENSDAG 22 FEB.

17.00 : Televisum — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Wie weet, wint, spelprogramma voor de jeugd — 19.30 : Te voet. Vandaag : Tussen Samber en Maas — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Speelfilm : Monpti, dramatische komedie van Helmut Käutner met Romy Schneider en Horst Bucholz — 22.00 : Het probleem van de vrijetijdsbesteding, een documentaire van John Morgan en Revel Guest — 22.30 : TV-nieuws.

DONDERDAG 23 FEB.

14.05 : Schooltelevisie — 18.25 : Teletaalles : Frans — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Flipper. 41e afl. : Flippers vriendinnetje (deel 2 — 19.25 : Tienerklanken — 19.55 : Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : De Dick van Dyke-show. 33e afl.: Mis dat tv-programma niet ! — 20.50 : Strijd tegen de misdaad. De wetenschap in dienst van het gerecht — 21.40 : Première — 22.10 : Vergeet niet te lezen — 22.40 : TV-nieuws.

VRIJDAG 24 FEBRUARI

18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Filmmuseum van de schaterlach. Een brave jongen, filmklucht — 19.15 : De wereld is klein. Stroomaf op de Darling — 19.40 : Zoeklicht — 19.55 : De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Moving on (Terugweg afgesneden), tv-spel door Bill Meilen — 21.45 : TV-nieuws — 21.55 : Zo begint het leven (Sa börjar livet), een documentaire van Claes Wirsen en Bernt Bernholm — 22.25 tot 23.00 : Basketball. Reportage van de tweede helft van de wedstrijd R.C. Mechelen-Ljubljana.

TOERISME

VLAAMSE KUST IS 99 % VAN BELGISCH TOERISME !

Statistieken zijn altijd leerrijk en al kan men met cijfers doen wat men wil, voor de toeristische cijfers in ons land gaat dat niet. Het verslagboek van het kommissariaat - generaal voor toerisme over 1965, dat zopas verscheen, leert ons dat op overtuigende wijze. Uit de statistische gegevens blijkt inderdaad dat praktisch 99 t. h. van de overnachtingen in gans het land gekoncentreerd is aan de Vlaamse kust ! In 1965 werden 895.000 overnachtingen geboekt, waarvan eventjes 884.000 aan de kust alleen of 99 t. h. ! In 1964 bedroeg dit algemeen cijfer 878.000 en in 1963 916.000 (dat was inderdaad met een « long hot summer » een rekordjaar). De jaarlijkse gemiddelde stijging bedraagt 4,5 t. h. Tegenover 1964 won de kust 60.000 overnachtingen bij in 1965, de Kempen 36.000 (meer en meer in trek bij mensen, die werkelijk eens willen uitrusten) terwijl de Ardennen en de Maasstreek 79.000 overnachtingen verloren.

Als we per klienteel de statistiek nagaan zien we dat het aantal Belgische overnachtingen in 1965 tot 635.000 eenheden opliep (4,6 t. h.) tegen 417.000 (3,1 t. h.) in 1964. De winstmarge voor de kust is hoger dan voor gans het land. Drie verliesposten : de kunststeden, Ardennen-Maas en andere streken. De voorkeur van de Belgen voor de kust komt dus elk jaar sterker naar voor.

Terloops weze hier aangestipt, dat de brutocijfers voor 1966 een zelfde tendens vertonen, zodat het zogenaamde argument « vernederlandsing van de kust zal de Brussels-Waalse klientele verjagen » een flop van belang is. Meteen zijn de Brussels-Noordfranse agitators tegen de Vlaamse kust er aan voor hun moeite.

Qua buitenlands klienteel liep het aantal overnachtingen in 1965 terug tegenover 1964 : de aangroei bedroeg 259.000 of 5 t. h. tegenover 461.000 of 9,8 t. h. in 1964 en 444.000 in 1963.

Er werden echter in 1965 voor het eerst meer overnachtingen van buitenlanders aan de kust geboekt dan in de kunststeden. De verhoudingen zijn : kust 44,5 t. h., kunststeden 42,7 t. h.,Ardennen-Maas 6,8 t. h., Kempen 1,1 t. h. en andere streken 4,9 t. h. De kust nam 73 t. h. van de totale stijging voor haar rekening. Onder de landen, die steeds meer toeristen aan België (Vlaamse Kust) leveren zijn er Frankrijk, West-Duitsland, in mindere mate Nederland terwijl het toeristisch bezoek uit Engeland reeds in 1965 trager aangroeide om in 1966 naar achteruitgang over te schakelen.

KALENDER

** 25 februari tot 5 maart : Eeuwfeestpaleizen - Vakantiesalon - Internationaal Rogiercentrum : Tuinsalon.*
** Tot 26 februari - Brussel - Tentoonstelling « Schilders der Zee » in het Paleis voor Schone Kunsten.*
** Tot 24 februari : Brussel : 4e Internationaal Festival van de Wetenschappelijke en Technische Film in de Vrije Universiteit v. Brussel.*
** Tot 28 februari : Brussel - Tentoonstelling Suzanne Van Damme in het Paleis voor Schone Kunsten.*

Wij sport

vlaams nationaal

Scheidsrechters en T.V.

Scheidsrechters zijn fotogenieke jongens... Dat hebben de T.V.-kijkers kunnen ondervinden. De heer Hauben die een mooi stukje bewegingsplastiek ten beste heeft gegeven tijdens de wedstrijd Anderlecht-Antwerp, schijnt over twee maten en evenveel gewichten te beschikken. Deze heer schreef prompt Goris op het boekje, doch de Anderlecht-belhamel Plaskie ging voor liefst vier « vuile » fouten er niet op. De gekwetste Van de Velde, die vervangen moest worden door Renier, moest ogenblikkelijk van het veld, alhoewel zijn vervanger nog niet op het plein stond. Hauben dulde geen onderbreking. Het had eens een Anderlechtspeler moeten zijn...

40 jaar worstelen te Burcht

Te Burcht bij Antwerpen worden op zaterdag 18 februari de provinciale eerste klasse kampioenschappen worstelen betwist. Dit naar aanleiding van het veertigjarig bestaan van de lokale klub « Riekens Worstelklub Burcht ». Deze vereniging, die over een pleiade uitstekende jongeren beschikt, heeft zich altijd tot doel gesteld met de middelen waarover ze beschikt, het worstelen in al zijn vormen tot het grote publiek te brengen. We hopen voor deze sympatieke klub dat hun inrichting een suksesvolle onderneming moge worden.

Besluitloze Scheidsrechters

Scheidsrechter Goovaerts bijvoorbeeld, die de wedstrijd Antwerp-Gantoise leidde, liet blijken dat het gepresteerde spel van Gantoise en ook van Antwerp boven zijn petje ging. Gevolg: heibel op het veld en na de wedstrijd. De KBVB bewijst ons scheidsrechterskorps een zeer slechte dienst door de wedstrijden te laten leiden door mensen die nog wat « groen » in het vak zijn. Het gaat immers niet op, dat scheidsrechters van amper dertig en met weinig ervaring topwedstrijden leiden. Maar bij de KBVB is alles mogelijk !

Wij zijn de laatsten om een scheidsrechter te veroordelen. Maar tegenwoordig loopt het in onze voetbalwereld beslist de spuigaten uit. Verschillende scheidsrechters zijn door hun lakse en onverschillige houding daarvan onrechtstreeks de oorzaak.

De nieuwe koudegolf vestigt de aandacht weer even op de wintersporten. In Zwitserland wordt er gezeild met de slede; snelheden tot 100 km per uur zijn daarbij geen uitzondering.

butterfly doet aan sport

Er zijn geen amateurs meer in de sport, is een algemeen gemaakte vaststelling. In West-Europa worden in de meeste sporttakken « werknemers te werk gesteld » tegen hoge gagen. In de Sovjet-Unie zijn de meeste sportbeoefenaars op hoog vlak regelrechte staatsambtenaren of bekleden ze een hoge militaire rang, in de Verenigde Staten zijn ze bijna allemaal « student », ook als ze zelden of nooit het klaslokaal betreden. In het Verre Oosten zou men nu van industriesport kunnen spreken. Een treffend voorbeeld daarvan is de ontwikkeling van de volleyball in Japan, vrouwelijke tak. Sinds volleyball een olympisch erkende sport is, spant Japan zich terdege in, om de topklasse te bereiken. In 1960 werden de Japanse volleyballspeelsters tweede in het wereldkampioenschap na Rusland Vandaag zijn ze wereldkampioen.

PRUISISCHE DRILL

Deze opgang danken ze aan hun sisteem, een mengeling van Pruisische drill en kollektieve inspanning in het kader van het bedrijfsleven. In Japan neemt de industrie het sportmecenaat van de staat in de Sovjet-Unie of van de universiteit in de States over. De Japanse trainer Hirofumi Diamatsu, 46, burochef van een textielfabriek in Kaizuka bij Osaka, koos uit 1242 Japanse meisjes, die in zijn firma werkten, 16 van de beste Volleyball-beoefenaars uit. Een half uur na werktijd begint de ijzerharde training soms urenlang. Het is Diamatsu vooral te doen, om de springkapaciteit van de doorgaans kleine Japanse vrouw, een handikap tegenover de grotere Westerse rivalen, te verhogen. Dat gaat gepaard met oefeningen waarbij niet het minst rekening met rizikos wordt gehouden. Haast na iedere oefening moeten enkele meisjes wegens verwondingen, spierscheuren of verrekkingen in het bedrijfsziekenhuis opgenomen worden. Deze training wordt 6 dagen per week en gedurende gans het jaar volgehouden (51 weken). Bovendien brengen de meisjes de nacht door in een slaapzaal van de firma. Uit deze fabrieksmeisjes kwam ten slotte de nationale vrouwelijke volleyballploeg te voorschijn, die in '62 wereldkampioen werd. In 1964 werden de meisjes met een gemiddelde van 14 : 1 olympische kampioenen.

Deze training nam spartaanse allures aan, toen de trainer een van de topvedetten uit deze ploeg, de 33-jarige kapitein Masae Kasai voor de keus stelde, kapitein en lid van de ploeg te blijven of haar verloving te verbreken. De jonge vrouw verkoos in de ploeg te blijven en de liefde te laten voor wat ze was... Een uitlating uit de mond van deze volleyballvedette als de volgende is dan ook niet verwonderlijk : « We hebben geen ervaring in het verliezen, we moeten eenvoudig winnen ». Slechts één keer verloren de Japanse volley-amazonen het pleit, en dan nog uitgerekend tegen een Chinese ploeg. Er was echter een voldoende verontschuldiging: een zeer incidentenrijke en vermoeiende reis. Behalve deze ene nederlaag overwonnen de Japanse virtuozen in alle 300 wedstrijden, die ze sinds het ontstaan van de Diamatsu-ploeg leverden.

VAARWEL GEISHA...

Volleyball werd « uitgevonden » in 1895 door de Amerikaanse leraar William G. Morgan. Hij wou studenten, die een te zittend leven leiden, aan beweging helpen. Vandaag beoefenen niet minder dan 75 miljoen mensen deze sport, die vooral na de tweede wereldoorlog een fabelachtige uitbreiding nam. De bekendste volleyballbeoefenaar in Duitsland is niemand minder dan de grote baas van Oost-Duitsland, Walter Ulbricht Tot 1964 waren de Russische volleyballspeelsters onbetwiste wereldkampioenen. Sinds de vorige Olympiade werden ze echter onttroond door de « Pruisen van het Oosten », die wonderlijk genoeg nog niet zo lang geleden als Geisha's de kunst van het behagen beheersten als geen andere vrouwen ter wereld. Maar de Geisha verdwijnt uit Japan. In de plaats daarvan is de moderne sportvrouw naar voor getreden. Indien de vrouwelijke emancipatie — oppervlakkig bekeken — nog moest bewezen worden, dan hebben deze Japanse meisjes op overtuigende wijze het « slotbewijs » ervan gebracht. Qua sporten andere prestatie inderdaad uniek !

BRUSSEL,
STAD ZONDER GEZICHT

Binnen enkele weken verschijnt een nieuwe brosjure over Brussel, een beschrijving van de samenstellende delen van de Brusselse bevolking, van hun verhoudingen onderling en van hun reakties tegenover Vlaanderen en Wallonië. Voor deze brosjure « Brussel, stad zonder gezicht », schreef senator Wim Jorissen een inleiding.

De brosjure kan van nu af aan besteld worden tegen de prijs van 30 fr door storting op giro 54.45..46 van W. Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen.

KOOP

BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Grote keus :
GLAZEN en MONTUREN.
Gratis voor verzekerden.
Herstellingen in eigen werkhuis.

Walter ROLAND
— Gediplomeerd Optieker —
Kerkstraat, 58 — Antwerpen
(Let a.u.b. op het huisnummer !)
Telefoon : 35.86.62
10 % korting op vertoon dezer.

LB .102

ATK v.z.w.

Vereniging voor Arbeidsveiligheid door Techniek en Kontrole. - Erkend bij M.B. v. 22/2/62.

Het
VLAAMS KEURINGSORGANISME
voor de officiële kontroles van :
— uw stoomketel ;
— uw kranen, liften e.d. ;
— uw zwierder ;
— uw elektrische installatie.
RIJMENAMSESTEENWEG 109,
BONHEIDEN — Bij Mechelen.
Telefoon : (015) 526.77.

—

Agenten over GANS VLAANDEREN.

LB 101

PERZISCHE TAPIJTEN

FA L. LUYTEN

Trooststraat 12

(Gemeenteplein)

Edegem. Tel. 03/53.05.71

LB 104

DORTMUNDER THIER BRAU HOVEN

Al de grote gekende Duitse en Belgische orkesten zullen er zorgen voor de stemming In al onze lokalen is er altijd : originele Breugeliaanse stemming - deftige leute en plezier - goede bediening - beste dranken goed en niet duur.
N.B. Al onze zalen zijn gans de winter ter beschikking voor Bals - Banketten - Vergaderingen, enz...

— **LEUVEN : 1.000 plaatsen.**
— **AALST : 1.000 plaatsen.**
— **HULSTE - KORTRIJK : 1.000 pl.**
— **ANTWERPEN : 700 plaatsen.**

DORTMUNDER THIER BRAU

IMPORT A B T S
Tiensesteenweg 128, Korbeek-Lo
Tel. : (016) 463.11.

Voortverkopers worden gevraagd voor :
— **Dortmunder Thier.**
— **Tonisteiner Sprudel.**
— **Rijnwijnen St JACOBS-KELLEREI Gau-Algesheim.**

DORTMUNDER THIER BRAU

koopt — bouwt en huurt cafés in gans het land. — Medewerkers worden gevraagd

LB 103

KWALITEITSBENZINE EN -GASOLIE TANKT U OOK NU NOG BIJ

BECO

TEGEN VERMINDERDE PRIJS !
Steeds en altijd
B E C O : K w a l i t e i t !

Heb! U er reeds aan gedacht uw bestelling voor gas en stookolie van nu af over te maken op ons adres :

p.v.b.a. B E C O, Krijgsbaan 236, Zwijndrecht.
Tel. : 03/52.81.73 — 32.0210
DOE HET NU !

VOOR ALLE ONROERENDE VERHANDELINGEN IN BINNEN- EN BUITENLAND :

RUDI VAN DER PAAL

Jan Van Rijswijcklaan 62,
A N T W E R P E N.
Telefoon : 03/38.91.24.

LB 107

HERMES SCHOOL 54 Zuidlaan

211 M. Lemonnierlaan
Tel. 11.00.33.
Brussel.

★

VOLLEDIGE SEKRETARIAAT-KURSUS IN 2 JAAR.

★

Sténo- en daktylografie in vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving
Moderne talen.
Handels-correspondentie.

★

Dag- en avondlessen
De school waar Vlamingen zich thuis voelen.

★

Beter en voordeliger.

LB 106

LB 124

SCHUIMRUBBERMATRASSEN
met
Gebreveteerde
bedekkingslagen
RESSORTMATRASSEN
(Brevet : 529738)
met
Gebreveteerde karkassen

fabrieken
„STAR"
(Brevet : 512767)
TE ZELE (O.-VL.)
GEWATTEERDE BEDSPREIEN
WOLLEN DEKENS
Tel. (052) 44641 en 44642.

Indien U geen verkoper in uw omtrek kent, stuur ons een kaartje en we de dichtst bijgelegen verzenden U het adres van koper Star Zele.

LB 105

PERS spiegel

De bom van Brugge laten we aan de sensatiekluivers. Of het nu de bende van Bigini of de bende met de bikini is : het blijft idiotenwerk.

Een bom die op termijn in België weleens een zwaardere en meer dan ruitenbrekende knal kan geven is die welke de rechters te Straatsburg hebben laten plaatsen. Of ze zal ontploffen weten we slechts over een aantal maanden. Tot wat histerie dit zou kunnen leiden, doet het gejubel in « Pourquoi Pas » en Brusselse tutti quanti reeds vermoeden. De « Libre » heeft schrik voor de gevolgen en zeemzalft « of de taalwetten niet lichtjes kunnen gewijzigd ». In de Vlaamse pers beseft men de ernst van de toekomst. Wij weten één zaak; tast men het beginsel van de onschendbaarheid van de taalgebieden aan, dan blijft er slechts één middel als Vlaanderen niet van de geschiedeniskaart wil verdwijnen. Dat middel is dan duidelijk voor iedereen : de Vlaamse autonomie.

POURQUOI-PAS ?

Het Brussels Vlamingenvretersblad jubelt in brede volle akkoorden. « Le jour de gloire est arrivé », zo zongen toch ook de betogers van het F.D.F. « en bon Belge ».

« Er komt een tijd dat men de rekening moet betalen. Deze tweede uppercut uit Straatsburg aangekomen veroordeelt streng de regering Lefèvre-Spaak, de parlementairen van de C.V.P. en de B.S.P. en al degenen die zij volgden uit elektorale schrik : de vangers als een Verroken, de doortrappers van de Volksunie en broodflaminganten als een Van Cauwelaert.

Niemand kan het oordeel vooruitlopen van Straatsburg dat verwacht wordt tegen het einde van het jaar 1967. Maar als men de histerie ziet die zich meester maakt van de Vlaamse pers, kan men meten hoe pijnlijk de slag is aangekomen. Ze werpen hun masker af, stellen hun batterijen op, razen, tieren, dreigen en in de eerste rangen van deze fanatici moet men niet verbaasd zijn « Het Laatste Nieuws » te vinden, dat tot hiertoe doorging voor een liberaal blad. »

Zo schrijft dit Brussels (F.D.F.)-blad en voor de rest « Vive la Belgique ».

HET VOLK

De taalwetteorie van nonkel Frans Van Cauwelaert loopt gevaar nu op Europees vlak wit op zwart bewezen te krijgen dat alleen een gestruktureerd nationalisme voor een volk de toekomst kan vrijwaren. Met federalisme of andere autonomie zou zulk proces niet mogelijk geweest zijn. Dan wist men elders in de wereld dat er nog een andere Vlaamse gemeenschap is dan die van de middeleeuwse schilders en die van de overzeese missionarissen.

« Vanzelfsprekend, de rechters van Straatsburg trekken zich van de politieke gevolgen niets aan. Na deze zaak gaan zij over tot het volgend dossier, alsof er niets gebeurd is. Moeder Justitia wordt niet ten onrechte voorgesteld met een blinddoek. Wij hebben echter niet het recht een blinddoek aan te doen en de Belgische regering nog minder.

Wij hopen dan ook, dat zij aan het Hof zal diets maken, dat elk verder gevolg aan deze zaak veroordeeld is om geen enkel wettelijk effekt in België te sorteren en het zou niet slecht zijn dat de Belgische regering de daad bij het woord voegde en weigerde aan de grondige behandeling van deze zaak verder deel te nemen.

Iemand heeft ooit gezegd « dat de oorlogsvoering te belangrijk is om ze aan militairen over te laten ». Er is op dat gezegde een variante mogelijk : « De rechtsspraak is soms ook veel te belangrijk om ze uitsluitend aan beroepsjuristen over te laten. »

DE NIEUWE GIDS

De C.V.P.-gids jammert over de toekomst, want door de taalwetten leefden we toch in de beste der werelden.

« Ontegensprekelijk behoort de taalwetgeving in ons land tot de soevereine wetten van het staatsgezag; zij is inherent aan heel onze staatsstruktuur, zij heeft de voorwaarden geschapen voor de vredelievende samenleving tussen Vlamingen en Walen door aan eerstgenoemden de kans te geven volwaardige burgers te worden in hun eigen land.

Zonder taalwetgeving zou dit nooit het geval zijn geweest en het strekt de parlementsleden, zo Vlamingen als Walen, die steeds met grote meerderheid die wetten hebben goedgekeurd, tot eer dat zij op beslissende ogenblikken het hoogste staatsbelang hebben ingezien en een taalwetgeving hebben goedgekeurd.

Dat is de onmiddellijke en meest essentiële overweging die we hier willen maken.

Het Hof had beter de gegronde bewijsvoering van de Belgische regering gevolgd. Nu het dat niet deed, behoort het de Belgische regering na grondige konsultaties en met inachtneming van de zware gevolgen die deze aangelegenheid kan hebben, haar beslissing te nemen.

Een beslissing die onoverzienbare gevolgen kan hebben voor de wederzijdse eerbied in dit land en de taalvrede onder alle burgers. »

DE STANDAARD

Ziet een dokumentenoorlog in het verschiet.

« Nog voor een eigenlijke beslissing is gevallen, zal men dus over en weer een tekst willen slachtofferen : de franstaligen zullen het einde van de taalwet vragen, de Vlamingen het verdwijnen van de gevolgen van de Conventie voor België.

Dit zal voor iedereen de politieke betekenis van de Belgische onderwijswetgeving — en meteen van het nog te verwachten eindarrest in Straatsburg — duidelijk maken.

Die politieke betekenis, die bovendien nog de betekenis heeft van een precedent voor andere landen, zal ook op de rechters een psychologische weerslag hebben : ze moeten een arrest vellen dat de waarde op het spel zet van de instelling waartoe ze behoren, en dat afgezien van zijn inhoud een lidstaat van de Conventie nog verder in twee kampen zal verdelen. »

LE MATIN

Ziet het oosten blozen en de franskiljonse zonne over Vlaanderen terug oprijzen.

« Weliswaar wordt de Belgische regering niet rechtstreeks met een onterende veroordeling bedreigd. De zaken kunnen nog maanden aanslepen.

Zij weet nochtans dat haar taalstelsel grondig zal worden onderzocht, dat de rechters van Straatsburg, na zich bevoegd te hebben verklaard, hun zending tot het uiterste zullen uitvoeren en dat zij, bijgevolg, het gevaar loopt op zekere dag veroordeeld te worden als vertegenwoordiger van een land dat de rechten van het individu in het kader van haar nationale organisatie, schendt, met de voeten treedt of kortwiekt. »

DE GAZET VAN ANTWERPEN

Onderstreept ieders sociale verantwoordelijkheid op het terrein van de ouderdomszorg, naar aanleiding van de tragische ramp te Itterbeek.

« De gruwelijke brand in het bejaardentehuis te Itterbeek heeft een dubbele tragiek. Enerzijds is er de ontzettende ramp zelf, anderzijds het feit dat blijkbaar slechts smartelijke drama's in staat zijn ons verantwoordelijkheidsgevoel wakker te schudden. Wij zeggen wel degelijk : « ons » verantwoordelijkheidsgevoel. Zeer zeker, het is op de eerste plaats de overheid die haar verantwoordelijkheid moet opnemen. Maar hebben wij wel het recht van haar alleen de zondebok te maken? Onder de invloed van dramatische gebeurtenissen worden nalatigheden en wantoestanden aangeklaagd. Heel dikwijls terecht. Maar het gebeurt helaas toch vaak dat, als de overheid een voorbehoedende politiek wil voeren om wantoestanden in de mate van het mogelijke uit te schakelen, er een demagogisch verzet oprijst tegen « de verspilzucht van de sociale politiek » en tegen « de ziekelijke bemoeizucht van de staat ».

W. LUYTEN.

VAN DE V.U.-LEIDING

PRIJSUITREIKING SCHOKAKTIE

De prijsuitreiking, in het kader van een kleinkunstavond met Miel Cools en het kabaret Rommelpot, gaat door op vrijdag 3 maart te 20 u in de Benelux-zaal van het Kongressenpaleis te Brussel (nabij Centraal station; parkeergelegenheid in de onmiddellijke omgeving). Het kleinkunstprogramma wordt gratis aangeboden aan wie zich verdienstelijk maakte in de schokaktie. Uitnodigingen op naam worden dezer dagen verstuurd.

POLITIEK VORMINGSINSTITUUT LODEWIJK DOSFEL

Openingsplechtigheid van de voorjaarscyklus 18 februari 1967 te 14 uur 30 stipt (plaatsen innemen om 14 uur 15 a.u.b.) in het Rogiercentrum te Brussel — Zaal Einstein II.

Ter plaats vanaf 14 uur en onmiddellijk na de bijeenkomst nog gelegenheid tot inschrijven bij de sekretariaten van de scholen Leuven en Gent.

Programma :

Inaugurale rede door drs. M. Coppieters.

Plechtige opening van het instituut door Mevr. Wwe Lod. Dosfel.

Eerste les over « Nationalisme » door Mter F. van der Elst.

Wenken en mededelingen voor de kursisten door de heer E. Slosse.

Koen De Bruyne, pianist, verzorgt de muzikale omlijsting met werken van Peter Benoit, Lodewijk Mortelmans en Gaston Feremans.

Behalve de leden van de Partijraad en de ingeschreven kursisten worden ook de andere bestuursleden vriendelijk tot deze plechtigheid uitgenodigd.

Definitieve indeling van de voorjaarscyclus 1967.

Op 18 februari 1967 te Brussel, Internationaal Rogiercentrum Vooruitgangstraat 34, zaal Einstein II te 14 uur 30.

1ste les : « Nationalisme als maatschappelijke visie en als politieke stroming » door mr. Frans Van der Elst (Brussel).

Op zaterdag 25 februari 1967 te Leuven, Minderbroederstraat 13, St. Pieterskollege, zaal Malpertuus :

2de les : « Geschiedenis en betekenis van de politieke Vlaamse Beweging na de 1ste wereldoorlog » door A. De Bruyne (Mortsel), gast-lesgever.

3de les : « Schets van een federale struktuur voor België » door mr. Hugo Schiltz (Antwerpen).

Op zondag 26 februari 1967 te Gent, Korte Kruisstraat 3, lokaal Roeland, 1ste verdieping : herhaling der 2de en 3de les.

Op zaterdag 4 maart te Leuven en 5 maart te Gent :

4de les : « De streek als menselijke en ekonomische ruimte » door mr. Paul Doevenspeck (Deurne).

5de les : « Beginselen en struktuur der sociale voorzieningen in België » door dr. Valeer Portier (Deurne), gast-lesgever.

Op zaterdag 11 maart te Leuven en zondag 12 maart te Gent :

6de les : « Volkshuishoudkunde : de middelen van de staat » door Etienne Slosse (Schoten).

7de les : « Historisch overzicht van de ekonomische en sociale stelsels in de 19de en 20ste eeuw » door lic. A. Van Peteghem (St. Niklaas), gast-lesgever.

Op zaterdag 18 maart te Leuven en zondag 19 maart te Gent :

8ste les : « Kultuurautonomie en kultuurbeleid » door dr. M. Van Haegendoren (Brussel), gast-lesgever.

9de les : « Vlaanderen in algemeen Nederlandse en Europese ruimte » door dr. H. Waltmans (Maastricht), gast-lesgever.

De lessen beginnen te 14 uur, te 15 uur pauze, te 15 uur 30 2de les, en te 17 uur paneeldiskussie. Einde te 18 uur.

De syllabus zal ter plaatse aan de deelnemers uitgereikt worden.

PARTIJKONGRES 1967.

Timing :

15.2 : Partijbestuur bespreekt inhoud der referaten.

11.3 : Partijraad bespreekt ontwerpbesluiten.

13.3 : Verzending (aan afdelingen, kantonnale gevolmachtigden, mandatarissen, leden van de Partijraad) van de referaten en ontwerpbesluiten.

Tussen 14 en 19.3 moeten de afdelingen hun speciale ledenvergadering houden, gewijd aan het kongres (art. 71 der statuten).

19.3 : Verzending van ontwerp-amendementen door afdelingen aan arrondissementssekretariaten.

Tussen 20 en 22.3 : Vergadering van de arr. besturen ter bespreking der gebeurlijke ontwerp-amendementen.

22 of 24.3 : Bijzondere arrondissementsraad (zie art. 71 der partijstatuten).

31.3 : Laatste dag voor ontvangst van gebeurlijke amendementen, per adres Studiedienst, Elshoutbaan 25, Schoten.

Tussen 1 en 7.4 : Bijeenkomst resolutiekommissie ter bespreking en advizering der gebeurlijke amendementen.

8 en 9.4 : Kongres.

Kongres :

Zaterdag 8 april 1967 (Internationaal Rogiercentrum, Noordstation, Vooruitgangstraat 34, Brussel, Zalen « Einstein I en II »)

14 uur 30 : Politieke sektie.

16 uur : Pauze.

16 uur 30 : Kulturele sektie.

Zondag 9 april 1967 (Kongressenpaleis, Kunstberg, Brussel, grote vergaderzaal).

10 uur : Ekonomische sektie.

14 uur 30 : Slotzitting, met als sprekers W. Jorissen en F. Van der Elst, de afkondiging der goedgekeurde besluiten en de uitreiking der kaderschoolbrevetten.

VERSE ZEEVIS

Visverdelers en diepvrieshouders, vraagt inlichtingen en prijslijst.

FIRMA DEPREZ

Vismijn 104

OOSTENDE

Tel. : 059 - 717 15

LB 109

WIM MAES

vraagt U zijn militanten in moeilijke ogenblikken (boete en gevang) niet in de steek te laten. Stort onverwijld uw steun op één der twee onderstaande rekeningen bij de Kredietbank van uw gemeente :

— rek. nr. 1100/37.305 van het V.M.O. - Antwerpen of

— rek. nr. 1100/36.971 van het Vlaams Solidariteitsfonds.

ALLEEN DEZE TWEE rekeningen staan onder mijn persoonlijk toezicht.

bewegingsWIJzer

ANTWERPEN

Antwerpen

KOLPORTAGES

Zondag 5 maart 10 uur. Lokaal Tyrol, Nationalestr. 22. Met radiowagen doorheen sektie centrum.

LEDENVERGADERING

Amendering referaten voor het komend partijkongres 1967.

Vrijdag 17 maart lokaal Scheldehof, Oude Koornmarkt 28, om 20 uur.

SOCIALE AVOND

Wegens veelvuldige aktiviteiten in verband met partijkongres, wordt de soc. avond, gepland voor begin maart verschoven naar half april. De juiste datum wordt nog medegedeeld.

DIENSTBETOON

Zitdag senator Ballet op maandag 20 februari van 18 uur 30 tot 19 uur 30 bij hem aan huis Jan Van Rijswijckl. 74 of na tel. afspraak 38.05.77.

Verder ook dienstbetoon op het sekretariaat der afd. Oude Koornmarkt 28 (ook aparte ingang langs Pelgrimstr. 2). Open alle dagen van 12 uur 30 tot 16 uur 30, donderdag tot 19 uur, zaterdag en zondag gesloten. Tel. 32.81.01. Ook op afspraak buiten de uren van toegang.

SEKTIEBESTUREN

Zuid : voorz. Walscharts, o.-penningm. Bachot, sekret. De Laet Fr., prop. H. Pelgrims, org. en wijkl. 9de wijk W. Willockx, wijkleider 8ste wijk E. Smets, wijkleider 10de wijk T. De Kimpe.

Noord : voorz. Peeters, sekret. Lambrechts L., prop. Mertens, raadslid Verbinnen, penningm. Peeters.

VOERBIBLIOTEEK

Buiten de aktieve medewerking overhandigde de afd. 250 fr. aan de h. Hilven.

ZWARTBERG

Voor het solidariteitsfonds voorzag onze afdeling 1.500 fr. die gestort zal worden.

KLEINKUNSTAVOND

Met tal van bekende vedetten. Op vrijdag 28 april in de zaal Majestic, Carnotstr.

PETERSCHAP

Onze afd. aanvaardde het peterschap voor de gemeente St. Lenaerts. Er zal binnenkort gebust worden en een kolportage gehouden.

Berchem

LEDENVERGADERING

Op dinsdag 21 februari te 20 uur 30, algemene leden- en simpatizanten-vergadering van V.U. Berchem. In zaal « Rubens », Statiestraat 175, te Berchem met als spreker senator Wim Jorissen.

Borsbeek

TONEEL

Het reizend Volksteater komt zondag 26 februari a.s. naar het Tyrolerhof te Borsbeek met het landelijk blijspel : « De Filosoof van Hagen » naar de roman van Jef Scheirs, voor toneel bewerkt door Karel Ruyssinck.

Borgerhout

LEUVEN VLAAMS

Alle Vlamingen betogen in Borgerhout voor Leuven Vlaams op zaterdag, 18 februari 1967.

Bijeenkomst : te Boelaerpark te 14 uur 30.

Wegwijzer : te Boelaerpark - K. de Preterlei - Dr. Van de Perrelei Luit. Lippenslaan - Juul Grietensstr. - Joe Englishstr. - Stenenbrug Turnhoutsebaan - St. Janstr. - Mertensstr. - Leningstr. - Vinçottestr. - Helmstr. - Kroonstr. - Bleekhofstr. - Koxplein - Sergeyselstr. - Gemeentehuis - Eliaertstr. - Turnhoutsebaan - Bothastr.

Slotmeeting : zaal Victory - Optreden van Louis Verbeeck.

Iedereen vlagt.

Heist op den Berg

GROTE VOORLICHTINGS-VERGADERING

De vroegere afdeling Heist met mastodontische afmetingen begint na de afscheiding van Beerzel - Putte met een nieuwe start.

Zaterdag 18 februari te 20 uur 30 gaat een grote volksvergadering door te Heist in de bovenzaal van het Gildenhuis, Bergstraat.

Onder het motto zoeklicht op de Vlaamse aktualiteit belichten telkens in het kort provincieraadslid Ludo Sels « Hoop of wanhoop in de landbouwsektor », als gastspreker student Pol Goossens (preses K.V.H.V.) « Leuven uit het slop ? », arr. sekret. Walter Luyten « Is Brussel verloren voor Vlaanderen ? », senator Jorissen « De sociaal-ekonomische toestand ». Voorzitter : Jos Hermans. Vertoning van film over Zwartberg 1966.

St Katelijne Waver

V.U.-BAL

Op zaterdag 18 februari vinden we elkaar voor de vierde maal weer op het groot V.U.-halfvastenbal. Het welbekend Waltra orkest van Stan Philips en de winnaars van het Don Bosco festival, The Probitions, spelen ten dans in de zaal Bristol, Elzestraat. Deelname in de kosten 30 fr.

Turnhout

KLEINKUNSTAVOND

De Vriendenkring « Kempische Blauwvoetfederatie » organizeert woensdag 22 februari a.s. een kleinkunstavond onder het motto « T met citroen » door de kabaretgroep « daer roert entwat ». Daarenboven zal Martine Bijl deze avond luister en kleur bijzetten met haar frisse luisterliedjes. U steunt meteen ook de jeugdwerking van het plaatselijk Blauwvoetvendel « Jozef Simons ».

Deze avond vindt plaats in de feestzaal St-Victor. Toegang : 50 fr.

Westerlo

KANTONALE VOORLICHTINGS-VERGADERING

Vrijdag 17 maart om 20 uur in « Op de purperenhei » Snepkens (baan Heist op den Berg-Westerlo) te Herselt, spreekt volksvertegenwoordiger M. Coppieters.

BRABANT

Anderlecht

V.U.-KONTAKTAVOND

Woensdag 15 februari te Sint-Martens-Bodegem eerste gewestelijke V.U.-kontaktavond 1967. Alle bestuursleden van de afdelingen van het kanton Anderlecht worden er ten stelligste verwacht, samen met de leden, abonnees en V.U.-sympatizanten van het gewest. Dr. Anciaux zal er een overzicht geven van de politieke toestand. Nadien vragen stellen en debat.

KOLPORTAGES

5-2 : Dworp, Huizingen, Buizingen; samenkomst om 9 uur 30 aan de kerk van Dworp;

19-2 : Halle; samenkomst aan de kerk om 9 uur 30;

5-3 : Huldenberg, Vossem, Leefdaal.

De medewerkers uit Brussel worden telkens verwacht achter de K.V.S. om 8 uur 45. We moeten minstens met 10 à 12 man zijn : we rekenen dus op allen.

Brussel

KETTINGREEKS VAN VOORDRACHTEN OVER BRUSSELSE TOEKOMSTPROBLEMEN

De afdelingen van het arrondissement Brussel die hierin belang stellen kunnen een beroep doen op de hh. Mic Vanthournout en Guido Vanderstraeten, leden van het arrondissementsbestuur, voor het houden van een voordracht over Brusselse toekomstproblemen.

De vergaderingen, liefst een vrijdag- of zaterdagavond, dienen drie weken vooraf aangevraagd te worden bij de arrondissementssekretaris.

Dilbeek

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Onze eerstvolgende algemene ledenvergadering zal doorgaan op 24 februari 1967 te 20 uur in de zaal « Ravenstein », steenweg op Ninove 685, te Anderlecht (Brussel 8).

Tijdens deze vergadering zal de heer Toon Van Overstraeten, hoofdredakteur van ons weekblad « Wij - Vlaams Nationaal », spreken over de « Politieke aktualiteit ».

Wij durven rekenen op een talrijke opkomst van onze leden.

Grimbergen

TWEEDE KOLPORTAGE

Tweede kantonnale kolportage te Grimbergen op zondag 19.2.1967. Verzamelen te 9 uur 30 aan de Vaartbrug te Vilvoorde.

Gooik

GROTE PENSENKERMIS

Onze afdeling houdt op zaterdag 18 en zondag 19 februari a.s. in de zaal « De Groene Poort », Dorp te Gooik, haar grote pensenkermis.

Iedereen is welkom, niet alleen de leden en simpatizanten, maar ook de leden van de arrondissementsraad. Het is voor deze laatsten een gelegenheid de plaatselijke afdeling beter te leren kennen.

Hekelgem - Teralfene - Essene

V.U.-BAL

Het bal van de V.U.-afdeling heeft plaats zondag 26 februari van 18 uur af te Hekelgem in de zaal « Gildenhuis », Kerkstraat.

Orkest The Medium Band uit Aalst, leiding Marc De Cock, animator Harry Pinky.

Rotselaar

KOLPORTAGE

Volgende tocht gaat naar Rotselaar op 19 februari.

Bijeenkomst om 9 uur 15 in de Cristal, Parijsstr., Leuven.

De oogst is groot, maar de maaiers zijn nog niet talrijk genoeg.

Schaarbeek

ALG. VERGADERING

Voor alle V.U.-leden en simpatizanten van het kanton Schaarbeek en van de Brusselse agglomeratie heeft op dinsdag 14 maart in de zaal « Luxor », Paviljoenstraat 56, te Schaarbeek, een algemene ledenen simpatizantenvergadering plaats Als sprekers niemand minder dan Toon Van Overstraeten en Dr Roosen. Wie kan ons beter over de sociale uitbouw in de Vlaamse strijd spreken als een bij uitstek sociale dokter met naam dr. Roosens ? En wie is er beter geknipt om over propaganda en haar praktische uitwerking te handelen dan Toon Van Overstraeten ? Dat belooft een uitzonderlijke gelegenheid te worden.

Iedereen is welkom !

St. Martens-Bodegem

GESPREKSAVOND

De V.U.-afdeling richt woensdag 15 februari om 20 uur in de zaal Wwe Fr. Van der Borght, Stationsstr. 90 een gespreksavond in met als sprekers dr. Anciaux, volksvert. Brussel en raadslid Walter Luyten, over « De huidige politieke toestand en de wantoestanden te Brussel ». Het zal geen saaie, maar een vrijmoedige en echt-open kontaktavond zijn. Iedereen is welkom.

Steenokkerzeel

EERSTE DAG VAN HET VLAAMSE LIED

In het teken van de « 14 Daagse van het Vlaamse lied » gaat zaterdag 25 februari a.s. te 20 uur de «Eerste dag van het Vlaamse lied» door in de parochiezaal van de aloude pastorie te Humelgem.

Verlenen hun medewerking : het Kortenbergs gemengd zangkoor — a'capella. Echo-Kwartet, luisterliederen, en zanggroep « Tijl », volksliederen.

Daarna van 22 uur af gezellig samenzijn met dans.

Inrichters zanggroep « Tijl » verwachten alle Vlamingen uit Midden-Brabant.

N.B. Warm aanbevolen vanwege de Volksunie Steenokkerzeel.

Tervuren

V.U.-BAL

Zaterdag 4 maart 1967 gaat het tweede bal door van de V.U.-afdeling Tervuren in de feestzaal « Marik », Hoornzeelstraat. Deuren om 20 uur 30, inkom 50 fr., orkest Stan Philips.

Vlivoorde

POPPENSPELVERTONING

De « Vlaamse Vriendenkring - Het Voor » uit Vilvoorde richt een poppenspelvertoning in met de medewerking van het Pats Poppenspel.

Op het programma : « De Drie Musketiers », zondag 19.2.1967 om 15 uur in de feestzaal van de gemeenteschool nr 13, Streekbaan, wijk Het Voor - Koningslo te Vilvoorde.

KOLPORTAGE

Laatste oproep : kolportage zondag 19 dezer te Grimbergen. Verzamelen te 9 uur aan het station te Vilvoorde of te 9 uur 30 aan de Vaartbrug kant Grimbergen.

Wij rekenen op de werkers van het eerste uur en op enkele nieuwe militanten. Er zijn zo maar 200 nummers van ons weekblad te verzetten.

Wolvertem

VLAAMSE VRIENDENKR.NG

Naast verscheidene andere manifestaties heeft de Vlaamse Vriendenkring Wolvertem op 7 januari ll. een Driekoningenfeest ingericht waarop 500 kinderen uit de gemeente van 3 tot 12 jaar, vergast werden door Bob Davidse. Het Halfvastenbal van 4 maart, zal deels de grote onkosten van dit kinderfeest moeten dekken en tevens verdere aktiviteiten bekostigen.

Marva (Canzonissima 1967) en het showorkest van Peter Philips beloven een dolle sfeer.

Gerezerveerde en genummerde kaarten door storting van 50 fr. per persoon op PR 1002765 van H. Reinhard, Wolvertem.

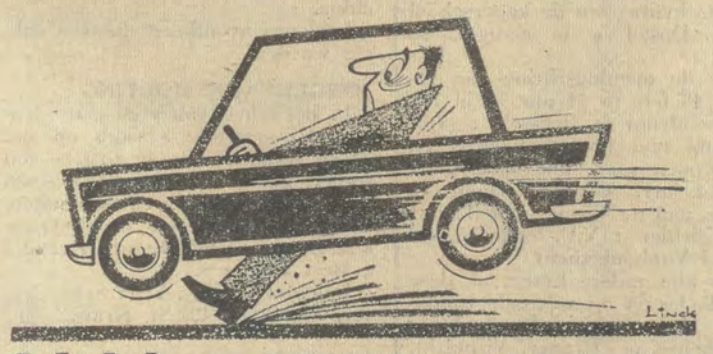

Voldoen uw remmen en schokdempers?

ZOEKERTJES

Gevraagd : hulp in huishouden, liefst inslapen. Aangename werkkring. Zich wenden : K. Albertlaan 107, Gent, tel. 09-221884 (T. 116).

WIJ vlaams nationaal

Hoofdredakteur : T. van Overstraeten.

Alle briefwisseling voor redaktie naar Rotatyp, Sylv. Dupuisl., 110 Brus. 7. - Tel. 23.11.98

Beheer : Maurice Lemonnierl. 82 Brussel I. - Tel. : 11.82.16

Alle klachten voor niet ontvangen van blad op dit adres.

Jaarabonnement : 280 F.
Halfjaarlijks : 160 F.
Driemaandelijks : 90 F.
Abonnement buitenland : 450 F.
Steunabonnement : 750 F. (minimum).
Losse nummers : 8 F.

Alle stortingen voor het blad op postrekening : 17 1139 « WIJ » - Vlaams-nationaal weekblad.

Verantw. uitg. Mr. F. Van der Elst, Beizegemstraat 20 Brussel 12.

Aanbevolen Huizen

HERBERGEN

Bezoek « De veerman »
te St-Amands a.d. Schelde.
Mosselen - Paling
Uitbater : Jan Brugmans.
LB 110

Geniet van de lekkere koffie « De Olifant » in het Vlaams Huis « PETER BENOIT »
Frankrijklei 8 - Antwerpen
LB 111

BIEREN ATLAS
Alle specialiteiten
Fruitsap Pufri
CARPENTIER
Guido Gezellestraat 39
ZWIJNDRECHT. T. 52.70.70
LB 112

BOUWEN · WONEN

De specialist der standaarddeuren
J. LEEMANS, Deurne z.
Van Havrelei 70 T. : 35.63.17
Agent : De Coene - Kortrijk
LB 113

EURO-DOMI
Moderne wooninrichting
Kruidtuinlaan 6
(tussen A. Maxlaan en E. Jacqmainlaan) - BRUSSEL
Tel. : 02/18.17.17
LB 114

HOTEL · RESTAURANT

BLANKENBERGE
« Rubenshof »
Weststr. 79. - T. : (050)41571
Lokaal Volksunie
Kamers-pension.
LB 115

« Vlaams Huis » Knokke
Kamers - vol pension
gezellige sfeer.
Vermindering voor groepen.
Elisabethl. 105. Tel. 632.70.
LB 116

Breydelhof - BRUGGE
Jozef Suveestraat 2
Gelagzaal - 120 plaatsen
Tel. 050/350.67
LB 117

UURWERK · JUWELEN

bij de meester uurwerkmaker
SLAETS
Dewinterstr. 11 - Oudergem
T. 72.45.43 Terminus tr. 35.
10 % korting v. leden V.U.
LB 118

DESIGN SHOP
Geschenken
en moderne juwelen
Adolf Maxlaan 105, BRUSSEL
Tel. 02/18.62.62
LB 119

PLASTIEK

Fr. PARQUIN P.v.b.a.
Lg. Lobroekstraat 44
ANTWERPEN.
Telefoon : 03/36.16.47.
Kuipen en stapelbakken voor pekel, diepvries, verpakking, stockering.
Polyethyleen : zakken, vellen en folie op rol.
RAADPLEEG ONS
LB 120

OOST-VLAANDEREN

Denderleeuw

SUKSESRIJK BAL

Het bal kende een buitengewoon sukses. Appelsienendans en tuttendans brachten de plezante noot.

In een stemmige karnavalsfeer eindigde dit bal in de vroege morgen.

TERUG UIT ZIEKENHUIS

Onze vriend Marcel Blom verliet het ziekenhuis. Hij dankt allen die hem hun simpatie betuigden.

OVERLIJDEN

Zaterdag 11 februari werd Mevrouw Pevernagie Urbain ten grave gedragen. De overledene was de moeder van ons bestuurslid Herman, aan wie we hiermee ons rouwbeklag betuigen.

Erembodegem - Welle

GROOT V.U.-BAL

Zaterdag 11 maart 1967 te 21 uur 30 in zaal « Animo » Erembodegem: groot V.U.-bal met « Will-Steve kwintet » en zanger. Inrichters : V.U. afdelingen Erembodegem en Welle. Kaarten bij de bestuursleden.

Het bal der Denderstreek !

Gent

VOLKSUNIEJONGEREN

Zaterdag 18 febr. in het kongressenpaleis te Brussel : opening van de eerste Volksuniekaderscholing van het Lodewijk Dosfelinstituut. De ingeschreven Vujo's kunnen met andere autobezitters meereizen. Verzameling om 13 uur in de Roeland.

Zondag 19 februari, opnieuw kolportage met verzameling om 9 uur in het Rubenshof, Borluutstraat 13, Gent.

Zondagnamiddag, 26 febr., eerste kaderles van het Lodewijk Dosfelinstituut in de Roeland te Gent.

Dinsdag 28 febr., om 20 uur in de Roeland spreekt ons provincieraadslid Oswald Van Ooteghem over aspekten van de Vlaamse Beweging gedurende de tweede wereldoorlog. Iedereen, ook de oudere generatie, is welkom.

EENMANSKOLPORTAGE

Tijdens de kolportage in de Veldstraat op 10 februari jl. bracht Stefaan op zijn eentje 25 nummers aan de man in anderhalf uur.

MASSAKOLPORTAGES

Zaterdag 11-2 werd door de propagandaleiders van gans het arrondissement besloten volgende massakolportages in te richten :

Moerbeke-Waas zaterdag 11 maart.

Bijeenkomst te 15 uur aan het station.

Eeklo zondag 23 april.

Bijeenkomst te 9 uur 45 Vlaams Huis.

Maldegem zondag 30 april.

Bijeenkomst te 9 uur 45 café Schouwburg.

Zelzate zondag 7 mei.

Bijeenkomst te 9 uur 45 café Breughel.

BLIJDE GEBOORTE

Het gezin van mevr. en apoteker P. De Belle-Wollaert, F. Orbanlaan 30 te Gent werd verblijd met de geboorte van een zoontje, dat Mark gekerstend werd. Aan het verheugde ouderpaar en broertjes en zusje onze hartelijke gelukwensen, aan de nieuwe Vlaming een hartelijk welkom !

KOLPORTAGE VERDAAGD

De kolportage, gepland voor zondag 19-2, Gent - Heuvelpoort, kan wegens reorganizatie der kolportagediensten niet doorgaan.

Gent - Eeklo

VOLKSUNIEJONGEREN KOLPORTAGE

Gezonde ontspanning in open lucht !

Exklusief voor onze leden !

Enig in twee uitgaven :

Zaterdag, 18 feb. naar St. Amandsberg, verzamelen te 14 uur in herberg St. Amand, tegenover het gemeentehuis van St. Amandsberg.

KADERSCHOLING

Zaterdagnamiddag, 18 feb., te 13 uur verzamelen in de Roeland, Korte Kruisstraat 3, Gent.

Gentbrugge - Ledeberg

VLAGINHULDIGING

De Volksunie-afdeling Gentbrugge-Ledeberg, huldigt haar afdelingsvlag in en biedt bij deze gelegenheid haar leden en simpatizanten een avondfeest aan dat doorgaat op vrijdag 10 maart om 20 uur in het Lunapark, Brusselsesteenweg 408 te Gentbrugge (rechtover het Gantoise-terrein).

Aan de deelnemers wordt een avondmaal (uitgebreide vleesschotel met aardappelen, brood en nagerecht) aangeboden tegen de prijs van 50 fr. Korte feestrede door senator prof. Dr. Elaut. Bert Brent speelt op het hammondorgel.

Inschrijvingen ten laatste op 6 maart bij de bestuursleden of door storting van 50 fr. op postrekening 8872.51 van A. Jacobs, Veldstraat 51, Gentbrugge.

Leupegem

BURMAVOND

De Vlaamse Vriendenkring van het arr. Oudenaarde-Ronse richt op zaterdag 18 februari e.k. om 20 uur in de zaal van de stadsschool te Leupegem een Jef Burmavond in, waarna dansfeest met het orkest Stan Filips.

Jef Burm treedt op tussen 20 en 22 uur.

Gratis tombola voor de aanwezigen.

COPPIETERS OVER LEUVEN

Zaterdag 25-2-67 te 19 uur stipt in gasthof Pallieter spreekt volksvertegenwoordiger Maurits Coppieters over Leuven.

Merelbeke

TREKKERSGROEP « DE GRIFFOEN »

Een nieuw initiatief in het kader van een dinamische werking is de oprichting alhier in het kanton Oosterzele van een jonge trekkersgroep. Als naam kozen ze « De Griffoen » vlammend rood en zil erend schitterend. Een eerste trektocht werd gehouden zondag 29 jan. in het kanton zelf. De tweede is een ontdekking geworden van de Voerstreek.

Inl. : Diederik Vermeersch, Kasteelstraat 30, Melsen.

KOLPORTAGES

Na deze van Ledeberg, Gentbrugge wijk Moskou, zullen we zondag 19 februari aan de slag gaan te Heusden en zondag 26 februari te Destelbergen. Zoals steeds in samenwerking met de V.M.O. Gent. Verzamelen om 9 uur lokaal Rubenshof, Borluutstr. 13, Gent en om 9 uur 15 lokaal « Kantientje », Mellestraat, Merelbeek Statie.

Langs deze weg doen we ook een beroep op vervoervrijwilligers.

Nevele

V.U.-BAL

Volksvertegenwoordiger Dr. J. Wannijn nodigt hiermede alle leden en simpatizanten van « Het Land van Nevele » uit op het bal zondag 19 februari om 19 uur in de zaal Novy te Nevele. Orkest Paul Rutgen. Toegang 30 fr. Voorbehouden plaatsen bij G. Mortier, Ossekouter te Nevele (tel. 74.56.34).

Rupelmonde - Steendorp

WINTERBAL

De Volksunieafdelingen van de Scheldekant houden hun winterbal te Rupelmonde zaterdag 18 februari in « Scaldiana ».

Deuren te 20 uur. Inkom 25 fr. Orkest de Romeo's.

Eregast : Amedee Verbruggen.

Sinaai

KOLPORTAGE

De ploeg uit Lokeren kolporteert te Sinaai op zondag 19 februari a.s.

Wij hebben nog iets goed te maken voor de afwezigheid te Temse.

St Amandsberg

HULDEAVOND GASTON ROMBAUTS

Wij huldigen hier een van onze schoonste en edelste mensen uit de Vlaamse Beweging ! Steeds in de strijd om het Vlaanderen eerst ! Nu nog kan men hem dagelijks per fiets ontmoeten om een of meerdere V.O.S.-afdelingen herop te richten ! En nog steeds laat de repressie niet los ! Daarom : talrijke vrienden weest bereid ! Stort naar uw vermogen, een biljet van 20 fr. of 50 fr. op het adres : Raman Lode, Loodsenstraat 66, Gent, of op postgiro 235.62 van de Kredietbank te Gent, op de rugzijde : voor rekening 4400-13-662290 - Hulde V.O.S.

De feestzitting heeft plaats in zaal Roeland zaterdag 25 februari om 19 uur. Medewerkenden zijn : Studentenkabaret Rommelpot, Pros Verbruggen en letterkundige Roni Ranke. Feestrede door Ward Hermans.

KOLPORTAGE ZATERDAG 18 FEBRUARI

Alle leden en simpatizanten worden opgeroepen om deel te nemen aan een zeer belangrijke kolportage in samenwerking met de groepen, V.M.O. en V.U.J.O Afdelingen Gent, Wondelgem, Gentbrugge-Ledeberg en Merelbeke. Deze kolportage houdt verband met de huldiging van de h. Gaston Rombauts.

Verzameling «café Sint-Amand», Antwerpsesteenweg (center) om 13 uur 30.

St Niklaas

BAL

Het arr. bal van de V.U. Waasland gaat door op 25 februari a.s. om 21 uur in De Gulden Schaduw te Waasmunster-Heide.

Bij die gelegenheid zullen door alg. voorzitter Van der Elst de vaandels overhandigd worden aan volgende afdelingen : Bazel, Kruibeke, Nieuwkerken, Rupelmonde-Steendorp, St. Gillis en Temse. Ook het arrondissementele vaandel zal bij die gelegenheid ingehuldigd worden en de winnaars van de schokaktie zullen in de bloemen gezet worden.

Orkest Willy Frank (12 uitvoerders) met zang van Karel Danijs.

Inkom : 60 fr.

Temse

SUKSESRIJKE KOLPORTAGE

De arr. kolportage te Temse en Tielrode werd een sukses. Vier ploegen waren in aktie, door een technisch defekt moest de ploeg van Lokeren op het laatste moment verstek maken. St. Niklaas was ditmaal primus met 195 nummers. In totaal werden 553 nummers aan de man gebracht.

De zwakkere plekken in de Scheldekant blijken niet meer zo zwak te zijn.

Temse is op de goede weg en Tielrode wordt in de eerstvolgende maanden grondig bewerkt.

Zwijnaarde

VOLKSUNIE-BAL

Zaterdag 11 maart, te 21 uur Volksuniebal ingericht door de afdeling Zwijnaarde : lentebal. Orkest « Bert Brent ». Steunkaarten bij de bestuursleden tegen 40 fr.

Postrekening nr 994365 van mevr. Vermeersch-Rasschaert.

WEST-VLAANDEREN

Brugge

VUJO-WERKPROGRAMMA

25.2.67 : jongeren-dansavond in bovenzaal « Breydelhof », aanvang : 20 uur, muziek : Patrick Devos; deelname in kosten : 20 fr.

10.3.67 : algemene ledenvergadering met debatavond over « demokratizering onderwijs ».

Brugge - Torhout

DEELNAME KADERSCHOLING

De deelname aan de kaderschool « Lod. Dosfel » is geregeld als volgt :

Voor de openingszitting van zaterdag 18 feb. te 14 uur 30 in het Rogiercentrum te Brussel : verplaatsing met privaat wagens en samenkomst voor alle deelnemers uit het arr. Brugge-Torhout te Brugge, aan de Vismarkt te 12 uur 45; reisleider : V.U.-Jongeren via Arnoud Vanhouteghem.

Voor alle andere lessen, nl. deze voor de lessen op volgende zondagen te Gent, huize « Roeland » : samenkomst te Brugge, Vismarkt, 13 uur.

KONGRES TE BRUSSEL

Deelname Kongres, Brussel, zaterdag 8 en zondag 9 april a.s. :

De afd. dienen biezondere aandacht te schenken aan de berichten die hierover in « Wij » reeds verschenen zijn (o.a. met betrekking tot de bespreking van de kongresrezoluties in de afdelingen).

De deelname voor zaterdag 8 april zal gebeuren mits vervoer langs privaat wagens; voor de verplaatsing op zondag 9 april zal een autobus worden ingelegd die uit Brugge, Vismarkt, zal vertrekken te 8 uur.

ARR. KONTAKTBLAD

Komt het arr. kontaktblad nu vlug van de pers ? Ja, mits adressen en publiciteit vlug worden samengebracht. De tarieven voor deze publiciteit worden U langs « V.U.-berichten » medegedeeld.

De afd. kunnen nu reeds hun inzendingen overmaken aan redaktiesekretaris Roger Corty, Gen. Lemanstraat 64, Brugge, tel. 357.30.

De tekst voor de publiciteit is te richten aan hetzelfde adres; betaling van publiciteit of steun voor de uitgave van het kontaktblad gebeurt liefst op postrek. 178528 Kredietbank, Brugge, vermelding : « voor rek. nr 7.408 — publiciteitsteun ».

MET HET A.N.Z. NAAR WAREGEM

Naar het 9de prov. Zangfeest wordt door het A.N.Z.-Brugge een bus ingelegd, prijs 35 fr., inschrijving bij de uitbater « Breydelhof », Suveestr. 2, Brugge, tel. 35067.

Ledegem - Dadizele

LEDEGEM-DADIZELE MIK BABYLON SPREEKT

De Volksunie-afdeling Ledegem-Dadizele richt op vrijdag 24 februari te 20 uur in de bovenzaal van herberg « 't Kanon », Menenstraat te Ledegem een spreekbeurt in met als spreker Mik Babylon. Mik komt ons spreken over de meest aktuele politieke problemen zoals de gespannen toestand te Brussel, de liberale bluf, Leuven, de belastingsverhoging. Samengevat : de Volksunie en het regeringsbedrog.

Toegang vrij.

Mariakerke

LEDENVERGADERING

Zaterdag 4 maart houdt de plaatselijke afdeling van de V.U. haar stichtingsvergadering. Alle leden en belangstellenden worden verwacht om 19 uur in café « den Appel », steenweg op Brugge 169. Op het programma : voorstelling van het voorlopig bestuur en korte uiteenzetting van onze toekomstplannen. Slottoespraak door volksvertegenwoordiger dr. Leo Wouters.

Middelkerke

BAL

Zaterdag 18 februari om 20 uur 30 gaat het derde voorjaarsbal van de V.U.-afdeling Middelkerke door in de zaal « Lido », Kerkstraat 42. Orkest Willy Pattijn.

Trekking van de reuzetombola Vlaamse Vriendenkring om 23 uur. Inkom 30 fr. Kaarten bij de bestuursleden.

St. Andries

AVONDFEEST ABONNEES

Voor het avondfeest van zat. 1 apr. a.s. te St. Andries, zaal Jagershof, is de verkoop van toegangskaarten tegen 50 fr. begonnen; kaarten, uitnodigingen en plakbrieven te bekomen bij Luc Broes, Kerkhofdreef 16, St. Michiels. De afd. zullen zorgen voor tenminste 15 prijzen elk. De tombola gaat door olv. de h. Marc Vandemoortel, Mevr. J. Van Vlaenderen-Tuyaerts verzorgt de public relations.

De opbrengst van dit avondfeest gaat integraal naar de uitrusting van het V.U.-sekretariaat met o.a. de aankoop van een adresseermachine.

Laat ons avondfeest dus een sukses worden.

JONGERENONTMOETING

In het teken van « 20 jaar nieuwe blauwvoeterie » vindt op zat. 22 en zond. 23 apr. te Brugge een treffen plaats van jongerengroepen uit gans Vlaanderen en daarbuiten. Als gasten fungeren de meisjesgroep « Ic Dien » en het Blauwvoetvendel « Bert Claeys ».

Inlichtingen bij : Yvan Schapdryver, Sparrestr. 49, St. Kruis.

St Kruis - Damme

ST KRUIS-DAMME VIERING 100ste LID

Leden en abonnementen samen met alle simpatizanten worden verwacht te St. Kruis, lokaal « de Vrede », Moerkerkestwg. op 17 maart a.s. te 20 uur 30. Naast het « degusteren » van een koude schotel ook viering van het 100ste lid in de afdeling.

St. Michiels - Oostkamp

GEZELLIG SAMENZIJN

Inschrijving bij afd. sekr. Rik Gevaert, Dorpstr. 143, St. Michiels, wordt verwacht voor het gezellig samenzijn van zat. 4 maart a.s. om 20 uur in het lokaal Kerkstraat, St. Michiels.

V.-U.-JONGEREN

Alwie enigszins kan neemt deel aan de kaderscholing : eerste les op zat. 18 feb., waarvoor samenkomst te Brugge, Vismarkt, om 12 uur 45, verplaatsing met privaat wagens. Reisleider : Arnoud Vanhouteghem, Invalidenlaan 1, Heist.

De zaterdag daaropvolgend (25 feb.) om 20 uur 30 stemming in de bovenzaal van het Breydelhof met muziek geleverd door « Pat », deelname in de onkosten : 20 fr.

Zondag 26 feb. a.s. te 13 uur samenkomst opnieuw ter Vismarkt, Brugge, voor gezamenlijke verplaatsing naar Gent (2de lessenreeks in kaderscholing).

ZITDAGEN

Om veel getelefoneer, brievenschrijverij enz. overbodig te maken, houden de bestuursleden van de afd. er rekening mee dat elke zaterdagvoormiddag van 11 tot 12 uur 30 in het « Breydelhof », Suveestr. 2, Brugge, uw arr. bestuursleden en uw gekozenen ten dienste staan. Voor het opruimen van uw moeilijkheden, voor het toetsen van uw ideeën en initiatieven : maak gebruik van dit ontmoetingspunt.

Tielt

DIENSTBETOON

In herberg « D'Hespe », op de Markt (tel. 051-416.24).

Iedere eerste zaterdag van de maand van 10 uur 30 tot 11 uur 30 : volksvertegenwoordiger Mik Babylon.

Iedere vierde zaterdag van de maand van 15 tot 16 uur : provincieraadslid Geert Deman.

Voor dringende gevallen kunt u terecht op :

Tel. 051-202.08 : Mik Babylon.

Tel. 051-464.16 : Geert Deman.

WAT MET HET ARRONDISSEMENTS-KOMMISSARIAAT ?

Een tweetal weken terug werd er in alle huizen van Tielt een omzendbrief verspreid in verband met de toekomst van het arrondissementskommissariaat.

Het is inderdaad niet onmogelijk dat het arr. komm. van Tielt zou overgeplaatst worden naar een andere plaats. Vanzelfsprekend heeft de Volksunie de bevolking van Tielt onmiddellijk op deze mogelijkheid gewezen, en er op aangedrongen dat genoemd arr. komm. in Tielt moet blijven !

AFDELINGSWERKING

Teneinde de plaatselijke werking nog beter te laten verlopen en nog degelijker uit te werken is eenieder die zich op een of andere manier wil inzetten voor de Volksunie hartelijk welkom in onze plaatselijke afdeling.

Voor aansluiting of medewerking kunt u terecht bij de bestuursleden.

Terzelfdertijd wijzen wij nog eens op het prachtige rezultaat van de voorbije abonnementenwerving. Meerdere tientallen nieuwe abonnementen op « Wij » werden ingeschreven. Gratis proefnummers van « Wij » kunnen aangevraagd worden bij de bestuursleden.

Binnenkort vindt er opnieuw een algemene ledenvergadering plaats, met een spreekbeurt over een aktueel politiek onderwerp.

Binnen enkele weken verschijnt opnieuw een nummer van « Kijk nieuw », arrondissementeel Vlaams informatieblad.

Veurne

ALGEMENE VERGADERING

Op zondag 19 februari om 10 uur stipt, in het « Arkaden-Hotel » te Veurne, Ooststraat 18, zal een algemene vergadering plaats hebben van V.O.S., alsook van alle simpatizanten van de V.O.S.-beweging.

Het woord zal er gevoerd worden door advokaat Antoon Samyn.

Waregem

PROV. A.N.Z. ZANGFEEST

Zondag 19 maart, te 15 uur geven de Westvlamingen afspraak te Waregem, in het Jeugdcentrum, waar het Prov. Zangfeest A.N.Z. doorgaat. Voor de reisregeling neme men kontakt met de plaatselijke A.N.Z.-sekretariaten.

TE KOOP
RECHTSTREEKS VAN AANNEMER !

TWEE WINKELS

tussen Amerikalei en Brederodestraat.

Grote uitstalramen : in totaal 18 m gevel.

Kan gesplitst worden in 850.000,- fr.
en 495.000,- fr.

Hypotheek mogelijk tot 80 % - NIEUWBOUW ! !

MEIR 18 ANTWERPEN — TEL. 03/31.78.20

DEZE APPARTEMENTEN ZIJN ENIG !
WAAROM ??

★ zij kosten slechts **640.000,- fr.** en worden verhuurd aan **54.000,- fr ;** dus niet alleen een veilige belegging maar ook 8 % opbrengst — Nergens is zulke opbrengst verzekerd.

★ Zij liggen bij Brederodestraat en Amerikalei, op slechts geringe afstand van Bell Tel. en Justitiepaleis : Paleisstraat — in de zeer standingvolle Kennedy-Residentie.

★ De integrale afwerking met volledig uitgeruste keukens (vuur ⊣⊢ ijskast) met luxueuse badkamer, voorzien van alle komfort, centrale verwarming, lift, deuropener, parlefoon, vuilschuif, enz... ja, tot schildering, behang en gordijnen inbegrepen, overtreft verre wat tot nu toe werd aangeboden en... is in de prijs inbegrepen.

★ Tenslotte heeft U slechts **150.000,- fr.** nodig (notariskosten inbegrepen) om eigenaar te worden en uw eigendom stijgt in waarde, terwijl de hypotheek elk jaar lichter wordt.

★ U kan elders kopen maar nooit voordeliger — met één woord : het is een realisatie van het **ALGEMEEN BOUWBEDRIJF K U N N E N, Meir 18, ANTWERPEN. — Telefoon : 03/31.78.20 (5 lijnen).**

LB 121

VERZEKERINGEN

— LEVEN
— AUTO
— HUIS
— INBOEDEL

VAN DER PAAL - VOORBRAECK EN C°

Jan Van Rijswijcklaan 62 — ANTWERPEN.
TELEFOON : 03/37.54.38.

LB 122

LET WEL

ALLE ADVERTENTIES VOOR DIT BLAD

dienen toegestuurd aan onze PUBLICITEITSDIENST :

S. De Lie, « Papenhoek », Berendrecht Tel. (03) 73.66.59

Ook de
zoekertjes kunnen naar dit adres gezonden worden.

WIM MAES

DIANALAAN, 10, BERCHEM - Antwerpen. - Tel. : (03) 39.69.34.

— Stelt zijn kandidatuur bij alle Vlamingen in de provinciën Antwerpen, Brabant en Oost-Vlaanderen, voor alle verzekeringsvormen : Brand - Leven Persoonlijke - Familiale, Auto Wet - Burg. Aansprakelijkheid.

— Komt op het eerste verzoek voor :
Overname van bestaande verzekeringspolissen
Nieuwe zaken bij huwelijk, oprichten zaak, enz.

LB 123

WENTELPOORT

type ALUGA

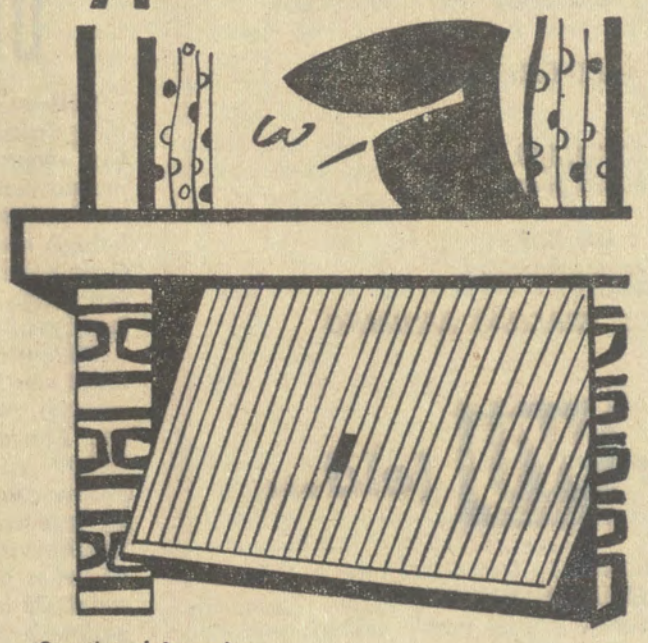

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gephosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

BREVET 23098

JEURCLOO

A. - JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN

ZONHOVEN

Weierstraat, 2 — Tel. 011/132.31 & 132.36

LB 108

BRASSER ZIET DE GEMINORIZEERDEN

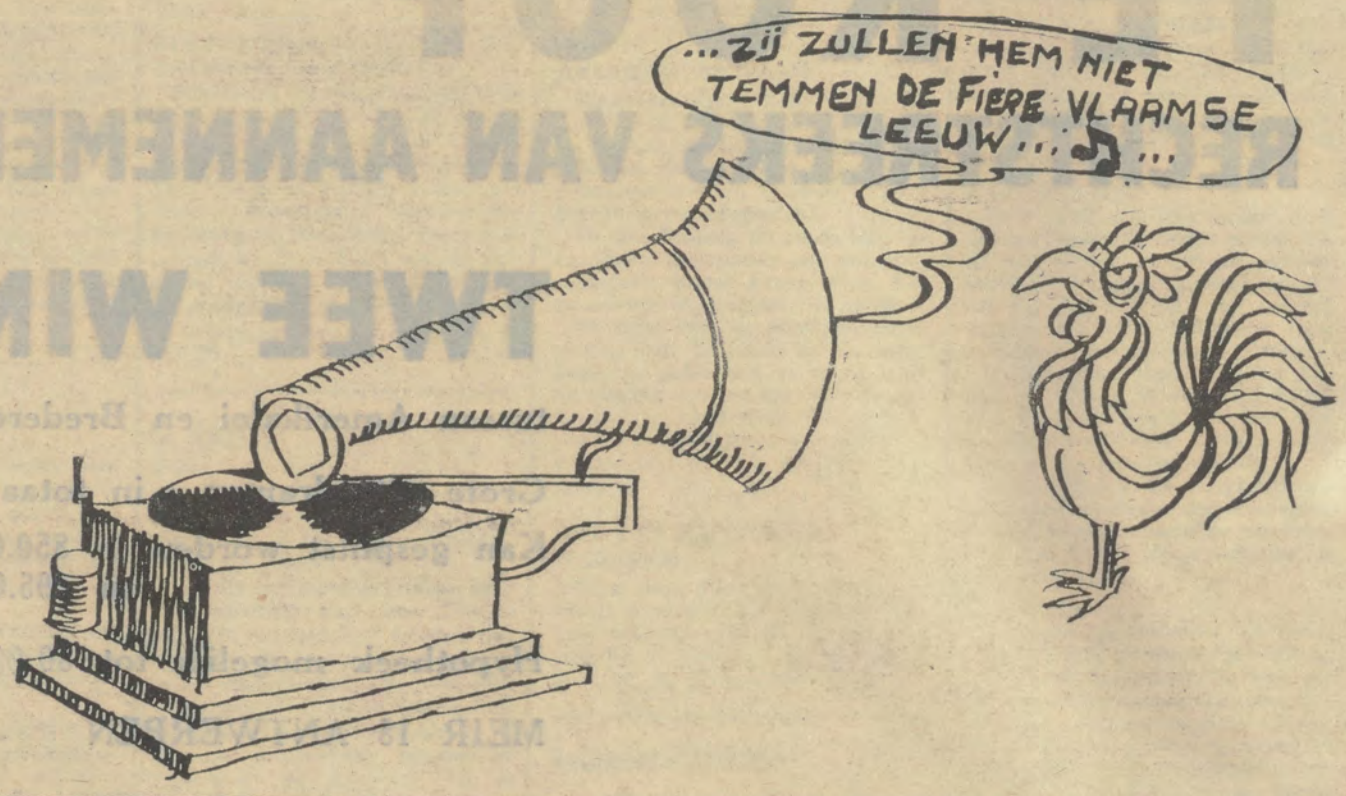

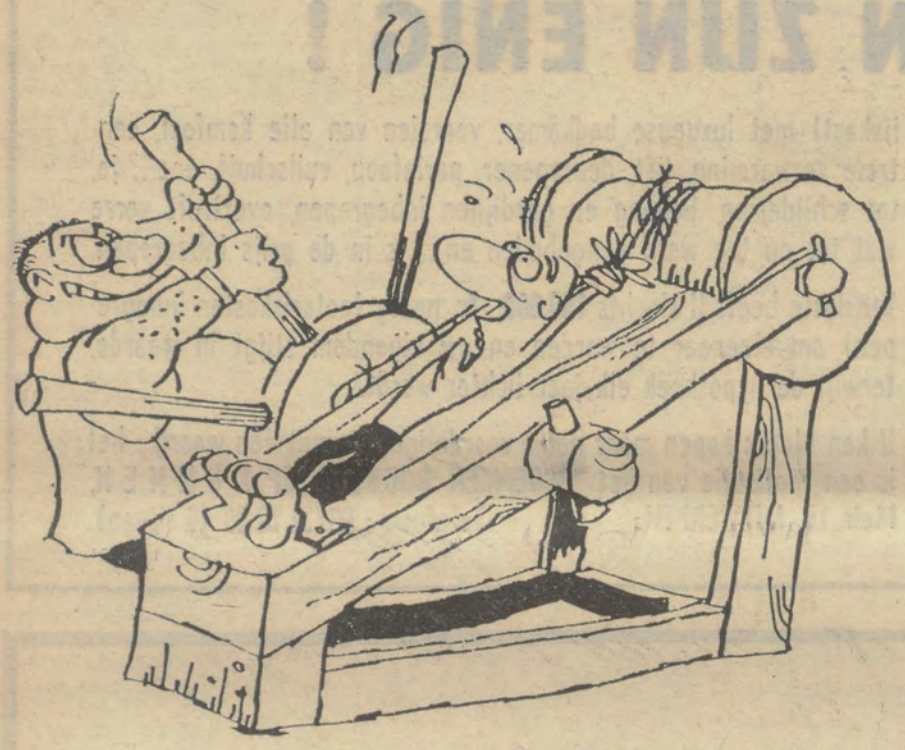

« ... stop ! Ik beken : ik heb gisteren een Frans brood gegeten ... ».

Agent : « ... en zeg nu eens duidelijk : schild en vriend ! »...

VOLMACHTWET AFGETAKELD
Handjevol-macht.

FEISAL WOU SAOED ONTVOEREN
Quel Feisalaud !

ELISABETH NIET NAAR MALTA
Honni soit qui Malta pense.

SCHMELZER IN DE RATS
K.V.P. nog verder geschmolzen.

BOER KOEKOEK VERLIEST AANHANG
Boer Koek.

onget WIJ feld... (vlaams nationaal)

BEATLESCHLAGER
WORDT VERKIEZINGSSUKSES
Yé-Yélle zal het zien.

ZIJLSTRA HAALDE...
...het onderste uit de Kan.

ROEMEENSE K.P. :
OPPERVLAKKIGE BOVENLAAG
Roei menie.

ANTI-CHINESE ARTIKELS...
...Pravdagelijkse kost.

PREMIER MORO IN MOEILIJKHEDEN
Der Moro hat seine Schuldigkeit getan.

VON SCHIRACH TEGEN NPD
Schirachterklap.

MGR CASAROLI TE WARSCHAU
Casaroli op de golven.

DRIE LODEN KOFFERS

Willem de Hoogh voelde zich de gelukkigste man ter wereld. Vijf maanden terug was hij gepromoveerd te Leiden. Zijn eerste diplomatieke missie was een bezoek aan Washington geweest. Geen grootse opdracht, maar voor een jonge man van 25 toch een beloftevol en eervol begin.

Willem logeerde in het duurste hotel van Tampa. Morgen zou hij afvaren, rond de moerassige buik van Florida naar Nassau... naar Ellen. Ellen Hasebeek die zijn vrouw zou worden. Hij had haar en haar vader, mischien de rijkste tabakplanter van de Bahama's, verleden jaar in Amsterdam ontmoet. Ze hadden elkaar bijna dagelijks geschreven, nu ging hij haar halen. Zij zouden in een mooi, wit huis in Den Haag gaan wonen. Zij zouden gelukkig zijn en hij zou karrière maken. Hij had zijn kamerkantoor in het Binnenhof reeds gezien.

Er voeren nog geen stoomschepen naar Nassau. Willem stond over de reling te kijken naar het stouwen van de laatste deklading, 3 grote, langwerpige koffers. Erg zware zo te zien. « Wie sjouwt zoiets mee ? » dacht hij halfluid. « Niemand », zei de ouwe matroos naast hem, « zij zijn scheepsuitrusting. Het zijn loden doodskisten. Bemanningsleden worden in een Stars en Stripes voor de haaien gegooid, maar dooie passagiers moeten heel aan de familie afgeleverd worden. Zie je, in deze rothitte houdt alleen een loden sarkofaag ze gaaf ».

Willem vond het niet zo fraai : « Zo, jullie rekenen er dus op dat... ».

« Rekenen, rekenen », bromde de matroos, « jongeman, ik vaar hier al 30 jaar. Ik heb d'er al heel wat weten kreveren. In dit rotklimaat. Je hebt die rotkoorts te pakken voor dat je het weet, en dan... » Hij klopte illustratief zijn pijp uit. « Uit dan », zei hij nog, « uit ».

Het bedierf Willems goede stemming niet. Hij voelde zich kerngezond en in Java was hij vertrouwd geraakt met de hitte. Trouwens, de « Bahama Star » was een fijn schip, er zat behoorlijk veel wind en de reis verliep vlot en best. Op het achterplecht stonden de 3 koffers op elkaar als een zinloos monument ter ere van het noodlot.

Pas in Key Wast, waar ze nog wat lading dienden op te halen, wisten ook de andere passagiers waartoe ze dienden. Daar werd het voormalig roze, nu witgele lichaam van een zakenman uit Boston in een der koffers gelegd, aan wal getrokken en toevertrouwd aan de goede zorgen van de U.S. Mail. « Prettige thuiskomst », lachtte Willem. Het was een opschepperige kerel geweest, Willem had de avond voordien er nog schaak tegen gespeeld en fantazieloos gewonnen.

Het monument was twee voet lager geworden en (vriendelijk was het niet) Willem was er niet treurig om. De tweede koffer raakte bemand even voor ze de laatste bunkerhaven Antros aandeden. Een gepensioneerde Franse kolonel was niet op het ontbijt verschenen en toen Willem bij het afvaren bemerkte dat het monument weer 2 voet lager was, had hij lachend gedacht : « Old soldiers never die, they just fade away... ».

De zon hing nog net boven de zeespiegel en tekende een brede, glinsterende weg op de golven. Het was 17 uur toen de « Bahama Star » over die weg, voorbij het vuurtorentje de baai van Nassau inzeilde. Het schip wiegde nog toen de metalen loopbrug werd uitgeworpen en vonken sloeg uit de kaaistenen. Er stonden een 20-tal mensen. Vooraan, naast haar vader, Ellen... mooi, fier en glimlachend. Ook zij voelde zich gelukkig.

Vanop het achterplecht werden bagage en deklading aan wal gehesen. De passagiers liepen lahend en wuivend de loopbrug af. Willem niet.

« Hij komt wel », zei haar vader, « hier staat zijn bagage reeds. Hij heeft wel heel wat bij zich ». Hij wees op een loden koffer, waarin in ronde letters gekrast stond : « Willem de Hoogh ».

Nic.